

Хмельницька
міська рада

Проект

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ
МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ДО 2035 РОКУ**

Зміст

ВСТУП	3
1. Аналітична довідка про Хмельницьку міську територіальну громаду	5
1.1. Історичний розвиток.	8
1.2. Географічне розташування, клімат, природно-ресурсний потенціал.	8
1.3. Довкілля та рекреація.....	11
1.4. Населення та трудові ресурси.	14
1.5. Економічний потенціал громади.	17
1.6. Фінансовий стан та бюджет громади.	25
1.7. Житлово-комунальне господарство.	26
1.8. Дорожньо-транспортна інфраструктура.	30
1.9. Соціальне забезпечення.	31
1.10. Освітній та науковий потенціал.	32
1.11. Охорона здоров'я.....	33
1.12. Культура та туризм.....	35
1.13. Фізична культура та спорт, молодіжна політика.	35
1.14. Містобудування.	36
1.15. Електронне урядування та цифровізація.	37
1.16. Безпекова інфраструктура.	37
1.17. Органи управління громадою. Громадські об'єднання.	38
2. Результати SWOT-аналізу та аналізу громадської думки щодо розвитку Хмельницької міської територіальної громади.....	40
2.1. Аналіз громадської думки.	40
2.2. SWOT-аналіз сильних, слабких сторін, можливостей і загроз.	42
3. Сценарії розвитку Хмельницької міської територіальної громади	51
4. Стратегічне бачення розвитку Хмельницької міської територіальної громади	55
5. Стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку Хмельницької міської територіальної громади	60
5.1. Стратегічна ціль 1. Економічне зростання та інноваційність.....	63
5.2. Стратегічна ціль 2. Соціальна інтеграція та якість життя.....	64
5.3. Стратегічна ціль 3. Екологічна безпека і кліматична стійкість.....	65
5.4. Стратегічна ціль 4. Безпечний, сучасний та відкритий простір для життя і розвитку.....	66
6. Узгодженість Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року з державними та регіональними стратегічними документами	67
7. Проведення моніторингу, оцінювання реалізації Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року	75

ВСТУП

Стратегія розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року (далі – Стратегія 2035) - базовий програмний документ, що визначає довгостроковий напрям руху громади, формує ключові пріоритети для її інноваційного сталого розвитку на найближчі 10 років. Стратегія 2035 відображає реальні потреби громади та дає чіткі орієнтири для подальшої роботи – від безпеки й відновлення до економічного зростання, модернізації інфраструктури та підвищення якості життя людей.

Стратегія 2035 розроблена відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», з урахуванням Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 року №265, Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, Національної економічної стратегії на період до 2030 року, Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року, Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року, Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, Національного плану дій з відновлюваної енергетики на період до 2030 року, Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року, Стратегії цифрового розвитку інновацій України до 2030 року, Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, Водної стратегії України на період до 2050 року, Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року тощо.

Стратегія 2035 узгоджується зі стратегічними і оперативними цілями оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695, оновленої Стратегії розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Хмельницької обласної ради від 18.06.2025 року №13-26/2025.

З 2017 року успішно реалізовувалися Стратегія розвитку міста Хмельницького до 2025 року та Стратегічний план розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2021–2025 роки. За цей час громада пройшла значний шлях змін: модернізовано інфраструктуру, підвищено якість надання послуг, впроваджено інноваційні підходи в управлінні, розширено участь мешканців у розвитку громади. Багато проєктів уже дали відчутний результат, сформувавши міцний фундамент для подальшого розвитку.

Водночас на громаду, як і на всю Україну, суттєво вплинули глобальні та національні виклики. Пандемія COVID-19, а з 2022 року – повномасштабна війна рф проти України, змінили пріоритети, строки й можливості реалізації окремих завдань. Частину проєктів довелося зупинити або відтермінувати, частину – переорієнтувати на нові потреби громади, пов'язані з безпекою, гуманітарною підтримкою, відновленням та стійкістю. Зокрема, особливу увагу з 2022 року приділено підтримці обороноздатності України, соціальній підтримці військовослужбовців, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та їх сімей, осіб, які постраждали внаслідок військової агресії рф, наданню допомоги внутрішньо переміщеним особам.

Повномасштабна війна рф проти України суттєво вплинула на соціально-економічний розвиток країни та громади зокрема. Ключові проблеми, які наразі впливають на розвиток громади (наповнення бюджету громади, посилення інфраструктури безпеки, вирішення гуманітарних, економічних, житлових питань, працевлаштування та соціально-психологічний стан мешканців, внутрішньо переміщених осіб, реабілітація учасників бойових дій, ветеранів/ветеранок, забезпечення енергоносіями тощо), потребують ретельного середньо- та довгострокового планування для запобігання виникненню соціальних, безпекових та економічних криз у майбутньому, а також використання можливостей для динамічного розвитку громади після завершення війни.

Нові виклики вимагають оновлених підходів до планування розвитку – особливо в умовах війни, економічних змін, демографічних процесів та зростання потреб у безпеці, соціальній підтримці й відновленні інфраструктури.

Стратегічне планування - це інструмент сучасного управління, що ґрунтується на принципах відкритості, партнерства та сталості, а також людиноцентричності інклюзивності. Стратегічне планування є ключовим інструментом консолідації зусиль місцевої влади, бізнесу та науково-освітнього середовища для розвитку публічно-приватного партнерства як механізму залучення інвестицій, упровадження інноваційних рішень і забезпечення післявоєнного відновлення громади, що сприяє зміцненню місцевого ділового клімату, підвищенню конкурентоспроможності та покращенню якості життя мешканців.

Для забезпечення подальшого цілеспрямованого розвитку громади розпорядженням міського голови від 23.04.2025 року №111-р створено робочу групу з розробки Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року та Плану заходів з її реалізації на 2026-2030 роки. До складу робочої групи увійшли представники громадськості, бізнесу, військовослужбовці, науковці, депутати міської ради, старости старостинських округів.

У співпраці з ГО «Форум розвитку громадянського суспільства» проведено: соціологічне опитування (майже 600 осіб), 2 стратегічні сесії (більше 200 мешканців/ок - громадські активісти, представники бізнесу, ветерани, внутрішньо переміщені особи, науковці, депутати), опитування жителів/льок міста та сіл громади (майже 550 осіб).

При розробці документу застосовано європейські підходи до якісного управління громадою, що дозволить забезпечити збалансований розвиток громади, орієнтований на сучасні виклики і потреби мешканців:

- ✓ розвиток, що спирається на ресурси та ідентичність громади;
- ✓ інтегрований підхід до економіки, соціуму, екології;
- ✓ врахування принципів гендерної рівності, що забезпечує рівні можливості та доступ до послуг для всіх груп населення;
- ✓ участь громадськості і бізнесу у прийнятті рішень;
- ✓ співпраця з державою, регіоном, Європейським Союзом, міжнародними партнерами.

На основі аналізу, опитувань мешканців, консультацій з бізнесом, військовими, експертами та представниками різних соціальних груп, а також з урахуванням зовнішніх факторів і сучасних викликів, проведено комплексне оновлення стратегічного бачення, стратегічних напрямів розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року.

Громада прагне стати одним із лідерів України за рівнем добробуту, комфортності життя та економічного розвитку. **До 2035 року Хмельницька міська територіальна громада бачить себе:**

- громадою, зосередженою на людині, якості життя і рівних можливостях,
- згуртованою спільнотою, яка забезпечує сталий розвиток та соціальну єдність,
- безпечним та комфортним простором, заснованим на принципах зеленого розвитку, відповідального ставлення до довкілля, орієнтованим на енергоефективність,
- конкурентною та інноваційною, з сучасною економікою, високим рівнем цифровізації, активним учасником європейської спільноти.

Центральним фокусом Стратегії 2035 є розвиток, який служить спільному благу – для людей і заради людей, створення кращих умов для життя, навчання, роботи для кожного її мешканця.

Хмельницька громада 2035 - здорова, безпечна, комфортна!

1. Аналітична довідка про Хмельницьку міську територіальну громаду

До складу Хмельницької міської територіальної громади входить 25 населених пунктів: місто Хмельницький, села Бахматівці, Березове, Богданівці, Велика Калинівка, Водички, Волиця, Давидківці, Іванківці, Івашківці, Климківці, Колибань, Копистин, Мала Колибань, Малашівці, Масівці, Мацьківці, Олешин, Пархомівці, Пирогівці, Прибузьке, Черепівка, Черепова, Шаровечка, селище Богданівці.

На території громади діє 6 старостинських округів:

- старостинський округ з центром у с. Олешин (с. Олешин, с. Іванківці, с. Черепівка, с. Черепова, с. Велика Калинівка);
- старостинський округ з центром у с. Шаровечка (с. Шаровечка, с. Мацьківці, с. Малашівці, с. Волиця, с. Водички, с. Климківці);
- старостинський округ з центром у с. Давидківці;
- старостинський округ з центром у с. Пирогівці (с. Пирогівці, с. Прибузьке, с. Пархомівці, с. Бахматівці);
- старостинський округ з центром у с. Копистин (с. Копистин, с. Івашківці, с. Колибань, с. Мала Колибань, селище Богданівці);
- старостинський округ з центром у с. Богданівці (с. Богданівці, с. Березове, с. Масівці).

Рис. Хмельницька міська територіальна громада

Площа громади становить 49,5 тис. га, з них територія міста - 9,3 тис. га.

Чисельність наявного населення громади станом на 01 січня 2022 року становить 292,9 тис. осіб, у т. ч. сільське населення – 18,4 тис. осіб. Щільність населення громади – 592 особи/км², міста - 2951 особа/км².

Хмельницький – місто обласного значення, адміністративний центр Хмельницької області, Хмельницького району та Хмельницької міської територіальної громади, економічний і культурний центр Поділля.

Вагомою перевагою міста Хмельницького є його історичне розташування на перехресті торгових шляхів та географічна близькість до східного кордону Європейського Союзу.

Рис. Відстань від міста Хмельницького до кордонів країн Європейського Союзу та інших країн

Хмельницький розташований на перетині ключових автомобільних і залізничних шляхів, що сполучають Західну Європу з Середньою Азією та країни Балтії з Чорним морем і Туреччиною. Місто є важливим залізничним вузлом із напрямками на Київ, Львів, Одесу та Чернівці, а також має зручний доступ до міжнародних аеропортів у сусідніх областях.

Хмельницький – важливий економічний центр області з розвинутою бізнес-інфраструктурою та диверсифікованою економікою, у якій провідну роль відіграють торгівля, промисловість, послуги, логістика, ІТ та агросектор. Промисловість громади має індустріально-аграрний характер і охоплює хімічну, легку, харчову галузі, машинобудування, металообробку, виробництво будматеріалів і паперово-видавничої продукції. Хмельницький також є провідним центром торгівлі в Україні, із високонасиченим споживчим ринком, широким асортиментом товарів і розвинутою системою гуртової та роздрібною торгівлі.

На території громади активно створюються нові логістичні хаби та підприємства, а діючі виробники розширюють свої потужності, що посилює економічну динаміку та інвестиційну привабливість Хмельницького.

Хмельницький демонструє високі темпи будівництва житла, комерційних приміщень, що формує сучасний, зручний для життя простір і створює сприятливі умови для ведення підприємницької діяльності.

Хмельницький посідає високі позиції у провідних рейтингах міст України, демонструючи стабільну якість управління, комфортність проживання, безпеку та динамічний розвиток економіки й інфраструктури:

➤ 2019 рік - Рейтинг комфортності міст України (журнал «Фокус») - 2 місце серед 22 міст України, Конкурс Еко Тріумф «Найуспішніше екологічне місто» - 1 місце;

➤ 2020 рік - Рейтинг комфортності міст України (журнал «Фокус») - 1 місце серед 22 міст України;

➤ 2020 рік, 2021 рік - Рейтинг «Найкращі міста України для ведення бізнесу» (часопис «Forbes Україна») - топ-10 міст із погляду легкості ведення бізнесу;

➤ 2021 рік - Рейтинг прозорості міст та регіонів України - 2 місце;

➤ 2021 рік - Індекс конкурентоспроможності міст України (дослідження USAID і Інституту економічних досліджень та політичних консультацій) - 1 місце;

➤ 2021 рік - Національне рейтингове агентство IBI-Rating: кредитний рейтинг - uaA з прогнозом «у розвитку», рейтинг інвестиційної привабливості - invA+ «Висока інвестиційна привабливість»;

➤ 2024 рік - Рейтинг «Прозорі міста» (Transparency International Ukraine) - топ-10 міст серед 100 найбільших міст України;

➤ 2024 рік - IX Всеукраїнське муніципальне опитування щодо розвитку міст (Соціологічна група «Рейтинг») - 2-3 місце у рейтингу оцінки діяльності міського голови та місцевої влади. Хмельничани вважають, що місто розвивається у правильному напрямку - 2 місце;

➤ 2025 рік - 2 місце в Індексі безбар'єрності серед міських громад з населенням понад 100 тис. осіб (Міністерство розвитку громад і територій України).

З 2020 року місто є учасником Партнерства «Відкритий Уряд» (Open Government Partnership).

У 2021 році місто Хмельницький отримало першу премію у номінації «Impact and Local Innovation Award» (Вплив і місцева інновація) серед більше 60 учасників з різних країн від Open Government Partnership (Партнерство «Відкритий уряд») за створення інтерактивного навчального центру поводження з відходами «Гуфі-центр» та створення Плану дій «Зелене місто».

У 2021 році місто Хмельницький нагороджено Призом Європи, що підтверджує високу оцінку з боку Європейської асоціації місцевих влад за сприяння розвитку місцевого самоврядування та інвестиційної привабливості.

У 2023 році Хмельницький долучився до європейської ініціативи «Угоди мерів – Схід».

У 2024 році Хмельницький став другим українським містом, яке приєдналося до міжнародної програми сертифікації «Zero Waste Cities», продемонструвавши свою прихильність до скорочення відходів, розвитку циркулярної економіки та впровадження найкращих міжнародних екологічних стандартів.

У 2025 році Хмельницький став одним із чотирьох міст України, відібраних для участі у спільній ініціативі Європейського Союзу та ПРООН «Мери за економічне зростання» (M4EG), що передбачає фінансову підтримку для посилення стійкості та стимулювання місцевого економічного розвитку міста.

У 2025 році громада приєдналася до міжнародної сертифікаційної програми «Європейська енергетична відзнака» - добровільної системи оцінювання, що стимулює муніципалітети до впровадження ефективної енергетичної та кліматичної політики, посилює їхню репутацію серед донорів і міжнародних партнерів.

У 2025 році громада отримала почесну відзнаку «Досвід, вартий наслідування 2025» від проекту ULEAD з Європою.

13 січня 2025 року відкрито представницький офіс міста у м. Брюссель (Бельгія) у Комітеті Регіонів Європейського Союзу.

Хмельницький –

- асоційований член Союзу Балтійських міст (Union of the Baltic Cities),
- член Президії Асоціації володарів Призу Європи,
- член Асоціації європейських міст – Eurocities,
- учасник партнерських ініціатив Платформи Cities4Cities | United4Ukraine.

Місто має 17 міст побратимів (партнерів): Штутгарт, Дрезден (Німеччина), Швенчюньський район (Литва), Шеффілд (Велика Британія), Прага 6 (Чехія), Айдин, Ефелер (Туреччина), Наманган (Узбекистан), Шицзячжуан (Китай), Руставі (Грузія), Манісес (Іспанія), Шяуляй (Литва), Агуаскальєнтес (Мексика), Чеханов (Польща), Белць (Молдова), Бор (Сербія), Сілістра (Болгарія), Модесто (США).

Хмельницька громада активно співпрацює з міжнародними інституціями та партнерами, залучаючи їх досвід, ресурси й технічну підтримку для реалізації важливих проєктів розвитку, модернізації інфраструктури та підвищення якості життя, серед яких: програма розвитку ООН (UNDP), проєкт UCORD та інші програми швейцарської підтримки (SDC), Європейський Союз (Interreg, U-LEAD, інші програми ЄС), Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ), USAID та проєкти американської технічної допомоги, міжнародні фонди та організації (NEFCO, міжнародні екологічні фонди, гуманітарні організації).

1.1. Історичний розвиток.

Місто Хмельницький має майже 600-річну писемну історію і веде свій родовід від невеличкого поселення Плоскирів або Плоскирівці. Дата заснування міста не відома, однак, достовірно можна стверджувати про існування Плоскирова (Плоскировець) вже у першій половині XV сторіччя. Перша письмова згадка про Плоскирів датується 10 лютого 1431 року.

У 1795 році після возз'єднання правобережної України з лівобережною Плоскирів одержав статус міста Подільської губернії та офіційну назву Проскурів.

У 1923 році Проскурів стає окружним центром. Місто поступово розбудовується та стає найбільшим за населенням, військово-стратегічним значенням та промисловим потенціалом у регіоні, а згодом, від березня 1941 року – обласним центром Кам'янець-Подільської області (утворена у 1937 році).

16 січня 1954 року місто Проскурів перейменовано у місто Хмельницький, з відповідним перейменуванням й області.

Від 1991 року, коли більшість хмельничан на всеукраїнському референдумі підтримали Акт проголошення незалежності України, Хмельницький є одним з 24 обласних центрів незалежної української держави.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 року №727-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Хмельницької області» утворено Хмельницьку міську територіальну громаду з адміністративним центром у місті Хмельницькому (24 сільських населених пункти).

Перші письмові згадки про окремі села, які увійшли до складу громади: с. Волиця - 1441 р., с. Масівці - 1446 р., с. Пирогівці - 1493 р., с. Івашківці - 1530 р., с. Шаровечка - 1621 р., с. Колибань - 1661 р., с. Копистин - 1735 р., с. Мала Колибань - 1927-1929 рр.

1.2. Географічне розташування, клімат, природно-ресурсний потенціал.

Географічне розташування та кліматичні умови. Хмельницька міська територіальна громада розташована у центральній частині Хмельницької області на Волино-Подільській височині у верхів'ї річки Південний Буг. Територія громади належить до лісостепового типу подільських ландшафтів.

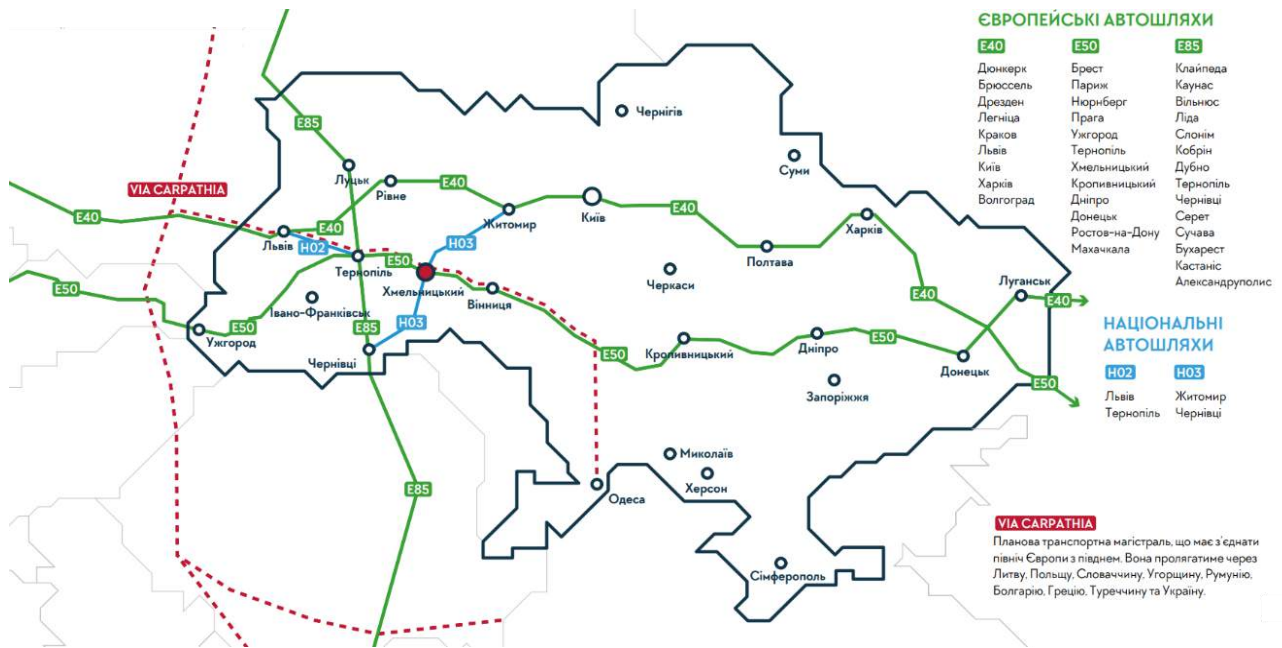

Рис. Схема транспортних шляхів

Місто знаходиться на перетині важливих автомобільних і залізничних транспортних шляхів із Західної Європи до Середньої Азії та з країн Балтії до Чорного моря та Туреччини. Менш ніж за добу можна доїхати автошляхами до Варшави, Стамбула, Гельсінкі, Праги, Берліна, Будапешта, протягом 4 годин – до Києва (відстань - 384 км). Через місто проходять автомагістралі: Київ-Львів, Одеса-Львів, Чернівці-Київ. Місто перетинають стратегічні автомобільні маршрути: європейський E50 та національний H-03 (Житомир – Чернівці).

Хмельницький - залізничний вузол, гілки залізниці від якого відходять у напрямках Києва, Чернівців, Львова, Одеси. Відстань до Одеського морського порту – 564 км, до міжнародних аеропортів у м. Вінниця – 121 км, м. Львів – 254 км. На відстані 7 км на південний захід від міста розташовано аеропорт (комунальне підприємство «Аеропорт Хмельницький»), що належить до сфери управління Хмельницької обласної ради.

Клімат території громади відноситься до атлантично-континентальної області помірного поясу з теплим малохмарним літом і помірно м'якою, часто хмарною зимою. Переважаючим напрямком вітру є південно-східний.

Геологічне середовище, надра, рельєф. Територія громади поширена у межах Східноєвропейської платформи на західних схилах Українського щита і відноситься до Подільського блоку, піднятого в результаті тектонічних рухів. Подільський блок складений відкладами різних періодів і характеризується нарощуванням із сходу на південний захід осадового чохла.

Громада простягається у центральній частині Подільського плато у межах Верхньобузької височини. Глибина залягання докембрійських порід у долині р. Південний Буг становить 30-50 м. Голоценові (сучасні) відклади потужністю 5,0-5,5 м поширені на заплавах ділянках – це алювіальні відклади піску, супіску та суглинку. Антропогенний покрив представлений утвореннями еолово-делювіального та алювіального генетичних типів. Леси потужністю 7-10 м стали материнською основою для формування сучасних ґрунтів.

Геологічна будова території громади, а саме поширення четвертинних еолово-делювіальних лесів, лесоподібних суглинків і супісків, потужність яких за даними інженерно-геологічних вишукувань досягає понад 30 м на межиріччі Південного Бугу і Самця (Кудрянки), здавна сприяла видобутку сировини для виробництва цегли, черепиці тощо.

Антропогенний вплив, клімат, геологічна будова, рельєф та деякі інші чинники сприяли появі і розвитку несприятливих геологічних процесів, зокрема зсуви, просідання, лінійна та площинна ерозія, зниження рівня ґрунтових вод.

Ґрунти. Ландшафти. Територія громади належить до лісостепового типу подільських ландшафтів, групи ландшафтів центральноподільського підтипу, Вовчко-Бужоцького природного району. Серед сучасних ландшафтів переважають антропогенні: промислові, сільськогосподарські, селітебні. Крім них, наявні природно-антропогенні ландшафти – особлива категорія супутніх антропогенних комплексів, що мають натуральні аналоги (яри, заплавні луки тощо). На теперішній час на території громади практично не залишилось незмінених господарською діяльністю ландшафтів. Малозмінені ландшафти – це переважно заболочені ділянки, території природно-заповідного фонду.

Природні ґрунти представлені переважно чорноземами (глибокими малогумусними, опідзоленими), ґрунтами темно-сірими опідзоленими, у заплавах річок поширені болотні ґрунти.

Внаслідок тривалої урбанізації ґрунти на більшій частині населених пунктів громади (особливо у місті) трансформувалися в урбоземи. Найменш перетворені ділянки розташовані на територіях природно-заповідного фонду, зелених насаджень, біля водних об'єктів.

Вміст гумусу у ґрунтах – середній, вміст рухомих форм мінерального та лужногідролізованого азоту є недостатнім, проте вміст рухомих форм фосфору та калію – високий. Родючість ґрунтів, що використовуються у сільському господарстві, регулюється агротехнічними заходами.

Земельні ресурси. Площа території громади становить 49,5 тис. га, у т. ч.: м. Хмельницький – 9,3 тис. га, с. Бахматівці - 184 га, с. Березове - 108 га, с. Богданівці - 340 га, с. Велика Калинівка - 108 га, с. Водички - 140 га, с. Волиця - 771,2 га, с. Давидківці - 473,7 га, с. Іванківці - 320,4 га, с. Івашківці - 55 га, с. Климківці - 85 га, с. Колибань - 161 га, с. Копистин - 232 га, с. Мала Колибань - 38 га, с. Малашівці - 219 га, с. Масівці - 248 га, с. Мацьківці - 194 га, с. Олешин - 524,4 га, с. Пархомівці - 246 га, с. Пирогівці - 101 га, с. Прибузьке - 110 га, с. Черепівка - 246,2 га, с. Черепова - 286,9 га, с. Шаровечка - 249 га, селище Богданівці - 109 га.

За функціональним використанням територія громади поділяється на зони: селітебну (міська і сільська забудова); промислову; сільськогосподарську; рекреаційну (лісові масиви, парки, сквери, зелені насадження загального користування, об'єкти природно-заповідного фонду, водойми).

Територія громади характеризується наявністю щільно забудованих (м. Хмельницький), мало забудованих або зовсім незабудованих ділянок.

Водні ресурси. На території громади розташовано понад 100 поверхневих водних об'єктів – ставків, озер. Найбільші річки: Південний Буг, Самець (Кудрянка), Плоска, Вовк, Зінчиця.

Загальна площа водних об'єктів на території громади становить 1042,5 га (водні об'єкти за межами міста на території старостинських округів - 624,6 га, природні водойми (річки, струмки), штучні водостоки (колектори, канали, канави), ставки у межах міста - 417,9 га).

Територію міста перетинає велика річка Південний Буг, у яку впадають 2 малих річки (ліві притоки) Плоска, Кудрянка та декілька безіменних струмків загальною протяжністю біля 70 км. У межах міста розташовано 9 відкритих штучних та природних водойм (озера, ставки).

За територією міста у межах громади протікають річки Зелена та Зінчиця (ліві притоки р. Південний Буг) з притоками та ставками та р. Вовк (права притока). Для кожного водного об'єкта характерні свої гідрологічні характеристики та антропогенне навантаження різного ступеня інтенсивності.

Біорізноманіття. Загальна площа земель державного лісового фонду на території громади складає 4,9 тис. га. Заходи з розширеного відтворення лісових ресурсів і їх захисних функцій, подальшої інтенсифікації лісгосподарського виробництва здійснює філія «Хмельницьке лісомисливське господарство» Державного спеціалізованого господарського

підприємства «Ліси України». Найбільші лісові ділянки знаходяться біля сіл Бахматівці, Давидківці, Пархомівці, Черепівка.

У лісах проростають види рослин, що занесені до Червоної книги України – грифола листувата, підсніжник білосніжний, гніздівка звичайна, лілія лісова, скополія карніолійська; серед рослин, які охороняються у Хмельницькій області - арум Бессерів, воронець колосистий, дзвоники персиколісті і первоцвіт високий.

До Зеленої книги України занесені угруповання латаття білого та глечиків жовтих.

Найчисленнішими представниками тваринного світу є безхребетні: ракоподібні, павукоподібні, комахи. Серед риб зустрічається короп звичайний, плітка звичайна, окунь звичайний, краснопірка звичайна, йорж звичайний, лин, сом звичайний, щука, судак.

Хижі ссавці представлені ласкою малою та куницею ліською, на околицях трапляється лисиця звичайна. З крупних ссавців помічено перебування козуль європейських і свиней диких.

У межах громади виявлено 186 видів птахів. Серед відмічених на території міста видів птахів 21 вид занесено до Червоної книги України та 117 – до додатка II Бернської конвенції.

1.3. Довкілля та рекреація.

Зелені насадження населених пунктів громади утворюють переважно штучні насадження, і лише на околицях та в заплавах річок трапляються залишки природної рослинності.

За приблизними розрахунками на одного жителя міста припадає 11,6 м² зелених насаджень загального користування. Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 для міста нормативна потреба у зелених насадженнях загального користування з урахуванням вимог екологічної складової на одного мешканця складає 10,5-11,0 м², за міжнародними нормами цей показник має бути не менше 20,4 м².

Загальна площа земельних ділянок, відведених під сквери, парки зелені зони загального користування, у місті становить 318,5 га (у 2021-2024 роках відведено більше 100 га земель, кількість новоутворених об'єктів – 35).

Затверджено Порядок догляду та збереження зелених насаджень на території громади.

Природно-заповідний фонд громади нараховує 31 природно-заповідну територію та об'єкт місцевого значення (площа - 734,5 га).

Природно-заповідний фонд міста складає 17 ботанічних пам'яток природи, 3 парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, 2 дендрологічні парки та Ботанічний сад Хмельницького національного університету (загальна площа - 191,8 га).

На території громади розташовано гідрологічні заказники місцевого значення «Грузевицький» (324,0 га), «Вовчанський» (1629,5 га), лісові заказники місцевого значення «Давидковецький» (506,0 га), «Лісогринівський» (109,4 га), заповідне урочище «Лезнівське» (114,0 га), парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк ім. С. Мацишина» (12,0 га), зоологічна пам'ятка природи місцевого значення «Бахматовецька колонія сірої чаплі» (4,7 га).

Екологічна мережа. Територія громади інтегрована у регіональну екомережу та забезпечує її цілісність, а також є невід'ємною частиною Національної екологічної мережі України та Загальноєвропейської екомережі.

У 2019 році затверджено схему екологічної мережі міста Хмельницького. Загальна площа екологічної мережі - 1234,83 га, що складає 11,54% від загальної площі міста, загальна довжина екокоридорів - 59,16 км.

Структуру екомережі складають природні ядра та екокоридори національного, регіонального й місцевого рівнів, а також відновлювальні та буферні території. У межах міста виділено 6 природних ядер – центрів біорізноманіття (з них 5 регіонального рівня): дендропарк «Поділля», парк ім. М. Чекмана, Прибузьке, Гречанський ліс, ботанічний сад Хмельницького національного університету та одне ядро локального рівня – Ветеранський ліс. Їх об'єднують 10 екокоридорів різних рівнів: один національного рівня (Південнобузький); три

регіонального рівня (Північний, Плоскирівський, Кудрянський); шість локального рівня (Лезнівський струмок, Південо-Західний, Південний, Дачі Дубово, Старосадівський, Книжковецький).

Базою для формування локальної екомережі стала мережа природно-заповідних територій та об'єктів. Екокоридори і ядра виділено у межах річкових долин та зелених зон, що є необхідною умовою їх захисту, забезпечення обміну генетичним матеріалом, збереження міграційних шляхів для біотичного різноманіття.

У структурі екомережі виділено чотири відновлювальних території: «Озерненська», «Бандерівська», «Тернопільська», «Поворот на Розсошу» (загальна площа - 0,55 га).

Буферні території включають прибережно-захисні смуги та буферні зони територій природно-заповідного фонду.

Стан екологічної ситуації. Атмосферне повітря. Державний моніторинг якості атмосферного повітря агломерації «Хмельницький» проводиться комплексною лабораторією спостережень за забрудненням природного середовища Хмельницького обласного центру з гідрометеорології на двох стаціонарних постах (вул. Чорновола, 122, на перетині вулиць Романа Шухевича і Олімпійської), які враховують сумарне забруднення від усіх джерел викидів, що розташовані у певному районі.

Контроль за станом атмосферного повітря також здійснюється на основі даних, які надходять від індикативного поста спостереження на вул. Кам'янецькій, 2 та 6 датчиків громадського моніторингу атмосферного повітря (інформація оприлюднюється на геопорталі міської ради та у мобільному додатку «Есо-city»).

Протягом 2024 року вміст шкідливих речовин у повітрі був у межах допустимої норми. Індекс забруднення атмосфери (ІЗА) за 2024 рік становив 2,85 («низький»).

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Індекс забруднення атмосфери (ІЗА)	4,6	3,66	3,51	2,87	2,85
Обсяг викидів основних забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел, тис. т	0,9	0,9	1,0	1,1	1,0

До основних антропогенних джерел забруднення атмосфери належать: теплове та енергетичне устаткування, промислові підприємства, всі види транспорту.

У 2024 році 58 підприємств здійснювали викиди у атмосферне повітря.

Викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел в середньому становлять 93%.

Автомобільний транспорт, який працює на нафтовому паливі, є головним джерелом забруднення повітря високотоксичними сполуками, серед яких найактивнішим є бенз(а)пірен. Особливо високе забруднення атмосферного повітря має місце у районах, прилеглих до автомагістралей та у центральному районі міста. При обстеженні якості повітря спостерігається перевищення гранично-допустимих концентрацій забруднюючих речовин за двоокисом азоту, бенз(а)піреном, свинцем тощо. Така ситуація, у свою чергу, призводить до того, що приземний шар атмосфери в місцях, де, як правило, жвавий пішохідний рух, знаходиться під впливом дуже небезпечних шкідливих речовин.

Для зменшення негативного впливу забруднюючих речовин на атмосферне повітря на території громади продовжуються роботи з оновлення рухомого складу автотранспорту, будівництва велодоріжок, здійснюється реконструкція систем теплопостачання. Зокрема, МКП «Хмельницьктеплокомуненерго» постійно проводяться заходи, спрямовані на зменшення шкідливих викидів в атмосферу, відомчий контроль викидів шкідливих речовин у атмосферне повітря.

Затверджено Програму моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря для агломерації «Хмельницький» на 2022-2026 роки.

У 2023 році затверджено План дій «Зелене місто» для міста Хмельницького» (Green City Action Plan).

Стан водних ресурсів. Поверхневі води басейну р. Південний Буг характеризуються підвищеним вмістом розчинених органічних сполук, азоту амонійного, нітритів та заліза.

За даними спостережень за станом забруднення поверхневих вод вміст забруднюючих речовин, які потрапляють у поверхневі водні об'єкти, зростає. Із зворотними водами у водні об'єкти потрапляють такі забруднюючі речовини, як азот амонійний, сульфати, нітрати, синтетичні поверхнево-активні речовини, фосфати, солі важких металів. Активне використання населенням у побуті хімічних миючих засобів створює труднощі при здійсненні очистки стічних вод на очисних спорудах повної біологічної очистки.

За даними Комплексної лабораторії спостереження за забрудненням природного середовища Хмельницького обласного центру з гідрометеорології найгірші показники якості води фіксувалися у створі р. Південний Буг, 1 км нижче міста Хмельницького (с. Копистин, нижче скиду з очисних споруд міста).

Середньомісячні гранично допустимі концентрації, згідно з Гігієнічними нормативами якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 02.05.2022 року №721), перевищували показники біологічного та хімічного споживання кисню у 5,4 рази (2022 рік – у 2,1 рази). Вміст азоту амонійного у р. Південний Буг перевищував допустимі рівні у 10,1 рази (2022 рік – 7,4 рази).

Одноразові відбори проб води у річках Плоска та Кудрянка показали незначне перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин за нітритами, залізом та завислими речовинами.

З метою очищення та підтримання гідробіологічного стану водойм проводяться заходи з біологічної меліорації (внесення водоростей хлорели, вапнування) р. Південний Буг та озера у мікрорайоні Озерна, вселено 1 т товстолоба.

Затверджено межі прибережної захисної смуги р. Південний Буг.

Підписано Меморандум про співпрацю з Громадською спілкою «Всесвітній фонд природи Україна» (WWF-Україна) щодо впровадження сучасних природоорієнтованих рішень, засад адаптації до зміни клімату у практику у сфері водного менеджменту та врахування їх при плануванні інфраструктури громади.

Радіаційне та шумове забруднення. Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря визначається Хмельницьким обласним центром з гідрометеорології на постійних постах спостереження. Середня потужність експозиційної дози гамма-випромінювання у повітрі на території міста у 2024 році становила – 11-12 мкР/год, у 2025- 12-13 мкР/год., що свідчить про стабільний та безпечний радіаційний фон, який перебуває у межах природних значень і не становить ризику для населення.

Основними джерелами шумового забруднення міста є: транспорт, промислові підприємства, комунальні об'єкти (котельні, трансформаторні, компресорні станції тощо), об'єкти будівництва, інформаційні майданчики та розважальні комплекси, зупинки громадського транспорту, де розташовано аудіо-бокси. Рівень шумового навантаження коливається залежно від відстані до проїжджих частин, «пікових навантажень» автотранспорту, розташування будівельних майданчиків та інших джерел шуму, часу доби, наявності зелених насаджень.

Визначення рівня шумового навантаження на території громади свідчать, що найбільший рівень шуму створюється автомобільним та залізничним транспортом (72-84 дБ). У межах селітебної забудови рівень шуму складає 48-63 дБ. Найбільші показники прослідковувалися біля залізниці та основних автомобільних шляхів. Перевищення допустимих рівнів шуму має місце біля будівельних майданчиків.

Згідно з показниками, визначеними ДБН Б.2.2-12:2019 «Проектування і забудова територій», для територій житлової забудови встановлено допустимі рівні шуму вдень - 60 дБ, вночі - 50 дБ. Визначений рівень шумового навантаження у селітебній зоні знаходиться у

межах допустимих норм. Рівні шуму у забудові, що знаходиться у безпосередній близькості від проїжджих частин та залізниці, перевищують допустимі значення більше, ніж на 10 дБ.

Викиди парникових газів та зміни клімату. Зміна клімату є глобальним процесом і спостерігається як на території України, так і її адміністративних одиниць. Це проявляється, у першу чергу, у зміні середньорічної температури повітря, яка повільно зростає. Зокрема, за період 1991-2010 рр. середня річна температура зросла на 0,8°C відносно кліматичної норми. Найбільше підвищення температури повітря відбулося у січні (приблизно на 2°C). Липневі значення температури повітря підвищилися на всій території України на 1,0-1,5°C, що узгоджується зі змінами у громаді, де середня та максимальна температури найсуттєвіше зросли влітку – на 1,3°C кожен показник. Певні зміни зафіксовано у весняний та осінній сезони – при переході температури повітря через 0°C. Порівняно з 2021 роком значення середньої температури у громаді збільшилось з 8,3°C до 10,3°C.

Для останніх років характерним є значне відхилення сумарних значень опадів від норми, особливо у теплу пору року, коли вони мають зливовий характер. Великі літні зливи нерідко призводять до формування катастрофічних паводків. Поряд з дощовими, спостерігались і бездощові періоди, найбільша тривалість яких складала біля двох місяців.

На сьогодні зміна клімату – це не лише екологічна, а й економічна та соціальна проблеми, які тісно пов'язані з принципами сталого розвитку, умовами дотримання прав людини, безпечним життям і здоров'ям, станом довкілля.

У 2024 році обсяг викидів парникових газів від стаціонарних джерел забруднення становив 181,3 тис. т (у 2021 році – 164,6 тис. т).

Ведення бойових дій, наслідки пожеж значно підвищили кількість викидів CO₂ у атмосферу на всій території України.

1.4. Населення та трудові ресурси.

Чисельність наявного населення громади станом на 01 січня 2022 року становить 292889 осіб, у т. ч. міське населення - 274452 особи, сільське населення – 18437 осіб. Щільність населення міста - 2951 осіб/км², громади – 591,7 осіб/км².

Чисельність наявного населення Хмельницької міської територіальної громади станом на 01 січня 2022 року, осіб

Хмельницька міська територіальна громада, усього, у т. ч.:	292889
м. Хмельницький	274452
с. Бахматівці	543
с. Березове	22
с. Богданівці	586
с. Велика Калинівка	364
с. Водички	434
с. Волиця	439
с. Давидківці	1971
с. Іванківці	748
с. Івашківці	150
с. Климківці	259
с. Колибань	423
с. Копистин	1192
с. Мала Колибань	71
с. Малашівці	550
с. Масівці	841
с. Мацьківці	1012

с. Олешин	2207
с. Пархомівці	896
с. Пирогівці	1340
с. Прибузьке	133
с. Черепівка	532
с. Черопова	403
с. Шаровечка	2217
с-ще Богданівці	1104

Станом на 01.01.2025 року на території громади на обліку перебуває 32773 внутрішньо переміщені особи, з них чоловіки - 38,7%, жінки - 61,3% (частка осіб працездатного віку - 50,5%).

Чисельність постійного населення міста Хмельницького станом на 01.01.2022 року становить 271618 осіб.

Частка чоловіків – 45,7%, жінок – 54,3% (на 1000 жінок - 841 чоловік).

Середній вік населення м. Хмельницького становить 39,8 років (чоловіків - 37,5 років, жінок - 41,7 років). Населення має зрілу вікову структуру з помірними ознаками демографічного старіння (медіанний вік - 39,6 років). Водночас значна частина мешканців перебуває у працездатному віці, що є важливим ресурсом для економічного розвитку, ринку праці та формування людського потенціалу громади.

Частка дітей до 16 років складає 17,7%, працездатного населення (16-59 років) 61,6%, осіб 60 років і старше – 20,7%. Загальний коефіцієнт навантаження становить 62,2 особи на 100 осіб працездатного віку, тобто на 1000 осіб працездатного віку припадає приблизно 622 особи непрацездатного віку (в Україні - 688 осіб непрацездатного віку на 1000 осіб працездатного віку), що свідчить про тенденцію до старіння населення та потребу в розвитку медичних, соціальних і реабілітаційних послуг, а також у політиці залучення й утримання працездатного населення.

Динаміка чисельності наявного населення міста Хмельницького за 2015-2021 роки демонструє позитивну демографічну динаміку (зростання на 2%). Подальша демографічна ситуація значною мірою залежатиме від міграційних процесів, безпекової ситуації, народжуваності, рівня зайнятості та здатності утримувати й залучати населення.

Середньооблікова кількість штатних працівників у 2024 році становила 49,8 тис. осіб (у 2021 році – 53,8 тис. осіб).

Згідно із звітністю роботодавців з єдиного соціального внеску, поданої до Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області, кількість роботодавців та чисельність застрахованих осіб (найманих працівників) наступна:

Рік	Кількість роботодавців	Кількість застрахованих осіб (працівників)
грудень 2021 року	7324	94507
грудень 2022 року	6154	80070
грудень 2023 року	6967	82085
грудень 2024 року	7091	80283

Із загальної кількості найманих працівників 57% становлять жінки, 43% - чоловіки. Найбільша частка жінок зайнята у сферах: охорона здоров'я і соціальна допомога, торгівля, освіта, промисловість, тимчасове розміщення і організація харчування.

Місцевий ринок праці характеризується дисбалансом між попитом та пропозицією. Кількість вакансій, поданих роботодавцями до Хмельницької філії Хмельницького обласного центру зайнятості, щороку збільшується і у 2024 році становила 4158 (2022 рік – 3841, 2023 рік – 3904). Серед вакансій переважають пропозиції роботи для кваліфікованих робітників, з них майже дві третини - вакансії, які потребують чоловічої робочої сили. За

професійно-кваліфікаційним складом вакансій: 60% пропозицій для кваліфікованих робітників; 28% - службовців та технічних працівників; 12% - робочі місця, які не потребують професійної підготовки.

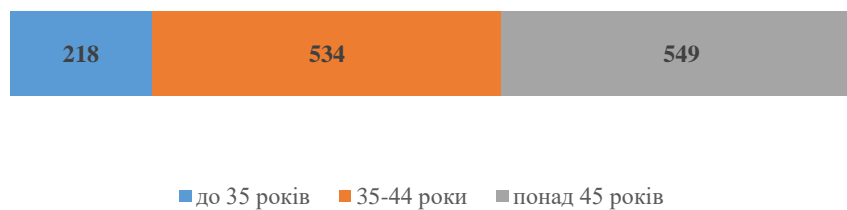
Кількість зареєстрованих громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, у 2024 році склала 1572 особи (2022 рік – 2395 осіб, 2023 рік – 1184 особи).

Серед безробітних службовці становлять 55%, робітники - 45%.

Найвищим є відсоток безробіття серед осіб з вищою та базовою вищою освітою, який впродовж останніх років суттєво зріс (у 2024 році повну та базову вищу освіту мають 65% безробітних), що свідчить про зростання попиту на спеціалістів з професійно-технічною освітою.

Від загальної кількості безробітних жінки становили 77,4%, чоловіки - 22,6%.

Вікова структура зареєстрованих безробітних у 2024 році

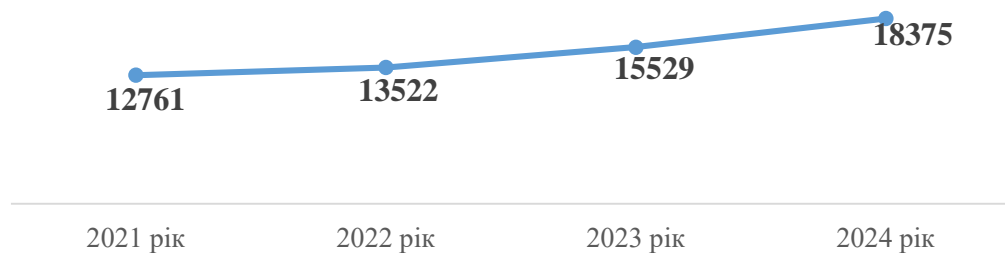

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами та організаціями до служби зайнятості, на кінець грудня 2024 року становила 454 вакансії.

Із 454 наявних у роботодавців вакансій більшість відноситься до наступних видів економічної діяльності: сфера торгівлі – 113, переробна промисловість – 111, тимчасове розміщування і організація харчування – 37, надання послуг невиробничого характеру, у т. ч. з транспортних перевезень – 122.

Доходи населення і заробітна плата. Середній розмір заробітної плати штатних працівників громади у 2024 році становив 18375 грн., що на 18,3% більше, ніж у 2023 році (середня заробітна плата в Україні - 21473 грн, що на 23,1% більше, ніж у 2023 році).

Середня заробітна плата, грн.

Згідно із звітністю роботодавців з єдиного соціального внеску, поданої до Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області, середня заробітна плата застрахованих осіб у грудні 2024 року становила 19177 грн., що на 3689 грн. або на 23,8% більше, ніж у відповідному періоді 2023 року.

Найбільший розмір заробітної плати у сферах: фінансова та страхова діяльність, інформація і телекомунікації, постачання електроенергії та газу, сільське господарство, переробна промисловість.

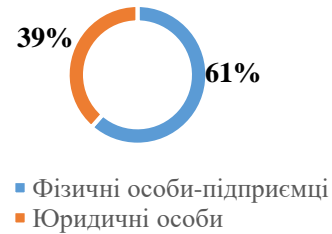
За даними Пенсійного фонду України у 2024 році загальна кількість одержувачів пенсій у громаді становила 77,7 тис. осіб. Середній розмір пенсії на кінець 2024 року у Хмельницькій області становив 4996 грн., в Україні - 5789 грн.

1.5. Економічний потенціал громади.

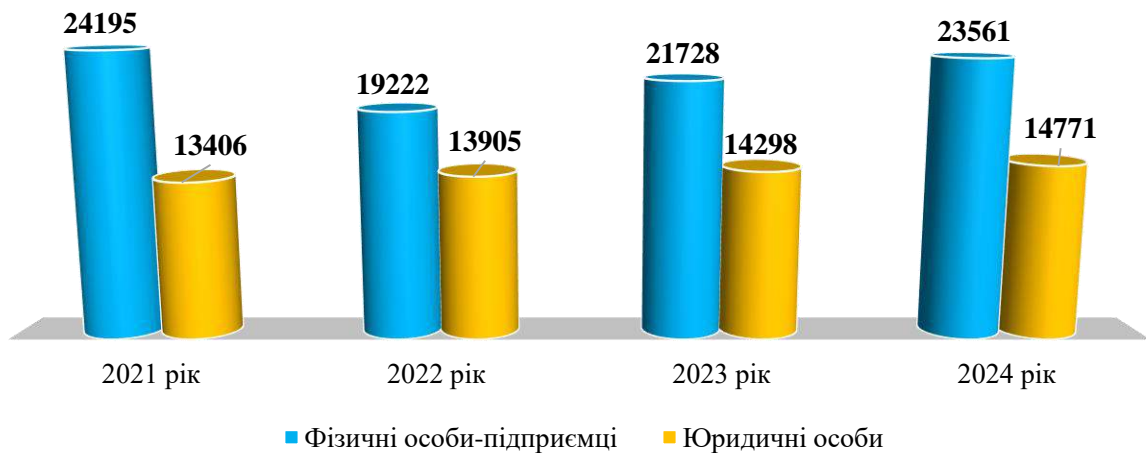
Підприємництво. Промисловість. Хмельницький - важливий економічний центр області з розвинутою бізнес-інфраструктурою.

Рушієм економічного розвитку громади є підприємства, що працюють у сфері торгівлі і послуг, промисловості, сільського господарства, будівництва, логістики, інформаційних технологій.

Станом на 01.01.2025 року на території громади зареєстровано 38,3 тис. суб'єктів господарювання, у т. ч. юридичні особи - 14771, фізичні особи –підприємці - 23561.

Кількість суб'єктів господарювання, од.

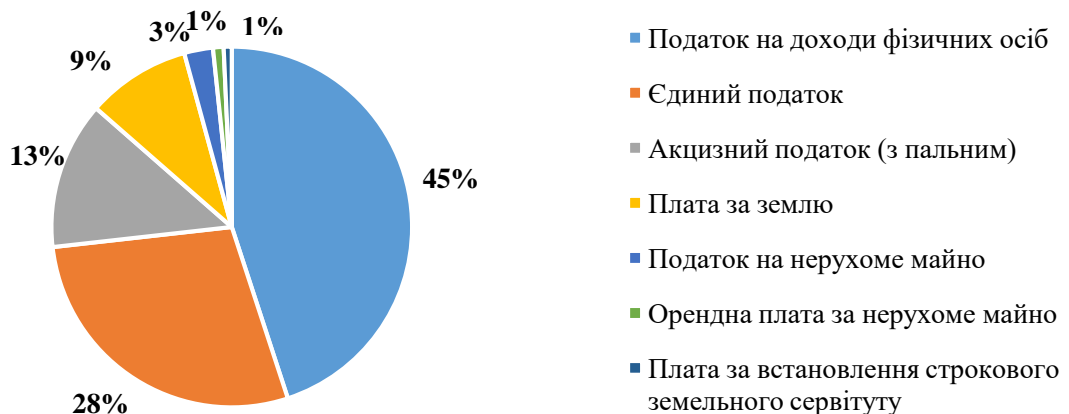

Гендерний розподіл керівників:

- юридичних осіб: чоловіки - 72,4%, жінки – 27,6%;
- фізичних осіб-підприємців: чоловіки - 44,6%, жінки – 55,4%.

Підприємництво відіграє значну роль у наповненні бюджету громади та забезпеченні зайнятості населення. Обсяг надходжень до бюджету громади від суб'єктів підприємницької діяльності склав 2601,2 млн. грн. (у 2023 році – 2164,6 млн. грн.), що становить 72,5% від загальної суми надходжень до бюджету громади (без урахування трансфертів).

Структура надходжень від суб'єктів господарювання до бюджету громади, %

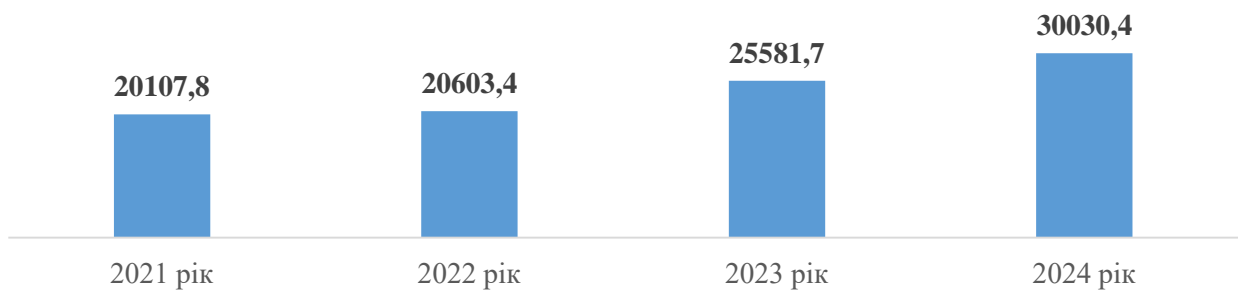
Промисловість громади має індустріально-аграрний характер та диверсифіковану структуру. Промисловий потенціал орієнтований на виробництво хімічної, легкої, харчової промисловості, машинобудування та металообробки, будівельних матеріалів, целюлозно-паперової та видавничої продукції тощо. Основний економічний потенціал забезпечується діяльністю 135 підприємств різних галузей реального сектору економіки.

Під час війни на території громади розпочали діяльність 20 суб'єктів господарювання, релокованих з територій, які постраждали внаслідок військової агресії РФ проти України.

Промисловість громади демонструє значний потенціал розвитку, залучення іноземних інвестицій, державну підтримку та створення нових робочих місць.

За 2024 рік реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на суму 30,0 млрд. грн.

Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. грн.

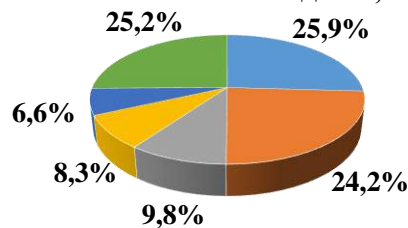

Обсяг реалізованої промислової продукції переробної промисловості склав 19,0 млрд. грн. Зокрема за межі України реалізовано продукції переробної промисловості на суму 6,5 млрд. грн. (34,2%).

Найбільшу частку у загальному обсязі реалізованої продукції переробної промисловості займають: харчові продукти, напої, гумові і пластмасові вироби, машинобудування, текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів.

Структура реалізованої промислової продукції

за основними видами, %

- харчові продукти, напої
- гумові і пластмасові вироби
- машинобудування
- текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів
- металургійне виробництво, готові металеві вироби
- інші

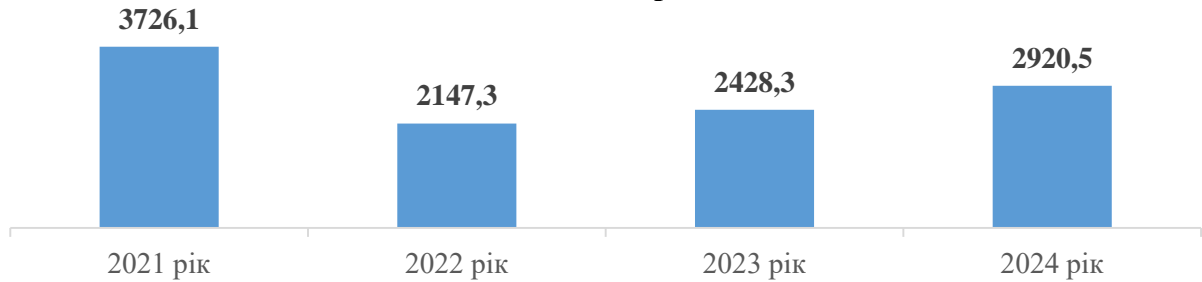
Підприємства, обсяг реалізованої промислової продукції яких є найбільшим: ТОВ «Сіріус Екстружен», ТОВ «Протеїн Інвест», ТОВ «СУНП «2К», ТОВ «Карат», ТОВ «Хмельницькзалізобетон», ПрАТ «Хмельницька маслосирбаза», ДП «Новатор», ТОВ «Укрелектроапарат», ПП «Приватна друкарня», ТОВ «Нейл», ТОВ «Тін-Імпекс», ТОВ «Хмельницькхліб», ТОВ «Хмельницький зернопродукт», ПП «АСЛАН-ТЕКСТИЛЬ», ТОВ «Трансформатор сервіс», ПАТ «Хмельницький обласний пивзавод», ТОВ «ГРАСС»,

ТОВ «Веснянка», ТОВ «Дювельсдорф Україна», ТОВ «Будматеріал», ТОВ «Проскурів-Агро», ТОВ «Хмельницька макаронна фабрика», ТОВ «Літма» тощо.

Діють кластери виробників одягу «Podillya Women ApparelCluster», «Podillia Fashion Cluster», «Proskuriv Apparel Cluster», «Експортний альянс «Українські весільні сукні», а також «ІТ-кластер міста Хмельницького».

У 2024 року підприємствами громади освоєно 2,9 млрд. грн. капітальних інвестицій, що на 20,3% більше, ніж у 2023 році. Найбільше коштів інвестовано у промисловість – 1,7 млрд. грн., що становить 56,8% до загального обсягу (у 2023 році – 1,2 млрд. грн. або 50,4%).

Обсяг капітальних інвестицій, млн. грн.

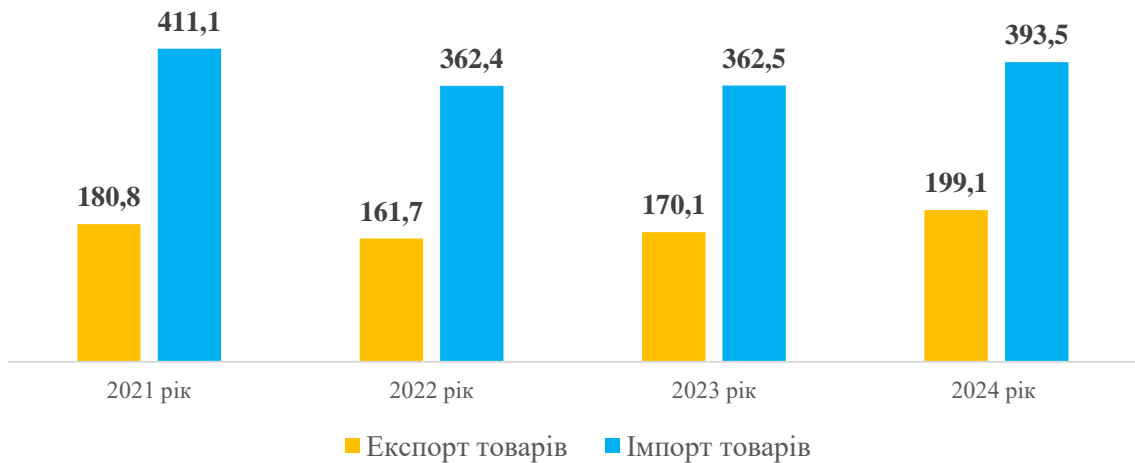
Значний обсяг капітальних інвестицій здійснюється за рахунок власних коштів підприємств/організацій - 54,9%, за рахунок кредитів банків та інших позик - 6,2%.

Підприємства громади продовжують активно працювати над розширенням зовнішньоекономічних зв'язків, орієнтуючись на ринки країн Європейського Союзу. Частка експорту товарів до країн ЄС у загальному обсязі експорту склала 82,1%, частка імпорту – 47,0%.

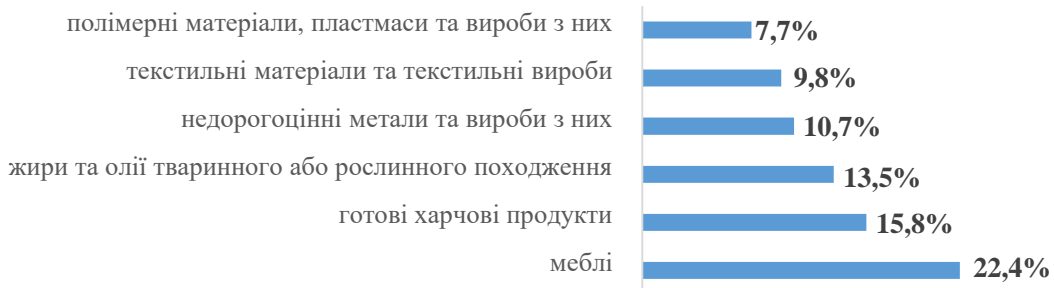

У 2024 році експорт товарів склав 199,1 млн. дол. США, що на 17% більше, ніж у 2023 році. Обсяг імпорту товарів становив 393,5 млн. дол. США, що на 8,5% більше, ніж у 2023 році.

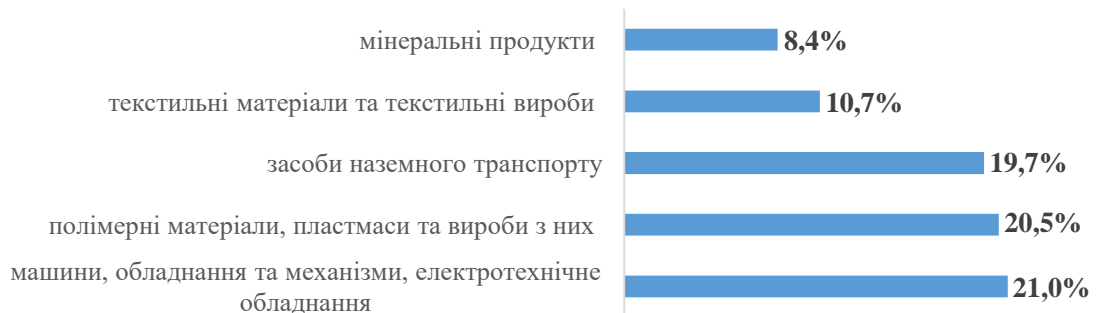
Показники зовнішньої торгівлі товарами, млн. дол. США

Товарна структура експорту, %

Товарна структура імпорту, %

У 2024 році зовнішня торгівля послугами характеризувалася незначним переважанням імпорту над експортом. Експорт послуг становив 11,8 млн. дол. США, імпорт послуг - 12,8 млн. дол. США.

У структурі експорту послуг домінували транспортні послуги, частка яких становила 83%. Це свідчить про вагомую роль транспортно-логістичного сектору у формуванні експортного потенціалу громади. Другу позицію займали комп'ютерні послуги з часткою 14,3%, що вказує на наявність потенціалу розвитку ІТ-сектору та експорту інтелектуальних послуг.

Розвиток бізнесу є однією з головних складових розвитку економіки громади, який забезпечує створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету громади, стимулює розвиток конкурентоспроможності та інновацій.

З цією метою здійснюються заходи з побудови рівного діалогу, плідної співпраці та партнерства, сприяння підвищенню рівня конкурентоспроможності бізнесу на міжнародному, національному та місцевому ринках, стимулювання розвитку підприємницької діяльності, реалізації інвестиційних та інноваційних проєктів.

Діалог з бізнесом забезпечується через діяльність Ради бізнесу при міському голові, зустрічі у форматі «кава з мером», виїзні наради на підприємства, проведення економічних форумів, проєкт «Гаряча кнопка для бізнесу» (<http://surl.li/bocjh>).

Діє Програма розвитку підприємництва Хмельницької міської територіальної громади на 2022-2025 роки, у рамках якої реалізуються заходи, виконання яких сприяє динамічному розвитку підприємництва у напрямках, які відповідають пріоритетам розвитку громади, підвищенню ефективності діяльності підприємницьких структур з урахуванням існуючого природно-ресурсного, економічного та кадрового потенціалів.

З метою створення сприятливих умов для ведення бізнесу продовжується розбудова інфраструктури підтримки підприємництва. Зокрема, з метою стимулювання промислового виробництва, підвищення інноваційної активності підприємств, залучення інвестицій, збільшення зайнятості населення триває робота із створення індустріального парку «Хмельницький».

Функціонує Центр підтримки інновацій та підприємництва iHUB, де проводяться тренінги, навчальні заходи з питань ведення бізнесу, хакатони, зустрічі, спрямовані на налагодження ділових контактів між підприємцями, науковцями, освітянами тощо (у 2024 році проведено 115 заходів, які відвідало майже 3 тисячі осіб).

У рамках реалізації проєкту «Формування інноваційного бізнес-середовища шляхом проведення капітального ремонту, розкриття потенціалу та осучаснення застарілого торговельного центру» за грантові кошти німецької федеральної компанії Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH спільно з Програмою розвитку ООН (UNDP) в Україні у торговельному центрі «Дитячий світ» створено сучасний простір для проведення заходів, івентів, артвиставок та бізнес-конференцій, спрямованих на розвиток громади та бізнесу. Під час відкриття Бізнес-холу «Проскурів» у вересні 2024 року проведено показ моделей «MoDni», участь у якому взяли місцеві виробники жіночого і дитячого одягу, студенти Хмельницького національного університету. У 2025 році проведено конкурс молодих дизайнерів одягу, виставку-показ «Стильно до школи: Купуй Хмельницьке», «MoDni 2025 - Нескорена осінь».

Особливу роль у формуванні конкурентоспроможності бізнесу відіграє наявність фінансових ресурсів. У громаді діють 24 банківські установи, які надають кредити на розвиток підприємництва.

Задля ефективного сприяння розвитку бізнесу шляхом застосування інструментів підтримки інноваційної діяльності підприємництва та розширення можливостей доступу суб'єктів підприємницької діяльності до фінансових ресурсів укладено Меморандуми про співробітництво між Хмельницької міською радою та 10 банківськими установами.

Надається фінансова підтримка суб'єктам підприємництва шляхом часткового відшкодування з бюджету громади відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами підприємництва для реалізації інвестиційно-інноваційних проєктів.

Проводяться навчальні інтенсиви «Школа молодого підприємця» з метою профорієнтації учнів 9-11 класів.

Здійснюється промоція продукції місцевого виробництва шляхом маркування товарів у торговельних мережах. Товари маркуються особливими брендowanими підцінниками та воблерами «Купуй Хмельницьке!». Фірмові торгові мережі позначаються позначками «Місцевий виробник».

Функціонує вебпортал «Купуй Хмельницьке!» (<https://kupuikhmelnyske.com>). У мережах Instagram та Facebook функціонують сторінки «Купуй Хмельницьке!».

Здійснюється відшкодування участі місцевих товаровиробників у ярмарково-виставкових заходах.

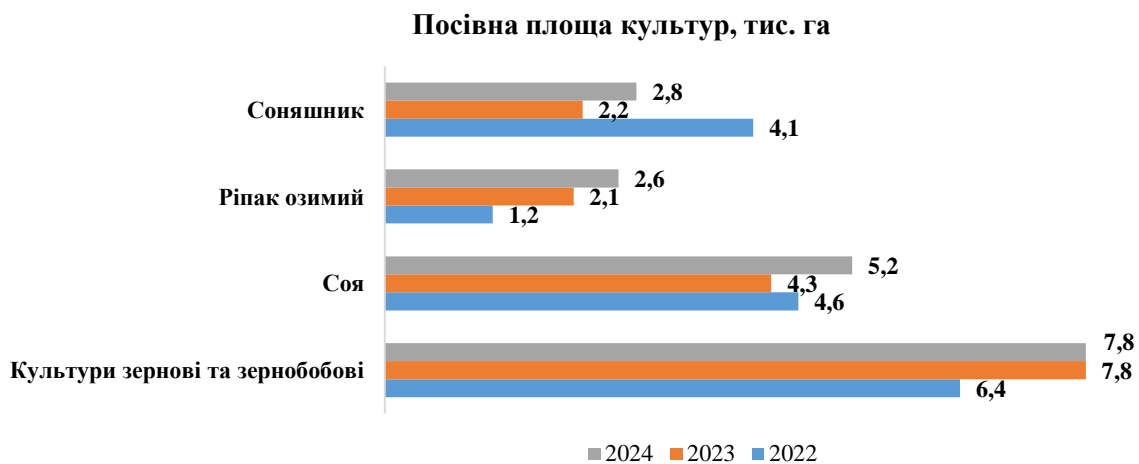
Проводиться конкурсний відбір підприємницьких бізнес-ініціатив (ідей), стартапів.

Агропромисловий сектор. На території громади діють понад 14 агропромислових підприємств.

Наявність сприятливих кліматичних умов, родючих ґрунтів та значної кількості сільськогосподарських угідь створює умови для активізації рослинництва.

Аграрний сектор громади спеціалізується на вирощуванні зернових, зернобобових та технічних культур (озима пшениця, ячмінь, жито, кукурудза, гречка, соя, ріпак, соняшник тощо).

У 2024 році підприємствами громади реалізовано 32,4 тис. т культур зернових та зернобобових на суму 218,6 млн. грн., 8,6 тис. т насіння культур олійних на суму 163,6 млн. гривень.

Вирощуванням овочевих культур та картоплі займаються переважно домогосподарства. У громаді зареєстровано 6,5 тис. домогосподарств, яким надано земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства.

На території громади зареєстровано 56 пасік.

Значну роль відіграє тваринництво, яке орієнтоване на розвиток свинарства, птахівництва та виробництво молока.

Станом на 01.01.2025 року агроформуваннями громади утримується 4,6 тис. гол. великої рогатої худоби (у т. ч. корів – 2,0 тис. голів), свиней – 8,0 тис. гол., птиці – 130,8 тис. голів.

У 2024 році виробництво молока становило 31,4 тис. т (114,6% до 2023 року), м'яса – 2,9 тис. т (120,8% до 2023 року).

Реалізація продукції тваринництва у 2024 році становила 3,2 тис. т на суму 162,1 млн. гривень.

З 2022 року діє проєкт ПАР (Підтримка аграрного розвитку), який передбачає надання фінансової підтримки за напрямками: рослинництво, тваринництво, органіка.

Здійснюються виплати:

- на підтримку вирощування малопоширених культур;
- за приріст поголів'я корів власного відтворення у домогосподарствах населення.

Частково відшкодовується вартість сертифікатів на проведення робіт із підтвердження відповідності виробництва органічної продукції.

З 2023 року діє проєкт «Craft Farming School - школа успішного аграрія». Експерти-практики розповідають про нові актуальні тенденції у агросекторі та діляться власним досвідом побудови успішного агробізнесу (взяло участь близько 200 жителів, внутрішньо переміщених осіб та ветеранів).

Споживчий ринок. Хмельницький відомий в Україні як центр торгівлі, який, спираючись на власну історію, перетворився на провідний осередок виробництва споживчих товарів та розвитку гуртової й роздрібною торгівлі. Споживчий ринок характеризується високим рівнем насиченості, значною різноманітністю продовольчих та непродовольчих товарів, різними формами здійснення торгівлі та надання послуг.

Станом на 01.01.2025 року у громаді зареєстровано 2956 об'єктів торгівлі (2142 об'єкти торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, 814 закладів ресторанного господарства), 441 об'єкт сфери послуг, 41 ринок, 26 торгових рядів та майданчиків.

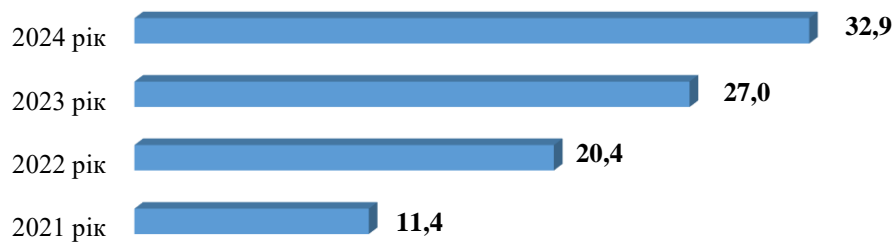
Ринок продовольчого рітейлу представлений компаніями ТОВ «АТБ-маркет» (мережа магазинів «АТБ»), Fozzy Group (мережа магазинів «Сільпо»), ТОВ «Таврія-В» (мережа магазинів «Таврія»), ТОВ «Фуд-експрес» (мережа магазинів «Булка») ТОВ «Гайстра груп» (мережа магазинів «Гайстра») тощо. Здійснюють діяльність 28 торгових центрів.

На території міста розміщено 961 стаціонарна та 54 пересувних тимчасових споруди, 134 відкритих майданчики для харчування.

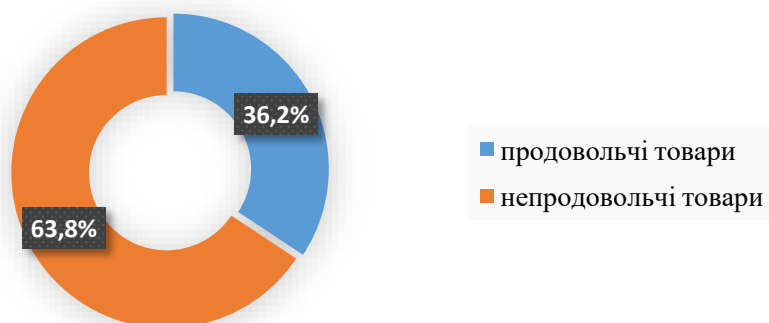
Щороку розширюється мережа фірмової торгівлі. Станом на 01.01.2025 року функціонує 192 об'єкти фірмової торгівлі (у 2021 році - 180 об'єктів).

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі за 2024 рік склав 32,9 млрд. грн., що на 21,7% більше у порівнянні з 2023 роком.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, млрд. грн.

Питома вага у роздрібному товарообороті продовольчих та непродовольчих товарів, %

Індекс споживчих цін у Хмельницькій області у 2024 році склав 110,0%.

Динаміка індексу споживчих цін у Хмельницькій області

2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
109,8%	125,9%	106,3%	110,0%

З метою підтримки місцевого бізнесу та крафтовиків проводяться різноманітні тематичні ярмарки, фестивалі (Різдвяний ярмарок, Великодній ярмарок, гастрофест «Підпілля кави», виставка-ярмарок садівництва та городництва «Квітуча Україна», ярмарки «Обжинки», «Осінній ярмарок» тощо).

У 2024 році започатковано проєкт «Хмельницький Вдячний», присвячений підтримці Захисників/Захисниць України зі сторони свідомого, соціально-орієнтованого бізнесу громади. Спеціальні знижки та пропозиції на товари та послуги надають 92 об'єкти суб'єктів господарювання - кав'ярні, заклади громадського харчування, перукарні, хімчистки, спортивно-розважальні заклади тощо.

У 2025 році проведено Ярмарок ветеранського бізнесу.

Зовнішньоекономічна діяльність. Рівень інвестиційної діяльності у громаді перебуває у безпосередній залежності від стану економіки в державі, функціонування фінансово-кредитної системи, прибуткової діяльності підприємств. Війна, політична та економічна нестабільність у державі, яка є визначальним фактором розвитку зовнішньоекономічних процесів, пандемія, спричинена COVID-19, призвели до гальмування інвестиційної та зовнішньоторговельної діяльності як в цілому в Україні, так і у громаді, та змінили її вектор.

У 2021 році за даними Національного рейтингового агентства IBI-Rating кредитний рейтинг міста на рівні uaA з прогнозом «у розвитку» та рейтинг інвестиційної привабливості на рівні invA+ «Висока інвестиційна привабливість». На думку експертів IBI-Rating, місто характеризується прозорістю діяльності міської влади та якісною організацією комунікації з потенційними інвесторами, проводиться ефективна промислова та інвестиційна політика, спрямована на розвиток малого бізнесу, підтримку місцевих виробників та розширення міжнародного співробітництва.

У 2023 році місто стало асоційованим членом Союзу Балтійських міст (Union of the Baltic Cities), у 2024 році - членом Асоціації європейських міст – Eurocities, а також учасником партнерських ініціатив Платформи Cities4Cities | United4Ukraine.

У 2022 році підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо налагодження побратимських відносин та співпрацю з містом Шеффлдом (Велика Британія). Підписано договір про партнерство між містом Хмельницьким та міським округом Прага 6 (Чехія), меморандум щодо співробітництва між Хмельницькою міською територіальною громадою та Швенчюньським районом (Литва).

У 2023 році підписано тристоронню Угоду про солідарне партнерство Штутгарт-Хмельницький-Дрезден.

Місто має 17 міст-побратимів (партнерів): Штутгарт, Дрезден (Німеччина), Швенчюньський район (Литва), Шеффлд (Велика Британія), Прага 6 (Чехія), Айдин, Ефелер (Туреччина), Наманган (Узбекистан), Шицзячжуан (Китай), Руставі (Грузія), Манісес (Іспанія), Шяуляй (Литва), Агуаскальєнтес (Мексика), Чеханов (Польща), Белць (Молдова), Бор (Сербія), Сілістра (Болгарія), Модесто (США).

З 2017 року діє КУ «Агенція розвитку Хмельницького», метою діяльності якої є налагодження партнерських відносин з міжнародними організаціями для залучення фінансування та реалізації проєктів розвитку міста (створено Інвестиційний портал та Інвестиційний профіль Хмельницького, розроблено брендбук міста).

Створено та постійно оновлюється інформація на онлайн платформі міст-побратимів (<https://khm.ileyes.com/>), яка містить локації міста Хмельницького та міст-побратимів з інформацією про міста, фото та відеоматеріали тощо.

13 січня 2025 року відкрито представницький офіс міста у м. Брюссель (Бельгія) у Комітеті Регіонів Європейського Союзу.

18 лютого 2025 року Хмельницький став асоційованим членом Європейського Альянсу міст та регіонів для відбудови України.

1.6. Фінансовий стан та бюджет громади.

З метою забезпечення в умовах воєнного стану надання усіх видів соціальних послуг, надійного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, розбудови мережі захисних споруд, поліпшення екологічного стану довкілля, сталого розвитку підприємництва, промисловості, міжнародних відносин вживались усі можливі заходи для забезпечення стабільного життя мешканців громади. Особливу увагу приділено підтримці обороноздатності України, соціальній підтримці військовослужбовців, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та їх сімей, осіб, які постраждали внаслідок військової агресії РФ, надання допомоги внутрішньо переміщеним особам.

За 2024 рік зведений обсяг доходів бюджету громади склав 5096,6 млн. грн, у т. ч.:

- власні доходи загального та спеціального фондів – 3987,0 млн. грн. (78,2% у зведеному обсязі доходів);
- міжбюджетні трансферти – 1109,6 млн. грн. (21,8%).

Відсоток виконання до планових призначень на 2024 рік склав 101,9% (доходи загального фонду – 102,4%, доходи спеціального фонду – 127,6%, міжбюджетні трансферти – 98,7%).

У структурі власних доходів загального фонду бюджету за 2024 рік найбільша питома вага належить :

- податку на доходи фізичних осіб – 2016,6 млн. грн. (56,2%),
- єдиному податку – 734,9 млн. грн. (20,5%);
- акцизному податку (з паливом) – 344,0 млн. грн. (9,6%),
- платі за землю – 245,6 млн. грн. (6,8%).

Обсяги доходів бюджету громади, млн. грн.

Джерела доходів	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Всього обсяг доходів, у т. ч. :	3797,4	4405,2	4960,5	5096,6
- податок на доходи фізичних осіб*	1558,2	2612,8	2593,4	2016,6
- місцеві податки і збори	624,4	683,8	840,4	1085,7
- цільовий фонд міської ради	8,4	4,6	6,9	9,3
- трансферти	1178,9	669,6	784,5	1109,6

*з 1 жовтня 2023 року податок на доходи фізичних осіб із грошового забезпечення військовослужбовців вилучено з місцевих бюджетів та зараховується до державного бюджету (у 2021-2022 роках та до 01.10.2023 року – до бюджету громади).

Доходи бюджету громади у розрахунку на одного жителя за 2024 рік склали 13520 грн., за 2021 рік – 8387 грн. (темп росту – 161,2%).

Видатки бюджету громади за 2024 рік склали 5363,1 млн. грн. Пріоритетом фінансування в умовах воєнного стану є підтримка сектору оборони, на що спрямовано за 2024 рік 987,4 млн. грн.

Видатки бюджету розвитку у 2024 році склали 1052,8 млн. грн., за рахунок яких забезпечено будівництво та облаштування захисних споруд цивільного захисту, придбання обладнання та проведення першочергових ремонтних робіт у закладах соціального захисту, охорони здоров'я, освіти, культури, спорту, проведення реконструкції, будівництва, капітальних ремонтів каналізаційних мереж, мереж водопостачання, ліфтів тощо.

Обсяги видатків за основними галузями, млн. грн.

	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Видатки, у т. ч.;	3 829,7	3 344,3	5 551,6	5 363,1
освіта	1 858,3	1 888,2	2 330,4	2 505,1
охорона здоров'я	78,1	100,8*	208,0	138,6
соціальний захист та соціальне забезпечення	201,3	215,9	434,9	723,6
фізична культура та спорт	93,8	84,1	125,8	121,8
культура і мистецтво	63,6	61,5	71,7	77,8
житлово-комунальне господарство	592,0**	462,0	534,0	531,6
будівництво та розвиток	314,9	4,9	116,6	140,7
транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство	196,9	135,2	223,9	157,5
заходи з енергозбереження, внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання, підтримка підприємництва	88,8	43,6	435,0	107,9
громадський порядок та безпека	0,0	19,8	73,6	210,2
субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів (у т.ч. підтримка військових частин)	5,3	46,6	333,9	315,7

* у 2022 році фінансування видатків спеціального фонду здійснювалось у розрізі розширеної програмної класифікації, а не через внески до статутних капіталів закладів;

** у видатках 2021 року враховано субвенцію на погашення заборгованості з різниці в тарифах у сумі 296,4 млн. гривень.

1.7. Житлово-комунальне господарство.

Житловий фонд. Загальна кількість багатоквартирних будинків у місті - 1952 од.

771 житловий будинок перебуває в управлінні комунальних підприємств - управляючих муніципальних компаній «Центральна», «Проскурівська», «Південно-Західна», «Дубове», «Озерна», 204 будинки - ТОВ «Житлово-експлуатаційне об'єднання», ТОВ «Керуюча Компанія «ДомКом Хмельницький»», 525 будинків - об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).

	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Загальна кількість багатоквартирних будинків, од., у т. ч.:	1632	1649	1952
загальна кількість багатоквартирних будинків комунальної власності, од.	787	785	771

Кількість квартир у багатоквартирних будинках комунальної власності, тис. од.	47,2	47,0	46,2
Загальна кількість будинків ОСББ, од.	463	482	525

677 житлових будинків оснащено 1650 ліфтами. Станом на 01.01.2025 року 890 ліфтів відпрацювали нормативний термін експлуатації.

На балансі КП «Агенція муніципальної нерухомості» перебуває 181 нежитлове приміщення та будівля, що належать до комунальної власності громади (площа - 75,9 тис. м²).

Станом на 01.01.2025 року передано у оренду об'єкти площею 60,3 тис. м², у безоплатне користування - 2,7 тис. м².

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість будівель і нежитлових приміщень, од.	199	198	197	181
Площа приміщень, тис. м ²	74,6	84,3	80,0	75,9
Площа, що передана у оренду, тис. м ²	66,9	68,2	65,2	60,3
Кількість орендарів, од.	362	346	325	313

Водопостачання та водовідведення. В умовах воєнного стану надання якісних комунальних послуг є одним із пріоритетних завдань для громади.

Забезпечення водою населення міста та інших споживачів, приймання, транспортування та очищення стічних вод здійснює МКП «Хмельницькводоканал». Вода видобувається з п'яти міських водозаборів і окремого, розташованого на відстані 34 км від міста, Чернелівського водозабору.

Існуючий водогін побудований у 1981 році у однострунну лінію із залізобетонних труб без наявності паралельного або резервного водогону. У 2015 році розпочато будівництво другої черги водогону від с. Чернелівка до міста Хмельницького протяжністю 34 км із склопластикових труб (побудовано 20 км водогону, що становить 68,8% його загальної протяжності).

Для здійснення діяльності з надання послуг водопостачання та водовідведення МКП «Хмельницькводоканал» експлуатує 59 артезіанських свердловин, 9 водопровідних насосних станцій, 703,4 км водопровідних мереж (зношені - 47%), 30 каналізаційних насосних станцій, 411 км каналізаційних мереж (зношені - 45,0%), 2 площадки каналізаційних очисних споруд, 37 трансформаторних підстанцій, 81,7 км кабельних та повітряних ліній електромереж.

Підприємство надає послуги з водопостачання та водовідведення 131,0 тис. абонентів, з яких населення - 126,7 тис. абонентів, або 259,6 тис. мешканців.

КП «Акведук» надає послуги з централізованого водопостачання у с. Давидківці, с. Пирогівці, с. Пархомівці; централізованого водовідведення - у с. Пирогівці (796 абонентів). Загальна протяжність мереж водопостачання становить 31,9 км, водовідведення – 6,5 км.

КП «Елеватор» надає послуги з централізованого водопостачання у с. Богданівці, с. Копистин, с. Івашківці (485 абонентів, 12 підприємств); централізованого водовідведення – у селищі Богданівці (412 абонентів, 11 підприємств). Загальна протяжність мереж водопостачання становить 6,8 км, водовідведення – 3,2 км.

Децентралізоване водопостачання забезпечують криниці та свердловини, які переважно експлуатуються у мікрорайонах міста з приватною забудовою, де централізоване водопостачання відсутнє, та у сільській місцевості.

Відведення дощових та талих вод. Загальна довжина зливового колектора на вулицях міста – 58,8 км, кількість дощоприймачів – 1,8 тис. од., оглядових колодязів – 579 од., очисних

споруд – 2 од., довжина дренажних мереж (забезпечують глибинний збір дощових вод у районах зі складним рельєфом або поганим поверхневим водовідведенням) – 2139 п. м, напірних трубопроводів насосних станцій (використовуються у низинних ділянках, де неможливий самоплинний стік) – 996 п. м, каналів у заплаві р. Південний Буг – 7,9 км.

Зливова мережа змішана: містить як закриті (трубчасті) системи, так і відкриті канали. У місті функціонує кілька насосних станцій для перекачування зливових стоків. Дощова каналізація з'єднана з природними водотоками - передусім з р. Південний Буг.

Теплопостачання. Послугами з централізованого опалення та гарячого водопостачання жителів міста забезпечує МКП «Хмельницьктеплокомуненерго».

До складу основних виробничих потужностей підприємства входить 72 котельні, 19 когенераційних установок, 269,1 км теплових мереж у двотрубному вимірі, з них близько 84 км попередньоізолюваних (зношені - близько 65%), 76 центральних теплових пунктів та 7 теплових пунктів.

Постачання теплової енергії (опалення та гаряче водопостачання) здійснюється у 924 житлових будинки та 1933 нежитлових приміщення (76,6 тис. абонентів). Загальна опалювальна площа – 4,67 млн. м², у т. ч.: населення – 3,49 млн. м²; юридичні особи – 1,18 млн. м².

Завдяки якісній підготовці теплового господарства до опалювального сезону, зокрема твердопаливних котелень (у т. ч. модульних), генераторів, когенераційних установок, якісно та безперебійно надаються послуги з постачання теплової енергії.

Враховуючи продовження військової агресії РФ проти України та подальші обстріли енергетичної інфраструктури країни, виникла необхідність розосередження об'єктів теплової та електричної генерації (впровадження заходів децентралізації). У результаті виконання у 2024 році робіт з реконструкції та модернізації об'єктів теплопостачання, впровадження заходів децентралізації та малої розподіленої електрогенерації введено у експлуатацію нові потужності у обсягах понад 60 МВт теплової енергії та близько 1,5 МВт електричної енергії.

Зовнішнє освітлення. Забезпечення функціонування мереж зовнішнього освітлення на території громади здійснює ХКП «Міськсвітло». Основні елементи, з яких складається зовнішнє освітлення громади: кабельні лінії - 273 км; повітряні лінії - 375,6 км; розподільні установки (пункти включення та управління) - 230 од.; залізобетонні опори – 5333 од., металеві опори – 903 од., світильники усіх типів – 18,9 тис. од., які забезпечують освітленням вулиці, прибудинкові території, дороги, тротуари, парки, сквери та інші об'єкти благоустрою.

Частка світильників ДНАТ у загальній кількості становить 21,8% (у 2022 році – 37,3%).

Включення зовнішнього освітлення здійснюється з центрального пульта управління згідно з встановленим графіком.

Побутові відходи. Послуги з вивезення твердих побутових відходів на території громади надають ХКП «Спецкомунтранс», КП «Елеватор» та ТОВ «НОСОПГ ЕКО».

Для забезпечення безперебійного надання послуг ХКП «Спецкомунтранс» залучає 46 одиниць транспортних засобів та спецтехніки: 19 сміттєвозів, 18 од. іншого спецтранспорту та спецтехніки, 3 бульдозери, 1 ущільнювач (компактор) (знос техніки - 85%).

Підприємство забезпечує вивезення змішаних відходів з 3204 контейнерів, у т. ч. 12 – підземних. Вивезення твердих побутових відходів здійснюється за 11 маршрутами (обсяг перевезень побутових відходів становить близько 260 т щоденно).

Захоронення утворених побутових відходів проводиться на полігоні побутових відходів (пр. Миру, 7), який функціонує з 1956 року. На даний час на полігоні накопичено понад 5,6 млн. т відходів.

З лютого 2018 року на полігоні працює комплекс з дегазації полігону побутових відходів.

З метою реалізації Проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів та впровадження системи комплексного поводження з побутовим відходами створено Офіс «Розумне Довкілля. Хмельницький».

7 жовтня 2020 року між ХКП «Спецкомунтранс» та Європейським банком реконструкції та розвитку підписано кредитний договір, що передбачає фінансування рекультивациі

смітцевого полігону та будівництво двох нових санітарних секцій полігону; встановлення нової системи для очистки фільтрату; придбання нового обладнання для смітцевого полігону; будівництво комплексу механіко-біологічного оброблення відходів з відокремленою станцією компостування для органічних відходів. До реалізації проєкту залучено грантові кошти Інвестиційної платформи сусідства Європейського Союзу (NIP EU).

5 вересня 2023 року укладено контракт з консорціумом компаній UAB «Arionex LT» (Литва) та «Rotreat Abwasserreinigung» GmbH (Австрія) щодо будівництва станції очищення фільтрату. У лютому 2025 року на полігоні побутових відходів розпочався період тестової експлуатації очисних фільтрувальних споруд.

30 липня 2024 року підписано угоду з консорціумом компаній з Греції та Азербайджану (MESOGEOS S.A. та Nayat Group LLC) щодо рекультивації діючого полігону побутових відходів та будівництва двох нових карт для складування побутових відходів.

З метою зменшення кількості відходів, що захоронюються на полігоні побутових відходів, поліпшення стану довкілля здійснюється роздільне збирання побутових відходів. На контейнерних майданчиках міста встановлено 552 контейнери для роздільного збору відходів (контейнери для збирання ПЕТ-пляшки - 371 од.; контейнери для збирання скла - 181 од.).

Кількість змішаних та роздільно зібраних побутових відходів

Вид відходів	од.	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Макулатура	т	10,9	18,3	14,6	11,8
Полімери	т	7,5	49,4	218,8	161,1
Метал	т	3,7	6,3	11,6	3,9
Скло	т	10,6	19,7	462,8	293,1
Небезпечні відходи у складі побутових	т	12,6	9,1	13,5	14,8
Змішані відходи	т	101666,2	95644,6	104336,5	110800,9
Відсоток вторсировини від загальнозібраних побутових відходів	%	0,045	0,107	0,687	0,436

На території громади працює два Центри управління відходами, які приймають 13 фракцій відходів (папір, пластик, поліетилен, комбінована упаковка, метал, побутова техніка, будівельні відходи, «зелені» відходи, меблі, одяг, небезпечні відходи тощо).

З 2018 року небезпечні відходи у складі побутових збирає Екобус. Мешканці можуть безкоштовно здати люмінесцентні лампи, відпрацьовані термометри, батарейки, акумулятори, електричне та електронне обладнання, фарби, клеї, розчинники, медикаменти, миючі засоби, побутову хімію.

У 2021 році відкрито навчальний центр поводження з відходами «Гуфі-центр».

Енергозбереження. Вживаються заходи для підвищення енергоефективності та забезпечення раціонального використання енергоресурсів. З 2014 року діє система енергетичного менеджменту. Щоденним енергомоніторингом охоплено усі галузі бюджетної сфери (більше 450 будівель, понад 200 комунальних закладів).

У 2024 році у порівнянні з 2021 роком відбулось зменшення споживання енергоносіїв: електроенергії - на 13,9%, теплової енергії - на 16,7%, гарячої води - на 11,8%, холодної води - на 4,1%. Споживання природного газу збільшилось на 20%, що пояснюється переведенням з інших видів палива на газ ряду будівель бюджетної сфери громади, у першу чергу, будівель, які знаходяться у сільській місцевості.

Здійснюється реалізація Плану дій зі сталого енергетичного розвитку міста Хмельницького на 2016-2025 роки.

З 2017 року працює Центр Енергоефективності, де функціонує виставка енергоефективного обладнання.

Громада активно бере участь у міжнародних та європейських програмах і проєктах, співпрацює з міжнародними організаціями з метою реалізації енергозберігаючих проєктів. Зокрема, у рамках співпраці з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО) реалізовано наступні проєкти: «Комплексна термомодернізація закладів бюджетної сфери м. Хмельницького» (кредитні кошти - 11,8 млн. грн., грантові кошти - 200,0 тис. євро, кошти бюджету громади - 5,0 млн. грн.); «Комплексна термомодернізація ЗДО №45 на умовах програми «Енергоефективність в малих та об'єднаних громадах України»» (грантові кошти - 852,0 тис. євро); «Реконструкція каналізаційних насосних станцій №№ 2, 7, 12» (кредитні кошти - 820 тис. євро, грантові кошти - 160 тис. євро); «Облаштування житла для внутрішньо переміщених осіб в м. Хмельницькому» (грантові кошти - 1,5 млн. євро).

З 2016 року проведено комплексну термомодернізацію більше 50 будівель закладів бюджетної та комунальної сфери. Встановлено індивідуальні теплові пункти з балансуванням та погодним регулюванням теплоносія у понад 20 бюджетних закладах, зокрема за енергосервісними договорами (ЕСКО) - у 8. Встановлено теплові помпи для опалення у 4 закладах, гарячого водопостачання - у 2 закладах.

На бюджетних закладах та комунальних підприємствах функціонує 15 сонячних електростанцій із загальною потужністю більше 1 МВт.

Затверджено Програму комплексної термомодернізації об'єктів бюджетної сфери Хмельницької міської територіальної громади на 2024-2034 роки, Схему теплопостачання міста Хмельницького на 2022-2032 роки.

У 2025 році громада приєдналася до міжнародної сертифікаційної програми «Європейська енергетична відзнака» - добровільної системи оцінювання, що стимулює муніципалітети до впровадження ефективної енергетичної та кліматичної політики, посилює їхню репутацію серед донорів і міжнародних партнерів.

1.8. Дорожньо-транспортна інфраструктура.

Станом на 01.01.2025 року протяжність вулично-дорожньої мережі громади складає 653,8 км. Протяжність вулично-дорожньої мережі міста - 428,6 км (дороги з удосконаленням покриттям - 336,7 км, з щебеним покриттям - 91,9 км). У старостинських округах протяжність вулично-дорожньої мережі - 225,2 км (з твердим покриттям - 139,8 км, ґрунтові дороги - 85,4 км).

На вулично-дорожній мережі міста функціонує 129 світлофорних об'єктів, більшість з яких обладнано пристроями звукового супроводу сигналів світлофору для осіб з порушеннями зору. 43% із облаштованих пішохідних переходів є регульованими.

У місті функціонує 414 зупинок громадського транспорту, 108 з яких обладнано заїзними «кишенями», що складає 26% від загальної кількості.

Протяжність велошляху наявної велосипедної інфраструктури становить 22,9 км.

На території міста функціонує 6 автостанцій: 4 автостанції обслуговують приміське та міжміське сполучення (№№ 2, 3, 4, 5), 2 автостанції здійснюють міжнародні відправлення (№1 та Міжнародний автобусний термінал KLR Bus).

Станом на 01.01.2025 року мережа громадського транспорту міста налічує 24 тролейбусних маршрути, для обслуговування яких залучається 60-68 одиниць електротранспорту, 37 міських та 14 приміських автобусних маршрути, для обслуговування яких залучається 226-231 одиниця автотранспорту.

Середній строк експлуатації тролейбусів станом на 01.01.2025 року складає 22 роки, 55 тролейбусів відпрацювали встановлений термін експлуатації (15 років), або 62,5% наявної кількості рухомого складу.

На балансі ХКП «Електротранс» перебуває 83,2 км кабельних мереж, 199,8 км контактного проводу, 10 тягових підстанцій, значна частина яких експлуатується більше 50 років.

З 2017 року запроваджено єдину міську систему управління та супутникового моніторингу пасажирського транспорту загального користування «DOZOR». Встановлено 10 «розумних» зупинок.

ХКП «Електротранс» запроваджено автоматизовану систему оплати проїзду АСООП (електронний квиток, система оголошення зупинок та сповіщення пасажирів, система відеоспостереження у салонах транспортних засобів) на всіх транспортних засобах.

Розпочато процес встановлення обладнання автоматизованої системи оплати проїзду у транспортних засобах приватних перевізників.

Протягом 2021-2024 років відбулося значне оновлення рухомого складу громадського транспорту приватної форм власності (придбано великогабаритні автобуси марок MAN, Setra, Mercedes-Benz, які відповідають екологічному стандарту Євро-5 та залучаються для перевезення пасажирів на маршрутах загального користування).

ХКП «Електротранс» у 2023 році придбано 19 автобусів середньої пасажиромісткості (Ataman), 5 вживаних великогабаритних автобусів (Solaris). Впродовж 2023-2024 років у якості гуманітарної допомоги отримано 20 автобусів, 4 з яких передано для потреб Збройних Сил України, реконструйовано 5 тролейбусів.

У рамках реалізації проекту «Модернізація громадського тролейбусного транспорту у м. Хмельницький» між ХКП «Електротранс» та Європейським банком реконструкції та розвитку підписано кредитний договір на суму 10,6 млн. євро (грантові кошти – 2,7 млн. євро від Інвестиційної Платформи Сусідства ЄС та 1,7 млн. євро від Спеціального Антикризисового Фонду ЄБРР). Укладено контракт з переможцем тендеру - Об'єднання (партнерство) ТОВ «Політехносервіс» і ТОВ «Чернігівський автозавод» про постачання 42 низькопідлогових тролейбусів, запасних частин та обладнання для діагностики (у 2025 році отримано 28 тролейбусів).

Комунальне підприємство по організації роботи міського пасажирського транспорту надає послуги з довгострокового зберігання транспортних засобів на 4 автомобільних стоянках, паркування транспортних засобів на майданчиках для паркування на вул. Львівське шосе, вул. Соборній, вул. Грушевського та майданчиках для паркування електросамокатів.

Інспекторами з паркування здійснюється контроль за дотриманням правил паркування та виконанням вимог правил зупинки та стоянки.

1.9. Соціальне забезпечення.

У Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг зареєстровано 27 надавачів послуг, з яких 9 комунальних установ.

Міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг), до складу якого входять відділення соціальної допомоги вдома мешканцям міста, соціальної допомоги вдома мешканцям сіл, організації надання адресної натуральної допомоги, денного, цілодобового тимчасового перебування, університет третього віку. Діє пункт прокату технічних та інших засобів реабілітації для мешканців громади.

Міський центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Школа життя», до складу якого входять відділення соціально педагогічної реабілітації (абілітації), фізично-медичної реабілітації (спостереження), раннього втручання, служба психолого-логопедичної реабілітації, соціального патронажу.

Міський центр комплексної реабілітації осіб з інтелектуальними порушеннями «Родинний затишок» надає послуги особам з інвалідністю з інтелектуальними порушеннями віком від 18 років.

Міський центр соціальної підтримки та адаптації - цілодобовий заклад, який надає притулок та здійснює соціальний супровід, адаптацію і допомогу бездомним особам, особам з місць позбавлення волі, внутрішньо переміщеним особам та іншим соціально незахищеним верствам населення, які потрапили у складні життєві обставини. До складу центру входять відділення нічного перебування, підтриманого проживання (соціальний готель) та соціальної реінтеграції, кризової допомоги.

Рекреаційний центр «Берег надії» - заклад сімейного типу для відновлення здоров'я та реабілітації. У 2024 році у центрі створено відділення психологічної та фізичної реабілітації військовослужбовців та членів їх сімей, розраховане на 30 ліжок.

Позаміський дитячий заклад оздоровлення та відпочинку «Чайка» надає послуги з оздоровлення та відпочинку дітей.

Міський центр соціальних служб здійснює соціально-профілактичну роботу, надає соціальні послуги сім'ям, дітям та молоді, які належать до вразливих груп населення, та/або перебувають у складних життєвих обставинах. Центр здійснює психологічну підтримку, юридичне консультування та інформування, інформаційно-просвітницьку діяльність, проводить роботу з прийомними сім'ями.

У 2024 році створено Центр запобігання та протидії домашньому насильству. До складу центру входять денний центр, мобільна бригада, кризова кімната, притулок.

У 2024 році створено комунальний заклад «Ветеранський простір». Заклад здійснює психологічну та соціальну реабілітацію ветеранів, надання юридичних консультацій та супровід документального оформлення пільг, проводить тренінгові програми для родин, надавачів послуг та роботодавців, координує зусилля волонтерських та громадських організацій для ефективної підтримки Захисників/Захисниць України.

Відкрито кабінети «Я-ВЕТЕРАН» для підтримки ветеранів війни (впроваджено електронну чергу).

Діє Штаб допомоги вимушеним переселенцям.

У громаді на обліку перебуває 2015 багатодітних сімей, з них 99 багатодітних сімей – вимушених переселенців (у сім'ях виховується 6423 дитини).

На обліку перебуває 890 сімей та одиноких громадян - внутрішньо переміщених осіб, які потребують тимчасового житла. Для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб проведено роботи з ремонту гуртожитку на вул. Інститутській, 12, реконструкції нежитлової будівлі під гуртожиток на вул. Кам'янецькій, 74 (кімнати та квартири обладнано меблями, сантехнікою, побутовою технікою і посудом). Забезпечено тимчасовим житлом 75 сімей (понад 220 внутрішньо переміщених осіб).

Забезпечено надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення: здійснення перевезення осіб з інвалідністю І групи, у т. ч. з хронічною нирковою недостатністю, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю із захворюваннями опорно-рухового апарату та іншими захворюваннями, які пересуваються на кріслах колісних; супровід осіб з інвалідністю по зору І групи; переклад жестовою мовою; соціальна реабілітація дітей з інвалідністю з інтелектуальними та психічними розладами.

Здійснюється співпраця з підприємствами, установами, організаціями, громадськими та благодійними організаціями соціального спрямування, фізичними особами у сфері надання соціальних послуг, надається фінансова підтримка 56 громадським організаціям.

Діє Програма сприяння розвитку волонтерства на території Хмельницької міської територіальної громади на 2023-2027 роки.

1.10. Освітній та науковий потенціал.

У громаді функціонують 52 заклади дошкільної освіти, 58 закладів загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії, початкові та спеціальні школи), 4 заклади позашкільної освіти, 2 інклюзивно-ресурсні центри, Центр професійного розвитку педагогічних працівників.

У 2021 році до мережі закладів освіти приєднано 11 закладів загальної середньої освіти та 3 філії і 11 закладів дошкільної освіти сільської місцевості.

Станом на 01.01.2025 року у закладах загальної середньої освіти навчається 38962 учні, для яких забезпечено належні умови для навчання та всебічного розвитку. Середня наповнюваність класів становить 28 учнів (за рахунок низької наповнюваності класів у закладах освіти сільської місцевості).

Станом на 01.01.2025 року дошкільною освітою охоплено 11685 дітей (42 заклади міста, 10 закладів сільської місцевості, 6 структурних підрозділів при закладах загальної середньої освіти, 7 приватних закладів дошкільної освіти). Рівень охоплення дітей молодшого та старшого дошкільного віку дошкільною освітою - 92%.

У 2023 році відкрито групи для дітей віком 1,6-2 роки у закладах дошкільної освіти №№ 11, 28, 45, 49, у 2024 році - №№ 33, 35.

Станом на 01.01.2025 року у громаді організовано навчання для дітей з особливими освітніми потребами: 41 заклад загальної середньої освіти; 2 спеціальні загальноосвітні школи; 29 закладів дошкільної освіти; 3 спеціальні заклади дошкільної освіти.

У закладах освіти оснащено 59 ресурсних кімнат та 6 медіатек.

2 інклюзивно-ресурсні центри здійснюють методичний супровід інклюзивного навчання; консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей їх розвитку тощо.

Станом на 01.01.2025 року фонд власних захисних споруд цивільного захисту закладів освіти налічує 114 об'єктів місткістю 48162 особи (власні та орендовані найпростіші укриття, протирадіаційні укриття). Побудовано споруди цивільного захисту у гімназіях №№ 12, 19, 31, Ліцеї №6, ЗДО №№ 18, 23, Шаровечківській гімназії. Виконано роботи з поточного ремонту споруд цивільного захисту у 15 закладах освіти.

На базі 3 закладів загальної середньої освіти та 2 закладів професійної (професійно-технічної) освіти створено осередки для вивчення навчального предмета «Захист України».

Станом на 01.01.2025 року позашкільною освітою охоплено 3644 вихованці у 4 закладах позашкільної освіти, на базі яких функціонує 203 гуртки.

З 2021 року діє Центр професійного розвитку педагогічних працівників - сучасний інноваційний простір для творчого зростання педагогічних працівників.

Станом на 01.01.2025 року професійною освітою охоплено 3088 здобувачів освіти у 6 закладах освіти. Підготовка робітничих кадрів у закладах професійної освіти сприяє забезпеченню галузей економіки високо-кваліфікованими кадрами на ринку праці.

У місті здійснюють діяльність 9 закладів фахової передвищої освіти, 9 закладів вищої освіти.

1.11. Охорона здоров'я.

Мережа закладів охорони здоров'я представлена 9 комунальними підприємствами.

Первинну медичну допомогу забезпечують 2 центри первинної медико-санітарної допомоги (далі – ПМСД): КП «Хмельницький міський центр первинної медико-санітарної допомоги №1» (14 амбулаторій), КП «Хмельницький міський центр первинної медико-санітарної допомоги №2» (19 амбулаторій). Всього 33 сімейні амбулаторії, у т. ч. 6 амбулаторій, які функціонують на території сільської місцевості (с. Бахматівці, селище Богданівці, с. Давидківці, с. Олешин, с. Пирогівці, с. Шаровечка).

Загалом заклади первинної медичної допомоги обслуговують 272,5 тис. задекларованого населення. Лікарі центрів ПМСД забезпечують надання первинної медичної допомоги внутрішньо переміщеним особам, базову психологічну допомогу.

Електронний запис на прийом до лікаря у амбулаторних закладах здійснюється із використанням медичної інформаційної системи MEDICS, єдиного медичного номеру 0 800 202 103.

Для покращення доступності маломобільних груп населення сіл громади до первинної та окремих видів вторинної медичної допомоги з 2023 року запроваджено практику виїздів лікарів у сільські населені пункти.

КП «Хмельницький міський лікувально-діагностичний центр» надає вторинну амбулаторну медичну допомогу дорослому населенню. До центру входять 6 поліклінік (у т. ч. стоматологічна), виїзна бригада мобільної паліативної допомоги для дорослого населення, військово-лікарська комісія міського об'єднаного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

4 комунальними підприємствами надається стаціонарна медична допомога.

КП «Хмельницька міська лікарня» (потужність - 760 ліжок) входить до переліку кластерних закладів Хмельницького кластеру Хмельницького госпітального округу. У закладі функціонують відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги, амбулаторного гемодіалізу, судинної неврології – інсультний центр, медичної реабілітації для хворих з гострими станами, цілодобовий травматологічний пункт. За оцінкою показників діяльності за різними критеріями у 2024 році інсультний центр отримав відзнаку діамантового ступеня від міжнародної спільноти Ініціативи Angels на Європейській конференції організації з інсульту у м. Базель (Швейцарія). У 2025 році розпочав роботу Центр ментального здоров'я (надає безоплатну фахову допомогу з питань психічного здоров'я).

КП «Хмельницька міська дитяча лікарня» (потужність - 300 ліжок) входить до переліку кластерних закладів Хмельницького кластеру Хмельницького госпітального округу та забезпечує амбулаторну і стаціонарну медичну допомогу дитячому населенню. У закладі функціонують поліклініка, яка забезпечує вторинну амбулаторну медичну допомогу, у т. ч. стоматологічну, травмацентр.

Працює виїзна неонатальна бригада для транспортування маловагових, передчасно народжених та хворих дітей на інші рівні надання медичної допомоги, бригада паліативної медичної допомоги для надання певних маніпуляцій невиліковно хворим дітям вдома. Згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2024 року №864 лікарню включено до переліку референтних центрів з питань рідкісних (орфанних) захворювань.

КП «Хмельницький міський перинатальний центр» (амбулаторно-поліклінічний блок розрахований на 300 відвідувань в день, стаціонарний – 9 відділень потужністю 200 ліжок) забезпечує надання спеціалізованої акушерської та гінекологічної допомоги. У закладі функціонують жіноча консультація, медико-генетична консультація, центр планування сім'ї та репродукції людини.

КП «Хмельницька інфекційна лікарня» (потужність – 150 ліжок) забезпечує спеціалізовану медичну допомогу хворим інфекційного профілю. Заклад є надкластерним та визначений як ключовий у контексті надання медичної допомоги при COVID-19 та інших інфекційних захворюваннях.

До мережі закладів охорони здоров'я входять також Міська комунальна аптека «Віола», КП «Профдезінфекція».

Мешканці громади мають можливість отримувати медичну допомогу у КНП «Хмельницький обласний серцево-судинний центр», КНП «Хмельницький обласний протипухлинний центр», КНП «Хмельницький обласний медичний центр психічного здоров'я», КНП «Хмельницька обласна лікарня», приватних медичних установах.

У структурі поширеності хвороб серед населення громади перше місце займають хвороби системи кровообігу. За 2021-2024 роки зареєстровано високі показники захворюваності на гострий мозковий інсульт та гострий інфаркт міокарду. Зареєстровано близько 13 тис. пацієнтів з цукровим діабетом.

Показники захворюваності

	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Гострий мозковий інсульт, на 10 тис. населення	38,3	35,6	37,3	32,4
Гострий інфаркт міокарду, на 10 тис. населення	13,2	17,0	16,5	19,4
Онкопатологія, на 100 тис. населення	336,4	395,4	461,1	485,6
Туберкульоз, на 100 тис. населення	21,0	19,9	13,1	31,6
Рівень малюкової смертності, %	6,3	6,3	5,6	9,9

1.12. Культура та туризм.

Місто Хмельницький входить до Переліку історичних населених місць України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 року №878.

На обліку та під охороною у місті знаходиться 82 пам'ятки, 148 об'єктів культурної спадщини, у т. ч. 114 об'єктів архітектури, що представляють забудову минулого століття.

У рамках проєкту «Говорять старовинні будівлі» встановлено інформаційні таблички із зображенням герба міста Хмельницького, написом «Історична спадщина міста Хмельницького» і QR-кодом на 111 будівлях - об'єктах та пам'ятках культурної спадщини.

Мережа культурно-мистецьких установ громади включає 9 закладів культури клубного типу, 7 мистецьких шкіл, 2 професійних мистецьких колективи, 2 музеї, централізовану бібліотечну систему (29 бібліотек), туристично-інформаційний центр, кінотеатр ім. Т. Шевченка.

У 2021 році створено клубні заклади у сільських населених пунктах: Центр культури і дозвілля с. Олешин з філіями у селах Іванківці, Велика Калинівка, Центр культури і дозвілля с. Мацьківці з філією у селі Малашівці, Центр культури і дозвілля с. Пирогівці з філіями у селах Бахматівці, Пархомівці, Центр культури і дозвілля с. Масівці з філією у селі Богданівці, Центр культури і дозвілля с. Копистин. Станом на 01.01.2025 року у сільських клубних закладах діє 54 клубних формування (клуби за інтересами, студії, гуртки), у яких займається більше 1,0 тис. осіб.

У с. Давидківці відкрито філію музичної школи №1 ім. М. Мозгового.

У місті працюють музеї: краєзнавчий, художній, літературний, музей історії міста Хмельницького, музей Проскурівського підпілля, музей-студія фотомистецтва тощо.

Туристично-інформаційним центром організуються туристичні екскурсії містом для хмельничан та вимушених переселенців. Встановлено 10 туристичних кіосків, які інформують громадян щодо об'єктів туризму та туристичної інфраструктури, культурно-мистецьких заходів.

48 суб'єктів господарювання діють у сфері туризму та надають послуги з тимчасового проживання.

Створено нові мистецькі простори: «УкраїноТериторія» у сквері ім. С. Бандери, форум-клуб «Хмельницька родина» у центрі національного виховання учнівської молоді, «Мистецький сад» на прилеглий території школи мистецтв «Райдуга», «Кут» - місце для занять новоствореного дитячого театру «Те.Ді» та народного аматорського театру «Дзеркало».

Проводяться міжнародні та всеукраїнські мистецькі фестивалі, конкурси, акції на підтримку Збройних Сил України.

1.13. Фізична культура та спорт, молодіжна політика.

У громаді діють 4 дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ) комунальної форми власності, 13 ДЮСШ інших форм власності, школа вищої майстерності, 30 клубів фізкультурно-спортивного спрямування.

Спортивна база громади включає 1 стадіон (спортивний комплекс «Поділля»), 1 легкоатлетичне ядро, 35 площинних спортивних споруд (4 майданчики з тренажерним обладнанням, 11 тенісних кортів, 1 хокейний корт, 1 велодоріжку, 4 футбольних поля, 14 інших майданчиків), 15 приміщень для фізкультурно-спортивних занять, 2 плавальних басейни, 1 стрілецький тир, 9 спортивних залів, 3 веслувальні бази.

Здійснюються заходи з розвитку сучасної спортивної інфраструктури, зокрема будується Палац спорту.

Проводиться робота, спрямована на забезпечення розвитку фізичної культури і спорту, підвищення рівня охоплення мешканців фізкультурно-оздоровчою і спортивно-масовою роботою (спортивно-масові заходи, навчально-тренувальні збори, чемпіонати та турніри з видів спорту, які культивуються у громаді, веломарафони, благодійні забіги тощо).

Молодіжну політику у громаді реалізують профільні заклади: Центр по роботі з дітьми та підлітками та 22 підліткових клуби за місцем проживання; Спортивно-культурний центр «Плоскирів»; комунальна установа «Молодіжний центр».

Діє «Пластова домівка», де відбуваються заняття пластових гуртків та заходи станиці Хмельницький Пласту-НСОУ, проводяться заходи у Пластовому центрі. У криївці «Стінка» проводяться екскурсії для учнівської молоді. Відкрито гончарну майстерню.

КУ «Молодіжний центр» активно працює для створення сприятливих умов для різнобічного розвитку потенціалу молоді, формування їх лідерських якостей, посилення патріотичних цінностей.

У 2021 році запроваджено премію міського голови «За вагомі досягнення молоді у розбудові Хмельницької міської територіальної громади у різних сферах суспільного життя».

1.14. Містобудування.

Загальна площа території громади становить 49,5 тис. га. Площа міста Хмельницького – 9,3 тис. га, з них фактично забудовано понад 58% території (житлова забудова – 24,3%).

Кожен з населених пунктів громади забезпечено містобудівною документацією на місцевому рівні (генеральні плани розроблено/оновлено у 2016-2018 роках). До Генерального плану міста внесено зміни, які затверджено рішенням міської ради від 29.12.2022 року №6. Затверджено 13 детальних планів територій громади, 21 - перебувають у стадії розробки.

Затверджено План червоних ліній магістральних вулиць міста, Історико-архітектурний опорний план міста.

З метою покращення зовнішнього вигляду вулиць міста, впорядкування розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, зовнішньої реклами затверджено архітепни тимчасових споруд, Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території парків і скверів міста Хмельницького, Порядок розміщення зовнішньої реклами та Правила розміщення вивісок на території громади.

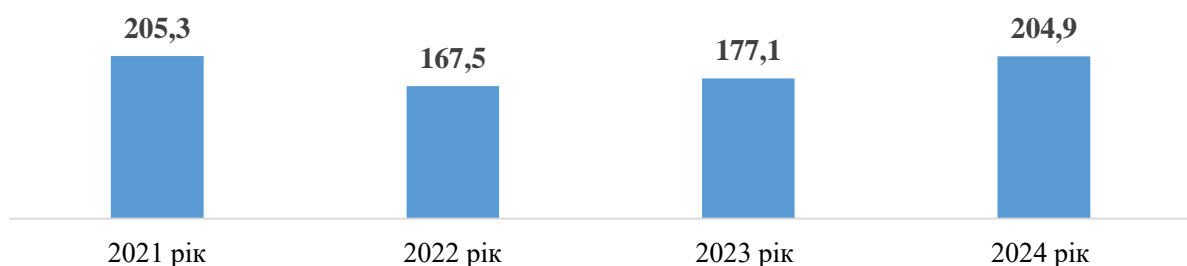
Суб'єктами господарювання здійснюється опорядкування зовнішнього вигляду фасадів тимчасових споруд відповідно до розроблених архітепнів (станом на 01.01.2025 року змінено архітепн 772 тимчасових споруд (75%)).

Затверджено дизайн-коди центральних вулиць міста (вул. Проскурівська, вул. Кам'янецька, вул. Подільська, вул. Соборна) та дизайн-код історичних будівель. Розпочато роботу з розроблення дизайн-коду вул. Грушевського.

Проводиться робота з наповнення містобудівною документацією та іншими графічними матеріалами геопорталу міської ради (<https://gis.khm.gov.ua/>), офіційного сайту управління архітектури та містобудування.

Будівельна галузь є вагомою галуззю, яка сприяє економічному зростанню, надає можливість покращити житлові умови її мешканців. У 2021-2024 роках у громаді введено у експлуатацію 754,8 тис. м², житла (з них 90% - у місті Хмельницькому), у т. ч. у 2024 році – 204,9 тис. м².

Загальна площа житлових будівель, прийнятих у експлуатацію, тис. м²

У 2024 році підприємствами громади вироблено будівельної продукції на суму 2,7 млрд. грн., що на 33,5% більше, ніж у 2023 році (у 2023 році – 2,0 млрд. грн.). Частка робіт з будівництва складає: будівель – 61,3%, інженерних споруд – 38,7%.

1.15. Електронне урядування та цифровізація.

Хмельницька громада є одним з лідерів цифрової трансформації з високим рівнем відкритості та прозорості влади. Хмельницький обраний із 110 претендентів з усього світу до міжнародної спільноти «Партнерство «Відкритий Уряд» Open Government Partnership (OGP).

За результатами Рейтингу прозорості міст 2024, проведеного у рамках Програми «Прозорі міста» Transparency International Ukraine, місто увійшло у десятку найкращих міст і отримало статус «частково прозоре» (аналітики оцінили 100 муніципалітетів з 21 області України за 70 критеріями).

У громаді впроваджено усі базові інструменти електронної демократії: е-звернення, е-запити на доступ до публічної інформації, е-петиції, е-консультації з громадськістю, громадський бюджет, шкільний громадський бюджет.

Створено портал MyCity, який об'єднує відкриті дані, електронні сервіси, інформаційні ресурси тощо.

Високий рівень відкритих даних міської ради забезпечено завдяки впровадженню геоінформаційної системи та створенню геопорталу (<https://gis.khm.gov.ua>).

У 2021 року забезпечено повний перехід на електронний документообіг у виконавчих органах міської ради на базі системи електронного документообігу «IT-Enterprise».

Здійснюється прийом звернень для отримання адміністративних та інших послуг через вебресурси. У «Кабінеті мешканця» на порталі інформаційної системи громади (<https://mucity.khm.gov.ua>) можна отримати 44 послуги.

Проводиться цифровізація муніципальних сервісів та послуг. Запроваджено «Єдиний медичний номер Хмельницького», діє система «Електронний реєстр» для отримання послуг з реєстрації на зубопротезування пільгових категорій громадян громади.

Послуги управління адміністративних послуг (далі - ЦНАП) надаються за адресами: вул. Соборна, 16, вул. Грушевського, 86. Створено 11 віддалених робочих місць у селах: Олешин, Шаровечка, Давидківці, Копистин, Богданівці, Масівці, Водички, Пирогівці, Пархомівці, Бахматівці, Малашівці. У 2025 року впроваджено сервіс «Мобільний адміністратор».

Станом на 01.01.2025 року через ЦНАП надається 372 послуги, у т. ч. електронних – 86 (у 2021 році – 288 послуг). Завдяки співпраці з Міністерством цифрової трансформації України у ЦНАП надається 27 послуг із використанням Єдиного порталу державних послуг ДІЯ. На порталі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва запроваджено прийом адміністраторами ЦНАП документів щодо отримання 22 адміністративних послуг.

У рамках проекту Міністерства у справах ветеранів України «Адмінсервіс «Ветеран» у 2024 році надано можливість ветеранам, членам їх сімей та родинам полеглих Захисників/Захисниць України швидко та зручно отримувати комплекс адміністративних послуг у режимі «єдиного вікна»: впроваджено надання 19 послуг, а також додано послуги з постановки на квартирний облік при виконавчому комітеті за місцем проживання, постановки на облік громадян, які зацікавлені у одержанні земельної ділянки, реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання.

У 2024 році на базі ЦНАП відкрито Центр рекрутингу української армії.

1.16. Безпекова інфраструктура.

На території громади оповіщення населення про загрозу виникнення/виникнення надзвичайної ситуації здійснюється за допомогою електросирен та вуличного радіо, які працюють від мобільного додатку «Повітряна тривога» (31 сирена автоматичного запуску, 11 сирен ручного запуску, 105 стаціонарних вуличних гучномовців). З метою поліпшення оповіщення населення мікрорайонів міста додатково встановлено 13 сирен.

На офіційному сайті міської ради розміщено карту захисних споруд громади. Загальна кількість захисних споруд цивільного захисту громади складає 760 об'єктів, з них захисних споруд – 70 (64 сховища, 6 протирадіаційних укриттів), найпростіших укриттів – 690.

На території міста розташовано 37 об'єктів підвищеної небезпеки, 3 хімічно-небезпечних об'єкти та територія із потенційно значними ризиками затоплення у межах району басейну р. Південний Буг, що підвищує ризики виникнення надзвичайних ситуацій.

У місті створено систему відеоспостереження, яка забезпечує відеоконтроль та відеоспостереження не лише за вулицями та транспортними засобами, а й за міськими об'єктами. До системи підключено 285 оглядових камер відеоспостереження. Система забезпечує щоденний доступ та передачу інформації для правоохоронних органів, що допомагає вирішувати спірні питання у разі виникнення дорожньо-транспортних пригод або інших подій.

У рамках проекту «Поліцейський офіцер громади» на території громади відкрито 4 поліцейські станції, які забезпечено обладнанням та службовим автотранспортом (4 поліцейських офіцери у взаємодії з старостами виконують свої функціональні обов'язки).

Для забезпечення громадського порядку, запобігання злочинам та забезпечення дорожнього руху здійснюється автопатрулювання міста та автодоріг М-30, Н-03. Проводиться піше патрулювання міста, влітку також велопатрулювання (3 екіпажі).

3 вересня 2024 року працює відділ служби освітньої безпеки. Інспектори відділу забезпечують порядок та безпеку освітнього процесу у 26 закладах загальної середньої освіти, проводять з учнями виховну роботу.

На базі одного з підрозділів поліції вперше відкрито спеціальну «зелену кімнату» для роботи з жінками та дітьми, які постраждали внаслідок домашнього, сексуального чи воєнного насильства (простір створений за фінансування Міжнародного благодійного фонду «Український Жіночий Фонд»).

Створено КУ «Навчально-тренувальний центр», метою діяльності якого є проведення військово-патріотичного виховання, підготовка та навчання населення до умов життєдіяльності у випадку проведення воєнних (бойових) дій.

1.17. Органи управління громадою. Громадські об'єднання.

Хмельницька міська рада – представницький орган Хмельницької міської територіальної громади, налічує 42 депутати, серед них: 26 чоловіків (62%) та 16 жінок (38%). У міській раді утворено 5 депутатських фракцій та 2 депутатські групи.

У 2020 році утворено 6 старостинських округів та затверджено 6 старост.

Станом на 01.01.2025 року чисельний склад виконавчого комітету міської ради становить 19 осіб.

Структура виконавчих органів міської ради складається з апарату міської ради, апарату виконавчого комітету, 37 виконавчих органів міської ради, з них 16 – зі статусом юридичної особи (2 департаменти, 19 управлінь, 15 відділів, 1 служба).

Чисельність працівників виконавчих органів Хмельницької міської ради становить 638 штатних одиниць. Фактично працюють 613 працівників, з них 484 жінки (79%), 129 чоловіків (21%). З числа працюючих 344 особи перебувають на службі від 10 до 15 років, 80 осіб – понад 15 років.

Діяльність міської ради та її виконавчих органів постійно висвітлюється на офіційному сайті міської ради, офіційних сторінках у мережах Facebook та Instagram, офіційних групах у Viber та Telegram, ефірі Муніципальної телерадіокомпанії «Місто», газеті «Проскурів» та інших місцевих ЗМІ. Діють сайти виконавчих органів міської ради та комунальних підприємств, їх сторінки у соціальних мережах.

На території громади зареєстровано понад 1000 громадських організацій. Серед основних напрямів їх діяльності - розвиток громадянського суспільства, волонтерська діяльність, патріотично-просвітницька діяльність, діяльність, пов'язана із допомогою

внутрішньо переміщеним особам та ветеранам, розвиток національних культур, туризм, захист прав людини, дітей та молоді, захист тварин тощо.

Діють Громадська рада, громадська художня рада, молодіжна громадська рада, архітектурно-містобудівна рада, громадська рада при управлінні охорони здоров'я, рада бізнесу, рада ветеранів, координаційна рада з питань внутрішньо переміщених осіб, координаційна рада з питань розвитку та підтримки волонтерської діяльності.

Здійснюється реалізація програм громадської участі «Громадські ініціативи», «Бюджет участі» та «Шкільний громадський бюджет».

У громаді діє 167 релігійних організацій, об'єднаних у 34 релігійних конфесії. Діє помісний християнський представницький міжконфесійний консультативно-дорадчий орган – Духовна рада міста Хмельницького.

2. Результати SWOT-аналізу та аналізу громадської думки щодо розвитку Хмельницької міської територіальної громади

2.1. Аналіз громадської думки.

Під час розробки Стратегії 2035 особливу увагу приділено врахуванню позиції громадськості, адже стратегічне планування є, по суті, відображенням бачення мешканців щодо майбутнього їх громади.

Одним із важливих елементів сучасного стратегічного планування є застосування гендерного підходу, який є не лише вимогою сучасних міжнародних стандартів, а й важливим інструментом для створення сильної, безпечної й справедливої громади, де кожна людина – незалежно від статі, віку чи соціального статусу – може реалізувати свій потенціал. Застосування гендерно чутливого підходу сприяє формуванню інклюзивних політик у сфері освіти, охорони здоров'я, безпеки, соціального захисту, міського планування та економічного розвитку, зосередженню ресурсів на реальних потребах людей та прийняттю рішень, що відповідають принципам рівності, недискримінації та людської гідності.

Задля виявлення найактуальніших проблем очима мешканців, відображення їх реальних потреб та визначення пріоритетних напрямів розвитку, понад 1300 жителів (0,44% від загальної чисельності населення громади) взяли участь у формуванні Стратегії 2035, подавши власні ідеї та пропозиції.

У травні 2025 року проведено соціологічне опитування шляхом заповнення електронної анкети, посилання на яку було опубліковано на офіційному сайті Хмельницької міської ради та у соціальній мережі Facebook, на сторінках структурних підрозділів Хмельницької міської ради, ЗМІ та громадських організацій й інших місцевих груп та спільнот.

Перелік питань, які містила анкета, можна умовно поділити на наступні групи:

- основна інформація про респондента - вік, стать, сфера діяльності, посадовий (робочий, соціальний) статус, середньомісячний дохід на одну особу, освіта, місце проживання відповідно до адміністративно-територіального поділу;
- власне ставлення респондента щодо умов проживання та працевлаштування у громаді: вподобання проживання на території громади, плани щодо можливого переїзду з території громади та відповідні причини такого бажання, найгостріші проблеми, на розв'язанні яких необхідно зосередити зусилля у першу чергу, пріоритетні напрями розвитку громади;
- визначення респондентом якості життєдіяльності у громаді та його місця в ній – оцінка надання комунальних, освітніх, медичних, культурних, соціальних послуг, відчуття безпеки, ставлення до самозайнятості та бажання займатись власною підприємницькою справою.

В опитуванні взяли участь 565 осіб, серед яких більшість становлять жінки - 67,3%, чоловіки - 32,7%. Найчисельнішими віковими групами є мешканці віком 40–49 років (32,7%) та 30–39 років (32,6%), 19–29 років (13,5%). Переважна більшість опитаних мають вищу освіту чи науковий ступінь (83,8%).

За видом зайнятості 55,9% опитаних є найманими працівниками, 16,3% - представники бізнесу, по 5% - військовослужбовці та пенсіонери, 3,7% - студенти, 3,0% - безробітні, 1,1% - тимчасово непрацездатні, інші — 6,7%.

18,2% опитаних працюють у сфері освіти та науки, 11,3% - у органах місцевого самоврядування, 7,6% - у сфері торгівлі, 35,1% - державні службовці, військові, IT-спеціалісти, юристи, представники громадських організацій, благодійних фондів.

За рівнем доходів 21,2% опитаних отримують середньомісячну заробітну плату понад 30000 грн., 18,1% - 20000–30000 грн., 24,2% - 15000–20000 грн., 22,5% - 8000–15000 грн., 14% - менше 8000 грн.

Ключові висновки за результатами опитування:

- позитивні зміни: у сферах освіти, охорони здоров'я, культури; розвиток електронних послуг; чистота громадського простору;
- сфери, які потребують покращення: стан доріг, громадський транспорт, медичні послуги, доступність середовища;
- середня оцінка якості життя у громаді - 3,48 бали з 5, що відповідає помірно позитивному рівню - між «задовільно» та «добре»;
- 94% опитаних пов'язують своє майбутнє з громадою. Це показник високого рівня довіри та готовності мешканців брати участь у спільному майбутньому.

На думку мешканців, до пріоритетних напрямків розвитку громади належить розвиток промисловості, підтримка бізнесу, створення умов для залучення інвестицій, благоустрій території, створення безпечного, більш доступного та інклюзивного середовища, розвиток людського капіталу, доступне та якісне медичне обслуговування, розвиток культури і духовності, фізичної культури і спорту, туризму і рекреації.

15 липня 2025 року з метою спільного формування бачення майбутнього розвитку громади до 2035 року, визначення ключових цілей, пріоритетів та шляхів їх досягнення у Бізнес-холі «Проскурів» проведено 2 стратегічні сесії з напрацювання проєкту Стратегії 2035. Учасники працювали під керівництвом міжнародного експерта проєкту Ради Європи О. Коваленка - члена координаційної ради Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» та керівника ГО «Форум розвитку громадянського суспільства».

Захід об'єднав близько 200 активних мешканців/мешканок, серед яких - громадські активісти, представники бізнесу, ветерани, внутрішньо переміщені особи, науковці, депутати. З них жінки – 58,1%, чоловіки – 41,9%. За цільовими групами аудиторія заходу розподілилась наступним чином: 55,6% - громадянського суспільства, 29,9% - представники(ці) органів місцевої влади, 14,6% - бізнесу.

Робота відбувалась у фокус-групах за 10 напрямками (23 тематичні блоки):

- Розвиток освітнього потенціалу. Освітня трансформація.
- Культурний простір громади. Туристична привабливість. Спортивна активність (спорт для кожного). Розвиток молодіжного потенціалу.
- Транспортна інфраструктура. Розбудова мобільності громади.
- Житлово-комунальний баланс. Комунальні сервіси для людей. Енергоефективність.
- Екологічна рівновага. Стійкий розвиток довкілля.
- Економічне зростання громади. Енергія місцевого розвитку.
- Інвестиційна діяльність. Міжнародне співробітництво.
- Громадське здоров'я. Система медичної допомоги. Відновлення здоров'я Захисників/Захисниць України, членів їх сімей.
- Соціальна підтримка. Рівність можливостей (інклюзивність). Реабілітація Захисників/Захисниць України, членів їх сімей.
- Цифрова трансформація. Розвиток ІТ-сектору.

1-14 серпня 2025 року проведено опитування жителів та жительок міста у 9 мікрорайонах. До опитування долучилось 300 осіб (69,7% - жінки, 30,3% - чоловіки).

13-25 серпня 2025 року проведено серію інтерв'ю та опитування жителів та жительок 6 старостинських округів громади. До опитування долучилось 230 осіб (77,2% - жінки, 22,8% - чоловіки).

У підсумку учасниками/учасницями стратегічних сесій та опитувань запропоновано більше 1 тис. ідей - від невеликих локальних ініціатив до системних рішень, здатних вплинути на розвиток громади у довгостроковій перспективі.

Пріоритетними напрямками майбутнього розвитку громади визначено наступні: житлово-комунальний баланс, культурний простір громади, транспортна інфраструктура,

економічне зростання громади, розвиток освітнього потенціалу, спортивна активність (спорт для кожного), розвиток молодіжного потенціалу, екологічна рівновага.

З метою посилення ефективної співпраці між владою, бізнесом та громадою, підвищення привабливості громади для потенційних інвесторів, врахування думки бізнесу при розробці Стратегії 2035 проведено опитування представників бізнес-спільноти щодо продовження роботи із створення сприятливого бізнес-клімату та забезпечення економічного зростання громади. Підприємці у ході опитування мали змогу надати своє бачення щодо можливостей та викликів для подальшого розвитку бізнесу, а також потреби у підтримці, поліпшенні умов ведення господарської діяльності, зокрема у сферах інфраструктури, доступності ресурсів та дерегуляції.

У результаті опитування визначено, що основними проблемами, які наразі перешкоджають розвитку бізнесу, є воєнний стан та економічна ситуація в країні, нестача фахівців необхідного рівня підготовки, звуження географії збуту продукції у межах країни та за її межами, подорожчання сировинних і матеріальних енергоресурсів тощо.

Пріоритетними напрямками для підтримки владою бізнесу визначено наступні: фінансова допомога, маркетингова та експортна підтримка, консультації та навчання, розвиток індустріальних парків, молодіжного підприємництва тощо.

У процесі розробки Стратегії 2035 також використані комплексні дані соціологічних досліджень, опитувань, аналітичних оглядів, публічних обговорень та консультацій, зокрема:

- «Добровільний локальний огляд щодо досягнення Цілей сталого розвитку» у громаді;
- соціологічне дослідження громадської думки (спільно з Хмельницьким національним університетом та Хмельницьким університетом управління та права ім. Л. Юзькова);
- опитування мешканців і бізнесу (2024–2025 роки): рівень громадської активності хмельничан; освіта впродовж життя, бізнес у громаді: сучасні виклики та перспективи розвитку; План дій Хмельницької міської ради з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»; економічний пульс громади; майбутнє кінотеатру «Планета», бізнес у громаді: можливості для зростання; опитування крафтових виробників громади; дослідження ринку праці громади;
- публічна консультація щодо доступності середмістя для людей з інвалідністю за участі Хмельницького обласного товариства Всеукраїнської організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України» та ГО «Світ без бар'єрів»;
- молодіжний хакатон ідей;
- стратегічна сесія у форматі світового кафе «Творимо відкриту громаду разом».

2.2. SWOT-аналіз сильних, слабких сторін, можливостей і загроз.

На основі соціологічних досліджень, опитувань мешканців та комплексного аналізу економічного, соціального, інфраструктурного, ресурсного й кадрового потенціалу громади були визначені ключові тенденції, проблеми розвитку та чинники внутрішнього і зовнішнього впливу.

Проведений SWOT-аналіз свідчить, що громада має значний потенціал розвитку завдяки вигідному розташуванню, диверсифікованій економіці, розвиненій інфраструктурі та орієнтації на зовнішні ринки.

Вигідне логістичне розташування, знаходження на безпечній відстані від зони активних бойових дій дозволяє бути привабливими для інвесторів, бізнесу та релокованих підприємств.

Активно працює та розвивається малий і середній бізнес, торгівля, будівельна галузь, індустріальні парки. Промисловість громади орієнтована на експорт, зокрема до країн ЄС, і це відкриває нові можливості на зовнішніх ринках.

Одним із пріоритетів діяльності влади є співпраця з бізнесом, волонтерами та громадськими організаціями, що дозволяє швидко впроваджувати зміни й підтримувати суспільну єдність.

У громаді розгалужена інфраструктура освіти, охорони здоров'я, спорту, культури та соціального захисту. Активно впроваджуються цифрові, енергоефективні технології.

Громада має досвід у сортуванні побутових відходів, розвитку зелених зон та реалізації екологічних ініціатив.

Про туристичний потенціал громади свідчить те, що вона розташована у центрі регіону з багатими природно-рекреаційними ресурсами, історико-культурною спадщиною, а також зручне сполучення з старостинськими округами.

Попри значний потенціал, громада стикається з низкою слабких сторін (внутрішні виклики), які необхідно усувати через стратегічні кроки. Перш за все спостерігається втрата людського капіталу: молодь і висококваліфіковані спеціалісти виїжджають у пошуках кращих умов життя й праці. Це підсилюється «тіньовою» зайнятістю, що знижує податкову базу і зменшує можливості розвитку соціальних послуг. У зв'язку з цим необхідно вжити заходів щодо створення якісних умов для працевлаштування, розвитку підприємництва, підтримки молодіжних ініціатив, детінізації економіки громади.

Відзначається дисбаланс зовнішньої торгівлі, де імпорт значно перевищує експорт. Підтримка локальних виробників та стимулювання експортно орієнтованого виробництва сприятиме розвитку інноваційної та переробної галузей з доданою вартістю.

Недостатній рівень цифрової грамотності обмежує участь мешканців у сучасних економічних та адміністративних процесах.

Інфраструктура цивільного захисту не у повній мірі відповідає сучасним викликам. В умовах постійної загрози необхідно забезпечити ефективну систему оповіщення, укриттів та захисту населення.

В освітній сфері перевантаження окремих закладів і водночас низька наповнюваність сільських шкіл вимагає перерозподілу ресурсів та оптимізації існуючої мережі.

У зв'язку із збільшенням кількості вразливих верств населення – людей, які потребують особливої підтримки, доступного соціального житла, необхідно збільшити якість та різноманіття соціальних послуг. Недостатній рівень доступності публічної інфраструктури для осіб з інвалідністю потребує вжиття заходів щодо облаштування безбар'єрного простору, впровадження інклюзивного підходу у просторове планування громади, адаптації соціальних, освітніх та медичних установ.

Зростання рівня захворюваності населення свідчить про необхідність посилення профілактики і доступності медичної допомоги, впровадження сучасних методів діагностики та лікування, зміцнення системи реабілітаційних і відновлювальних медичних послуг.

Про необхідність створення умов для занять фізичною культурою для всіх категорій населення, розвитку інклюзивної спортивної інфраструктури свідчать недостатня кількість сучасних спортивних комплексів та майданчиків.

Старіють житловий фонд громади, інженерні мережі, очисні споруди, що свідчить про необхідність реконструкції та модернізації об'єктів житлово-комунальної інфраструктури, впровадження енергоефективних технологій, оновлення систем водовідведення і очищення стічних вод.

Існує необхідність в оновленні та модернізації культурної інфраструктури, збереженні культурної спадщини для реалізації творчих проєктів з високим культурним потенціалом та просування самобутнього образу громади на національному й міжнародному рівнях.

Перевантаженість центральної частини міста автомобільним транспортом, недостатня кількість паркомісць, автостоянок потребують вжиття заходів щодо запровадження сталої транспортної політики, розвитку громадського транспорту, створення нових паркувальних зон.

Рівень переробки побутових відходів у громаді залишається низьким, а несвідоме ставлення до побутових відходів лише посилює ситуацію. У зв'язку з цим необхідно вжити заходів щодо формування ефективної системи управління відходами у громаді, підвищення рівня обізнаності населення та посилення контролю за порушеннями у сфері управління відходами.

До екологічних проблем належать також погіршення стану водних ресурсів, що свідчить про необхідність збереження річкових екосистем, відновлення екологічного стану водних об'єктів.

Не менш важливою є проблема переповнених кладовищ і відсутності земельних ділянок для поховання. Необхідно вжити заходів щодо пошуку та відведення нових територій під улаштування місць для поховання.

Громада має також стратегічні можливості, які відкривають перспективи для її економічного, соціального та інфраструктурного зростання. Зовнішні можливості здатні компенсувати низку внутрішніх слабкостей за умови активного стратегічного управління, а саме:

- релокація підприємств із постраждалих регіонів сприяє створенню нових робочих місць і розвитку промисловості;
- державна підтримка «зеленої» та циркулярної економіки, а також розвиток цифрових технологій, створюють умови для модернізації громади;
- розширення співпраці з ЄС, будівництво нових транспортних коридорів та зростання інтересу інвесторів відкривають вихід на нові ринки та можливість залучення капіталу;
- значний потенціал закладено у залученні міжнародної технічної допомоги, розвитку міжмуніципального співробітництва, підтримці агросектору, малого бізнесу, соціальних та інфраструктурних проєктів;
- громада може скористатися можливістю розвитку внутрішнього туризму, спираючись на природні та культурні ресурси, активізувати обмін досвідом з іншими регіонами та країнами.

Зовнішні загрози для розвитку громади пов'язані з війною, міграцією, економічною нестабільністю, зростанням цін на енергоресурси, кліматичними змінами та природними і техногенними катастрофами. Вони вимагають впровадження превентивних рішень, зокрема:

- тривалий воєнний стан, військова агресія - модернізація інфраструктури цивільного захисту, всебічна та комплексна підтримка внутрішньо переміщених осіб та ветеранів;
- політична та економічна нестабільність, глобальні ризики - вжиття заходів для забезпечення фінансової стійкості громади та диверсифікації економіки;
- активізація міграційних процесів населення - створення привабливих умов для життя, зокрема забезпечення доступного житла, якісних послуг, робочих місць та розвиненого культурного середовища;
- невизначеність для інвесторів, адміністративні бар'єри - запровадження «єдиного вікна» для інвестора, зниження бюрократичних перепон, забезпечення прозорості і стабільності місцевої політики;
- конкуренція з імпортом, відтік капіталу - підтримка локальних виробників, розвиток кластерних ініціатив та бренду громади;
- зростання вартості енергоносіїв, дефіцит ресурсів - впровадження енергоефективних технологій, розвиток альтернативної енергетики, модернізація інфраструктури житлово-комунального господарства та публічної інфраструктури;
- недостатній рівень державної підтримки та посилення конкуренції між громадами - активізація участі громади у грантах, міжнародних програмах, створення якісної інфраструктури, привабливого інвестиційного середовища;
- техногенні та природні катастрофи - підвищення стійкості об'єктів критичної інфраструктури;
- наслідки зміни клімату, зростання кількості автотранспорту - впровадження «зеленої» інфраструктури, покращення громадського транспорту, стимулювання альтернативної мобільності та екологічно орієнтованого містобудування.

SWOT-аналіз сильних та слабких сторін, можливостей й загроз розвитку Хмельницької міської територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
Вигідне транспортно-географічне розташування.	Втрата людського капіталу (міграція молоді, висококваліфікованих кадрів тощо).
Знаходження громади на віддаленій відстані від зони ведення активних бойових дій.	Наявність «тіньової» зайнятості.
Диверсифікована промислова база, наявність перспективних напрямів смарт-спеціалізації.	Дисбаланс зовнішньої торгівлі (перевищення імпорту над експортом).
Високий рівень підприємництва.	Недостатній рівень цифрової грамотності населення.
Активний експорт продукції, орієнтація на ринок ЄС.	Перевантаженість окремих закладів освіти міста.
Розвинуті сфери торгівлі та послуг.	Низька наповненість шкіл у сільській місцевості.
Налагоджена співпраця з бізнесом, волонтерами, громадськими організаціями.	Недостатня кількість сучасних спортивних комплексів, споруд та майданчиків.
Наявність індустріальних парків, інвестиційно привабливих територій та об'єктів для промислового розвитку.	Зростання показників захворюваності населення.
Наявність сировинної продукції сільського господарства, яка вирощується на території області.	Недостатня медико-реабілітаційна база.
Цифровізація, розвиток електронних сервісів.	Зростання кількості вразливих верств населення.
Розгалужена мережа закладів різнорівневої освіти, наявність інклюзивно-ресурсних центрів.	Недостатній рівень доступності публічної інфраструктури для осіб з інвалідністю.
Розвинена інфраструктура та мережа закладів спорту.	Відсутність доступного соціального житла.
Розвинена мережа закладів охорони здоров'я, зокрема первинної медичної допомоги.	Старіння частини культурних закладів, у т. ч. пам'яток архітектури.
Розгалужена мережа соціальних установ, ветеранських просторів.	Перевантаженість центральної частини міста автомобільним транспортом, недостатня кількість паркомісць, автостоянок.
Широкий спектр культурно-мистецьких проєктів на базі закладів культури.	Висока зношеність мереж і об'єктів комунальної власності (житлового фонду, інженерних комунікацій, техніки).
Вигідне розташування у центрі туристичного регіону з великою кількістю природно-рекреаційних, історико-культурних ресурсів.	Застарілі очисні системи.
Компактність міста, зручне сполучення з старостинськими округами.	Відсутність мереж зовнішнього освітлення на окремих вулицях міста, селах.
Високі темпи будівництва житла.	Погіршення стану водних ресурсів.
Впровадження енергоефективних заходів.	Недостатній рівень культури поводження з відходами. Мала частка переробки побутових відходів.
Наявність потенціалу для збереження та збільшення зелених зон, територій природно-заповідного фонду.	Відсутність вільних земельних ділянок під улаштування місць для поховання.
Здійснення у місті сортування відходів.	Недостатній рівень розвитку інфраструктури цивільного захисту населення.

Можливості	Загрози
Релокація підприємств з постраждалих регіонів.	Тривалий воєнний стан та військова агресія.
Державна підтримка розвитку «зеленої» та циркулярної економіки.	Загроза політичної та економічної нестабільності в Україні.
Розширення співпраці з ЄС: освоєння нових ринків.	Прискорення міграційних процесів населення.
Перспектива будівництва транспортних коридорів ЄС.	Глобальна економічна нестабільність.
Зростання зацікавленості інвесторів.	Невизначеність з правовими гарантіями для інвесторів.
Залучення міжнародної технічної допомоги, донорських коштів.	Адміністративні бар'єри для бізнесу, недостатні стимули для розвитку.
Розширення міжнародної співпраці, обміну досвідом.	Конкуренція продукції вітчизняних виробників з продукцією імпортного сегмента з низькою вартістю.
Державна підтримка інноваційного та експортно орієнтовного бізнесу.	Зростання вартості та дефіцит енергоносіїв.
Державна підтримка агросектору, фермерства тощо.	Недостатній рівень державної підтримки розвитку громади.
Державна підтримка соціальних і інфраструктурних проєктів.	Посилення конкуренції між громадами за інвестиції, кадри тощо.
Розвиток міжмуніципального співробітництва.	Техногенні та природні катастрофи.
Розвиток цифрових технологій, інтенсифікація електронних послуг.	Наслідки зміни клімату.
Розвиток внутрішнього туризму.	Зростання кількості приватного автомобільного транспорту.

SWOT-аналіз дозволяє встановити взаємозв'язки між внутрішніми чинниками (сильними та слабкими сторонами) і зовнішніми можливостями та загрозами, що мають стратегічну важливість для розвитку громади. Це дає змогу визначити її конкурентні переваги, основні виклики та потенційні ризики.

Порівняльні переваги громади визначаються за допомогою поєднання сильних сторін із можливостями. Це чинники, які громада вже має і які можна ефективно використати для подальшого розвитку. Можливості не лише допомагають зберегти сильні сторони, а й дають змогу розвивати їх на якісно новому рівні через зовнішню підтримку, інвестиції, співпрацю та технологічне оновлення.

Вигідне географічне розташування (транспортне і туристичне), наявність індустріальних парків може бути використане для релокації підприємств, залучення нових інвесторів, розвитку логістики, внутрішнього туризму, участі у транспортних коридорах ЄС.

Диверсифікована промисловість і експортний потенціал є основою для інтеграції в європейські ринки, залучення інвесторів.

Високий рівень підприємництва і активна співпраця з бізнесом та волонтерами сприяє успішному освоєнню державної/міжнародної допомоги та впровадженню інновацій.

Розвинена соціальна, освітня, медична та культурна інфраструктура підвищує привабливість для населення та інвесторів, створює комфорт для життя і знижує соціальну напругу.

Впровадження цифрових сервісів та енергоефективності відповідає сучасним пріоритетам розвитку громад та кліматичним вимогам.

Сильні сторони	Переваги підтримують	Можливості
1. Вигідне транспортно-географічне розташування. 2. Знаходження громади на віддаленій відстані від зони ведення активних бойових дій. 3. Диверсифікована промислова база, наявність перспективних напрямів смарт-спеціалізації. 4. Високий рівень підприємництва. 5. Активний експорт продукції, орієнтація на ринок ЄС. 6. Розвинуті сфери торгівлі та послуг.	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8	1. Релокація підприємств з постраждалих регіонів. 2. Державна підтримка розвитку «зеленої» та циркулярної економіки.
7. Налагоджена співпраця з бізнесом, волонтерами, громадськими організаціями. 8. Наявність індустріальних парків, інвестиційно привабливих територій та об'єктів для промислового розвитку.	3, 4, 7, 8, 9, 19, 21	3. Розширення співпраці з ЄС: освоєння нових ринків. 4. Перспектива будівництва транспортних коридорів ЄС.
9. Наявність сировинної продукції сільського господарства.	1, 2, 3, 4, 5, 8	5. Зростання зацікавленості інвесторів.
10. Цифровізація, розвиток електронних сервісів.	1, 2, 3, 5, 6, 8, 16	6. Залучення міжнародної технічної допомоги, донорських коштів.
11. Розгалужена мережа закладів різнорівневої освіти, наявність інклюзивно-ресурсних центрів.	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 16, 18	7. Розширення міжнародної співпраці, обміну досвідом.
12. Розвинена інфраструктура та мережа закладів спорту.	4, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 21	8. Державна підтримка інноваційного та експортно орієнтовного бізнесу.
13. Розвинена мережа закладів охорони здоров'я, зокрема первинної медичної допомоги.	4, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 21	9. Державна підтримка агросектору, фермерства тощо.
14. Розгалужена мережа соціальних установ, ветеранських просторів.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9	10. Державна підтримка соціальних і інфраструктурних проектів.
15. Широкий спектр культурно-мистецьких проектів.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9	11. Розвиток міжмуніципального співробітництва.
16. Вигідне розташування у центрі туристичного регіону.	2, 11, 12, 13, 14, 15, 19	12. Розвиток цифрових технологій, інтенсифікація електронних послуг.
17. Компактність міста, зручне сполучення з старостинськими округами.	2, 7, 12, 13, 14, 16, 17	13. Розвиток внутрішнього туризму.
18. Високі темпи будівництва житла.	3, 4, 10, 11, 14, 15, 19	
19. Впровадження енергоефективних заходів.	1, 2, 4, 6, 15, 16, 17, 20	
20. Наявність потенціалу для збереження та збільшення зелених зон, природно-заповідного фонду.		
21. Здійснення у місті сортування відходів.		

Слабкі сторони	<p style="text-align: center;">Виклики</p> <p style="text-align: center;">← зменшують →</p>	Можливості
1. Втрата людського капіталу (міграція молоді, висококваліфікованих кадрів тощо).	1, 3	1. Релокація підприємств з постраждалих регіонів.
2. Наявність «тіньової» зайнятості.	18, 19	2. Державна підтримка розвитку «зеленої» та циркулярної економіки.
3. Дисбаланс зовнішньої торгівлі (перевищення імпорту над експортом).	3	3. Розширення співпраці з ЄС: освоєння нових ринків.
4. Недостатній рівень цифрової грамотності населення.	3	4. Перспектива будівництва транспортних коридорів ЄС.
5. Перевантаженість окремих закладів освіти міста.	1, 7, 12, 13, 14, 15	5. Зростання зацікавленості інвесторів.
6. Низька наповненість шкіл у сільській місцевості.	4, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 19	6. Залучення міжнародної технічної допомоги, донорських коштів.
7. Недостатня кількість сучасних спортивних комплексів та майданчиків.	1, 8, 10, 11, 12, 13	7. Розширення міжнародної співпраці, обміну досвідом.
8. Зростання показників захворюваності населення.	1, 2, 3	8. Державна підтримка інноваційного та експортно орієнтовного бізнесу.
9. Недостатня медико-реабілітаційна база.	1, 2, 3	9. Державна підтримка агросектору, фермерства тощо.
10. Зростання кількості вразливих верств населення.	5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 21	10. Державна підтримка соціальних і інфраструктурних проєктів.
11. Недостатній рівень доступності публічної інфраструктури для осіб з інвалідністю.	9, 18, 19, 20	11. Розвиток міжмуніципального співробітництва.
12. Відсутність доступного соціального житла.	2, 4, 11, 14, 21	12. Розвиток цифрових технологій, інтенсифікація електронних послуг.
13. Старіння частини культурних закладів, у т. ч. пам'яток архітектури.	1, 2, 13	13. Розвиток внутрішнього туризму.
14. Перевантаженість автомобільним транспортом, недостатня кількість паркомісць, автостоянок.		
15. Висока зношеність мереж і об'єктів комунальної власності.		
16. Застарілі очисні системи.		
17. Відсутність мереж зовнішнього освітлення на окремих вулицях міста, селах.		
18. Погіршення стану водних ресурсів.		
19. Несвідоме ставлення мешканців та бізнесу до сфери управління відходами. Низька частка переробки побутових відходів.		
20. Відсутність вільних земельних ділянок під улаштування місць для поховання.		
21. Недостатній рівень розвитку інфраструктури цивільного захисту населення.		

Виклики - це внутрішні слабкі сторони, які можуть бути подолані або пом'якшені через активне використання зовнішніх можливостей.

Аналіз фокусується на тому, як за рахунок наявних можливостей громада може зменшити вразливість, а також подолати наявні недоліки, використовуючи сприятливі зовнішні чинники для посилення внутрішнього потенціалу.

Основні виклики громади охоплюють демографічну, соціальну, інфраструктурну, екологічну, освітню та безпекову сфери. Їх подолання можливе через інтеграцію зовнішніх ресурсів (державних, міжнародних, інвестиційних) та вжиття стратегічних дій щодо створення нових робочих місць, розвитку «зеленої» економіки, підтримки молодіжних ініціатив, забезпечення доступного житла, сучасних соціальних послуг; оптимізації освітньої мережі, цифровізації освіти, розвитку інклюзивних сервісів, медичних центрів, екопросвітництва, розробки довготривалих програм і планів тощо.

Ризики виникають у результаті поєднання слабких внутрішніх сторін з негативними зовнішніми чинниками (загрозами). Матриця таких зв'язків дозволяє виявити найбільш уразливі місця громади, які можуть перешкоджати реалізації стратегічних планів розвитку у разі настання зовнішніх несприятливих обставин, дає змогу визначити найбільш імовірні та критичні ризики, що можуть вплинути на сталий розвиток громади.

Ризики виникають тоді, коли вразливі внутрішні сторони громади «перетинаються» із зовнішніми загрозами або коли загрози посилюють слабкі сторони. Найбільш критичними для громади є ризики: демографічні (міграція, старіння населення, зростання вразливих груп); економічні (втрата інвестиційної привабливості, залежність від імпорту); інфраструктурні (зношеність мереж); екологічні (забруднення, енергетична вразливість).

Відтік молоді та кваліфікованих кадрів у поєднанні з воєнним станом, загальною нестабільністю та глобальними кризами створює загрозу дефіциту робочої сили, старіння населення та втрати конкурентних переваг громади.

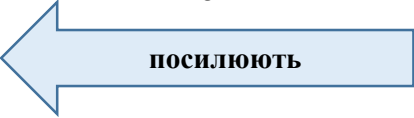
Зношеність і застарілість об'єктів комунальної інфраструктури, очисних систем разом із наслідками зміни клімату та природними катастрофами створюють високу загрозу аварійності й погіршення якості життя мешканців.

Погіршення стану водних ресурсів, низька частка переробки побутових відходів та несвідоме ставлення населення до довкілля у поєднанні зі зміною клімату, техногенними та природними катастрофами посилює ризики екологічної деградації.

Перевантаженість доріг, нестача паркомісць і зростання кількості приватного автотранспорту посилюються глобальною економічною нестабільністю та дорожчанням енергоносіїв, що може призвести до транспортного колапсу.

Переповненість окремих закладів освіти міста та низька наповненість шкіл у сільській місцевості у поєднанні з прискороною міграцією та невизначеністю державної підтримки може спричинити дисбаланс у доступі до якісної освіти.

Старіння частини культурних закладів, у т. ч. пам'яток архітектури, разом із браком фінансування та техногенними ризиками приведе до поступової втрати культурної спадщини та туристичної привабливості громади.

Слабкі сторони	Ризики	Загрози
1. Втрата людського капіталу (міграція молоді, висококваліфікованих кадрів тощо).		1. Тривалий воєнний стан та військова агресія.
2. Наявність «тіньової» зайнятості.		2. Загроза політичної та економічної нестабільності в Україні.
3. Дисбаланс зовнішньої торгівлі (перевищення імпорту над експортом).		3. Прискорення міграційних процесів населення.
4. Недостатній рівень цифрової грамотності жителів.		4. Глобальна економічна нестабільність.
5. Перевантаженість окремих закладів освіти міста.		5. Невизначеність з правовими гарантіями для інвесторів.
6. Низька наповненість шкіл у сільській місцевості.		6. Адміністративні бар'єри для бізнесу, недостатні стимули для розвитку.
7. Недостатня кількість сучасних спортивних комплексів, споруд та майданчиків.		7. Конкуренція продукції вітчизняних виробників з продукцією імпортного сегмента з низькою вартістю.
8. Зростання показників захворюваності населення.		8. Зростання вартості та дефіцит енергоносіїв.
9. Недостатня медико-реабілітаційна база.		9. Недостатній рівень державної підтримки розвитку громади.
10. Зростання кількості вразливих верств населення.		10. Посилення конкуренції між громадами за інвестиції, кадри тощо.
11. Недостатній рівень доступності публічної інфраструктури для осіб з інвалідністю.		11. Техногенні та природні катастрофи.
12. Відсутність доступного соціального житла.		12. Наслідки зміни клімату.
13. Старіння частини культурних закладів, у т. ч. пам'яток архітектури.		13. Зростання кількості приватного автомобільного транспорту.
14. Перевантаженість центральної частини міста автомобільним транспортом, недостатня кількість паркомісць, автостоянок.		
15. Висока зношеність мереж і об'єктів комунальної власності.		
16. Застарілі очисні системи.		
17. Відсутність мереж зовнішнього освітлення на окремих вулицях міста, селах.		
18. Погіршення стану водних ресурсів.		
19. Низька частка переробки побутових відходів.		
20. Відсутність вільних земельних ділянок під улаштування місць для поховання.		
21. Недостатній рівень розвитку інфраструктури цивільного захисту населення.		

3. Сценарії розвитку Хмельницької міської територіальної громади

Сценарне моделювання розвитку громади є важливим інструментом стратегічного планування, адже воно дозволяє готуватися до різних варіантів майбутнього, враховуючи високий рівень невизначеності, різні зовнішні та внутрішні чинники, визначити можливі траєкторії майбутнього та сформулювати гнучкі управлінські рішення.

Для Хмельницької міської територіальної громади цей інструмент має особливе значення, оскільки громада функціонує в умовах триваючої війни, складних економічних трансформацій і демографічних викликів. Водночас громада володіє суттєвими конкурентними перевагами - вигідне географічне положення, розвинена транспортно-логістична мережа, потужне підприємницьке середовище, освітній і медичний потенціал, міжнародні партнерські зв'язки та динамічне громадянське суспільство. Саме поєднання цих чинників визначає сценарні рамки розвитку до 2035 року.

Сценарне моделювання розвитку громади спирається не лише на безпекову ситуацію, демографічні тренди та локальні можливості, а й на загальнодержавні економічні прогнози, які визначають рамкові умови для розвитку регіонів. Основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2026–2028 роки (затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2025 року №946) свідчать про поступове економічне зростання, інфляційні процеси, помірне розширення ринку праці, поступове зростання експорту, високе сальдо торговельного дефіциту.

Ці чинники безпосередньо впливають на можливості громади щодо інвестицій, бюджету, розвитку підприємництва, модернізації інфраструктури й соціальної сфери.

Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2026–2028 роки свідчить про поступову стабілізацію економіки:

- зростання номінального ВВП на 2,4–5,7% щороку;
- індекс споживчих цін - 105,6–110,4%, індекс цін виробників - 107,9–113,6%;
- зростання середньої номінальної заробітної плати на 4-8% щороку (2026 рік - 30 тис. грн., 2027 рік - 35 тис. грн., 2028 рік - 39 тис. грн.);
- рівень безробіття - 12–13%;
- зростання експорту товарів і послуг на 5,9-15,2% щороку, імпорту – на 0,3-8,9% щороку (торговельний дефіцит зберігається дуже високим).

Прогнозні макропоказники держави на 2026–2028 роки подаються у двох варіантах: сценарій 1 (сприятливий), сценарій 2 (стриманий). Реалізація сценарію 2 на національному рівні (стримане зростання, висока інфляція) підсилює песимістичний та інерційний варіанти розвитку громади. Реалізація сценарію 1 (помірно швидке зростання) створює підґрунтя для стримано-оптимістичного сценарію розвитку громади. Реалізація сценарію 1 у поєднанні з отриманням зовнішньої допомоги від ЄС та швидкою перемогою України роблять можливим оптимістичний «проривний» сценарій розвитку громади.

Інерційний (базовий) сценарій передбачає поступову стабілізацію безпекової ситуації (хоча війна ще триває), проте без масштабних проривів у національній економіці чи залученні значних інвестицій.

Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
Часткова стабілізація безпеки без остаточного завершення війни.	Стійкість локального малого та середнього бізнесу.
Обмежена міжнародна допомога, збереження державних субвенцій.	Збереження базових бюджетних надходжень.
Повільне зростання економіки України.	Повільна, але стабільна робота соціальної сфери.
Відсутність масштабних зовнішніх інвестицій.	Обмежена здатність до модернізації інфраструктури.
	Низький рівень залучення громади до стратегічних процесів.

Громада утримуватиме відносну соціальну стабільність, але темпи розвитку будуть невисокими.

Інвестиційна активність громади залишається низькою, проте підтримуватиметься за рахунок локальних ініціатив, малого бізнесу та державних субвенцій.

Економіка зосереджуватиметься переважно на торгівлі, сфері послуг і аграрному секторі.

Міграційні процеси тривають, хоча темпи відтоку населення сповільнюються.

Місцевий бюджет зберігає відносну стабільність, проте коштів для масштабних інноваційних чи інфраструктурних проєктів бракує (значну його частину становитимуть соціальні видатки).

Розвиток освіти, медицини, культури та спорту відбувається повільними темпами, а модернізація комунальної інфраструктури відкладається.

Такий сценарій означає закріплення за Хмельницькою міською територіальною громадою статусу відносно стабільної, але без серйозних конкурентних переваг на національному рівні.

Альтернативними сценаріями розвитку громади є: песимістичний, стримано оптимістичний та оптимістичний.

У разі реалізації **песимістичного сценарію** громада розвиватиметься в умовах затяжної війни або її «замороженого» стану, тривалих безпекових ризиків, високої невизначеності та стагнації економіки.

Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
Тривала війна або «заморожений» конфлікт, висока воєнно-політична невизначеність.	Відтік молоді та кваліфікованих кадрів.
Зменшення обсягів міжнародної фінансової та технічної допомоги.	Старіння населення, зростання кількості соціально вразливих груп.
Дестабілізація національної економіки, падіння купівельної спроможності.	Бюджетний дефіцит, обмеженість фінансових ресурсів громади.
Руйнування логістичних ланцюгів, втрата ринків збуту.	Низький рівень інноваційної активності бізнесу.
Погіршення глобальної інвестиційної привабливості України.	Зношеність інженерної інфраструктури та комунальних мереж.

Це призведе до значного відтоку населення, особливо молоді та висококваліфікованих кадрів, зростання демографічного навантаження через старіння населення та потреби в інтеграції великої кількості внутрішньо переміщених осіб.

Інвестиційна привабливість громади різко знижується, значна частина бізнесу працює у «тіні» або переміщується до інших регіонів чи за кордон, скорочується купівельна спроможність населення.

Бюджетні надходження скорочуються, при цьому зростають видатки на оборону, безпеку, соціальну сферу та базове утримання інфраструктури.

В таких умовах стратегічні цілі відсуваються на другий план, а діяльність органів місцевого самоврядування зосереджується на забезпеченні базових соціальних послуг, підтримці безпеки, допомозі військовим і гуманітарній підтримці вразливих категорій населення. збереженні життєздатності громади. Зупиняються або значно скорочуються інфраструктурні, енергоефективні та інноваційні проєкти, екологічні проблеми накопичуються, що загалом призводить до консервації розвитку.

Більш сприятливим є **стримано-оптимістичний сценарій**. Він стає можливим у випадку завершення активної фази війни та запуску масштабних програм відновлення за підтримки держави й міжнародних донорів.

Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
Завершення активної фази війни, поступова стабілізація.	Економічна активність місцевого бізнесу та залучення нових інвесторів.
Масштабні програми міжнародної допомоги та відновлення.	Повернення частини трудових мігрантів, інтеграція ВПО.
Доступ до фондів ЄС, міжнародних грантів і технічної допомоги.	Модернізація інфраструктури та енергоефективні проєкти.
Відновлення логістики та розширення ринків збуту.	Освітній і науковий потенціал (університети, коледжі).
	Активність громадянського суспільства у відновленні громади.

За таких умов громада матиме змогу використати свій освітній, економічний та інфраструктурний потенціал для розвитку нових економічних ніш. Це стосується індустріального парку, агропереробки, ІТ-сектору, креативних індустрій та зеленої енергетики.

Поступово модернізуватиметься інженерна інфраструктура, впроваджуватимуться цифрові сервіси, енергоефективні технології, нові транспортні й екологічні проєкти.

Повернення частини трудових мігрантів та інтеграція внутрішньо переміщених осіб сприятимуть стабілізації демографічної ситуації та збагаченню людського капіталу.

Міжнародні партнери забезпечать грантову та технічну допомогу, у т. ч. через програми ЄС (Horizon Europe, Interreg, LIFE, Erasmus+ тощо). Це дозволить громаді поступово підвищити інвестиційну привабливість, якість життя населення та конкурентоспроможність на регіональному рівні.

Оптимістичний сценарій передбачає найсприятливіший варіант розвитку, можливий за умови швидкої перемоги України, масштабної міжнародної допомоги та активного впровадження системних реформ.

Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
Швидка перемога України, гарантії безпеки.	Потужне зростання бізнес-активності у промисловості, ІТ та креативних індустріях.
Значна міжнародна фінансова підтримка, прямі іноземні інвестиції.	Розвиток індустріальних парків, кластерів, бізнес-інкубаторів.
Інтеграція України до європейського економічного простору.	Повернення мігрантів, зростання народжуваності.
Відкриття нових зовнішніх ринків для експорту.	Висока якість освіти, медицини та соціальних послуг.
Глобальний інтерес інвесторів до відбудови України.	Готовність громади до «зеленої» трансформації (відновлювана енергетика, сучасний транспорт).

У цьому випадку громада отримає репутацію інвестиційно привабливої з сильними міжнародними партнерськими зв'язками, інтегрованою в європейський простір, та стане одним із ключових центрів економічного зростання, бізнесу, логістики й інновацій Західної України.

Активно розвиватимуться індустріальні парки, бізнес-інкубатори, ІТ-сектор, машинобудування, агропереробка, креативна економіка та туризм. Відбуватиметься інноваційний розвиток промислового виробництва, збільшуватимуться обсяги експорту продукції з орієнтацією на продукти з високою доданою вартістю.

Громада стане прикладом «зеленої» трансформації з акцентом на відновлювану енергетику, сучасний громадський транспорт, управління відходами та захист водних ресурсів.

Зростання доходів і якісні соціальні послуги сприятимуть поверненню мігрантів, підвищенню народжуваності та розвитку людського капіталу.

Хмельницький отримає репутацію міжнародно орієнтованого центру бізнесу, логістики, інновацій і культури, інтегрованого у європейський економічний простір.

Таким чином, для Хмельницької міської територіальної громади можливі різні сценарії розвитку («виживання», «інерція», «зростання», «прорив»), тобто від песимістичного (плану дій у кризових умовах) до оптимістичного (цільового орієнтиру).

Вибір траєкторії залежить від зовнішніх обставин, зокрема воєнно-політичної ситуації та рівня підтримки з боку держави та міжнародних партнерів, а також від здатності влади мобілізувати ресурси, ефективно управляти розвитком і використовувати наявні переваги. Основне завдання полягає у тому, щоб навіть в умовах інерційного сценарію створювати підґрунтя для поступового переходу до оптимістичного варіанту, забезпечуючи при цьому фінансову стійкість і життєздатність громади, адаптивність управління, розвиток людського капіталу та розширення міжнародного партнерства.

З урахуванням макропрогнозів України на 2026-2028 роки громада повинна готуватися до тривалого періоду високої інфляції, спиратися на міжнародні програми відновлення як ключове джерело інвестицій, розвивати виробництва з високою доданою вартістю, підтримувати зайнятість і професійну підготовку кадрів, розвивати експортний потенціал бізнесу.

Отже, найімовірнішим у середньостроковій перспективі є інерційний сценарій розвитку, однак як стратегічні орієнтири до 2035 року для формулювання стратегічного бачення Хмельницької міської територіальної громади беруться стримано-оптимістичний та оптимістичний сценарії розвитку громади.

4. Стратегічне бачення розвитку Хмельницької міської територіальної громади

На основі проведеного ґрунтового аналізу соціально-економічного стану громади, результатів опитування мешканців, бізнесу, SWOT-аналізу, визначення конкурентних переваг, викликів та ризиків, ймовірних сценаріїв розвитку сформовано стратегічне бачення розвитку громади, яке відображає її унікальні особливості, потенціал та пріоритети розвитку, формує позитивне та амбітне уявлення про її майбутнє.

Стратегічне бачення Хмельницької міської територіальної громади базується на засадах людиноцентричного підходу, який ставить у центр уваги людину (її потреби, добробут, безпеку, комфорт та якість життя, можливості для розвитку та самореалізації), забезпечуючи гармонійний і сталий розвиток громади, а також відображає прагнення громади бути інноваційною, здоровою, безпечною, комфортною, екологічно відповідальною та соціально згуртованою, відкритою до партнерства, інвестицій і сталого зростання.

Хмельницька міська територіальна громада стане простором безпеки, згуртованості та гідного життя, де забезпечено розвиток для майбутніх поколінь у відповідності до європейських принципів і Цілей сталого розвитку ООН.

Досягнення визначених у баченні орієнтирів сприятиме зміцненню конкурентоспроможності громади як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Бачення

Хмельницька міська територіальна громада – 2035:

- зосереджена на людині, якості життя і рівних можливостях,
- згуртована спільнота задля сталого розвитку і соціальної єдності,
- безпечний та комфортний простір, заснований на принципах зеленого розвитку, відповідального ставлення до довкілля, орієнтований на енергоефективність,
- конкурентна та інноваційна - з сучасною економікою, високим рівнем цифровізації, динамічно інтегрується у європейський простір.

Місія:

Здорова. Безпечна. Комфортна громада.

На основі стратегічного бачення визначено ключові напрямки розвитку громади до 2035 року, які відображають людиноцентричну модель.

Пріоритетним і наскрізним напрямом визначено «**Здорова громада – інвестиція в майбутнє**». Йдеться не лише про медицину, а й про створення такого середовища, у якому людина має можливості для розвитку, праці, навчання, активного довголіття й самореалізації.

Здоров'я громади формується через сукупний вплив соціальних, економічних, екологічних і безпекових факторів.

Здорова громада - це громада, де безпека, екологічна якість життя, економічна спроможність та інноваційність об'єднані в єдину систему, що працює на добробут людини. Безпечне середовище неможливе без якісного управління та інвестицій, зелений розвиток потребує інноваційних рішень, а економічне зростання має бути екологічно відповідальним і соціально орієнтованим. Усі сфери взаємодіють між собою та в підсумку підсилюють головний результат - здорову громаду.

Напрямок «**Бізнес та інновації – драйвер розвитку громади**» є ресурсною основою для досягнення цілей здорової громади. Сильна місцева економіка, підприємництво, інвестиції, цифровізація та інноваційні рішення забезпечують фінансову спроможність громади, створення робочих місць, розвиток сучасних сервісів, підтримку медицини, освіти, спорту, соціальної сфери та міської інфраструктури. Отже, економічний розвиток є інструментом підвищення якості життя людей.

Напрямок «**Зелена громада**» безпосередньо підтримує здорову громаду. Якість повітря, води, стан зелених зон, система поводження з відходами, енергоефективність і екологічна відповідальність формують середовище щоденного життя людини. Екологічно збалансований розвиток зменшує негативний вплив на здоров'я населення, сприяє профілактиці захворювань, створює простір для активного відпочинку, спорту та психологічного відновлення.

Напрямок «**Безпечний простір для життя і розвитку**» є однією з ключових передумов здорової громади. Безпека в цьому контексті охоплює як фізичну безпеку мешканців, так і стійкість інфраструктури, доступність послуг, безпечну мобільність, готовність до кризових ситуацій, наявність безбар'єрного середовища. Чим вищий рівень безпеки у громаді, тим кращі умови для збереження здоров'я, зниження стресу, підвищення соціальної стабільності та довіри.

Ключові орієнтири розвитку громади визначають бажаний образ майбутнього, основні акценти розвитку та результати, яких громада прагне досягнути у довгостроковій перспективі.

Турбота, підтримка, адаптація Захисників/Захисниць України.

Створення умов, у яких ветерани, військовослужбовці відчують підтримку, повагу і можливість гідно реалізувати себе у мирному житті.

Доступність соціальних і медичних послуг, розвиток системи психологічної підтримки та реабілітації, щоб допомогти ветеранам і членам їх родин відновитися, знайти внутрішній баланс і мотивацію до нових цілей.

Освіта та професійна перепідготовка - створення можливостей для отримання нових знань, навичок, сучасних професій, які допоможуть ветеранам успішно працевлаштуватися або започаткувати власну справу.

Підтримка ветеранського підприємництва та ініціатив, спрямованих на інтеграцію ветеранів у життя громади - через роботу, спорт, культуру, громадську діяльність.

Формування інклюзивного та безбар'єрного простору, у якому ветерани, особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення зможуть вільно пересуватися й повноцінно брати участь у житті громади.

Кожен ветеран відчуває: громада - поруч, громада - вдячна, громада - підтримує. Турбота про тих, хто захищав Україну, - найвищий прояв сили, єдності та людяності.

Безпечна громада: простір життя, стійкості та розвитку.

Створення сучасного, безпечного та стійкого простору, у якому кожен мешканець почуватиметься захищеним, поінформованим і готовим діяти у разі викликів.

Безпека - фундамент життя та розвитку громади. Сучасні виклики довели: безпека - спільна справа і запорука стійкості громади. Необхідно бути готовими до будь-яких загроз, захищати людей, забезпечувати швидке реагування і злагоджені дії у надзвичайних ситуаціях.

Управління громадою - ефективність, відкритість, довіра.

Формування нової культури публічного управління - прозорої, підзвітної, цифрової, орієнтованої на результат і добробут мешканців.

Використання сучасної моделі управління, де рішення ухвалюються швидко, обґрунтовано і з урахуванням думки громади, впроваджено систему управління даними, автоматизації процесів та електронних сервісів.

Формування узгодженого й сучасного середовища на основі принципів інтегрованого розвитку, комплексного, орієнтованого на людей підходу до планування, який забезпечує збалансований економічний, соціальний, просторовий та екологічний розвиток громади.

Хмельницька громада - приклад ефективного управління, де кожна гривня і кожне рішення працюють на результат. Відкрита влада - сильна громада!

Комфортна оселя - безпечна громада.

Житловий фонд громади – сучасний, енергоефективний і безпечний завдяки поступовій модернізації багатоквартирних будинків. Ремонт покрівель, утеплення фасадів, заміна вікон і дверей, облаштування пандусів та укриттів – інвестиції у комфорт, безпеку й гідність кожної родини.

Реалізація муніципальних програм співфінансування енергоефективних заходів для ОСББ, щоб кожен будинок міг модернізуватися, ставати теплішим і економнішим.

Підтримка ОСББ, допомога мешканцям управляти своїм житлом ефективно і прозоро.

Модернізація систем теплопостачання, водопровідних та каналізаційних мереж із впровадженням сучасних технологій, спрямованих на забезпечення кожної домівки якісною питною водою, стабільним і надійним теплопостачанням, підвищенням енергоефективності та зменшенням втрат ресурсів.

Рух громади - у зручному, безпечному й екологічному транспорті.

Сучасна громада - там, де пересування комфортне, швидке і доступне для кожного. Рух уперед починається з комфортної дороги.

Громадський транспорт - комфортний, енергоощадний і екологічний.

Будівництво нових доріг, транспортних розв'язок, модернізація дорожнього покриття та підвищення рівня безпеки руху.

Розвиток велосипедної інфраструктури, щоб пересування на велосипеді стало не лише модним, а й безпечним вибором.

Оновлення парку тролейбусів і автобусів, розвиток зручної маршрутної мережі, встановлення нових зупинок, облаштування інклюзивного простору для осіб з інвалідністю.

Розвиток культури паркування (від багаторівневих паркінгів до перехоплюючих парковок і зон для електротранспорту) - шлях до вільних вулиць і зменшення заторів.

Авіаційний хаб на базі Хмельницького аеропорту відкриває нові можливості для бізнесу, туризму та логістики.

Національно-патріотичне виховання - фундамент єдності та стійкості громади.

Сильна громада починається з людей, які люблять свою країну, поважають її історію, мову, культуру та готові діяти задля її майбутнього.

Формування національної свідомості, патріотизму та активної громадянської позиції серед усіх поколінь шляхом розвитку системи патріотичного виховання у закладах освіти, підтримки громадських ініціатив, молодіжного руху та волонтерських організацій, які поширюють цінності свободи, відповідальності та взаємоповаги.

Вшанування Героїв, збереження пам'яті про борців за незалежність України, створення простору для виховання поваги до Захисників, ветеранів, волонтерів.

Культурно-просвітницькі та історичні проекти зміцнюють українську ідентичність.

Символіка громади, традиції, свята та події об'єднують мешканців навколо спільних цінностей.

Створення можливостей для участі молоді у суспільному житті, розвитку лідерства та громадської активності.

Національно свідомо та горда за свою історію молодь - сильна Україна! Патріотизм - це не лише слова, це щоденна праця для України, громади та майбутнього кожного.

Освіта - основа сильного майбутнього громади.

Сучасна, інклюзивна, цифрова та безпечна освіта - фундамент розвитку громади і майбутнього кожної дитини.

Створення сучасного освітнього простору, який формує покоління впевнених, творчих і відповідальних громадян. Освіта громади - це не лише знання, а шлях до розвитку, самореалізації та лідерства.

Оновлення та розширення мережі шкіл і дитячих садків, щоб кожна дитина навчалася у комфортних, безпечних умовах. Нові заклади освіти у мікрорайонах і селах громади - рівний доступ до якісного навчання для кожної родини.

Об'єднання освіти і реальної економіки, щоб молодь отримувала не лише знання, а й практичний досвід. Впровадження дуальної освіти, співпраця з роботодавцями - підготовка молоді до реального ринку праці, де їх знання одразу стають професією, а робота - можливістю для зростання у громаді.

Кожна дитина має право на навчання без бар'єрів. Створення дружнього, інклюзивного і безпечного середовища - від обладнаних укриттів і безпечних маршрутів до адаптованих класів і програм підтримки. Виховання поваги, толерантності і взаємопідтримки з наймолодшого віку - безбар'єрність починається зі школи.

Розвиток спорту - здорова громада.

Розвиток спорту - це розвиток людини, а здорова, сильна людина - це запорука сильної громади.

Кожен житель громади, від наймолодших до найстарших, має доступ до якісної спортивної інфраструктури, мотивацію рухатися, тренуватися, брати участь у заходах.

Розбудова спортивної інфраструктури: зведення та облаштування сучасних спортивних споруд, реконструкція стадіонів і спортзалів.

Розвиток адаптивного спорту, щоб особи з інвалідністю мали можливість тренуватися, змагатися, перемагати і відчувати підтримку всієї громади.

Формування культури здоров'я і руху. Спорт - це стиль життя, який об'єднує родини, зміцнює громаду й дарує натхнення.

Створення можливості для кожного рухатися, тренуватися і брати участь у житті громади - проведення фестивалів, пробігів, спортивних днів та акцій. Здорова, активна людина - запорука сильної та згуртованої громади.

Прогресивна медицина: турбота, профілактика, відновлення.

Громада, яка інвестує у здоров'я, довіру та людяність. Є лідером у впровадженні інноваційних медичних практик, цифрових рішень, комплексної реабілітації та послуг із ментального здоров'я для дітей, дорослих і ветеранів.

Медична інфраструктура відповідає сучасним європейським стандартам, є інклюзивною, безпечною та орієнтованою на пацієнта.

Забезпечення кожному мешканцю доступу до сучасної, якісної медичної допомоги, зосереджуючись на профілактиці, ранньому виявленні хвороб і підтримці психологічного благополуччя.

Формування медицини, яка не просто лікує, а запобігає хворобам, навчає дбати про себе і допомагає кожному відновити фізичне та ментальне здоров'я.

Культура єдності, гідності та натхнення.

Культура - душа громади, яка формує ідентичність, об'єднує покоління, надихає у найскладніші часи, сила відродження, пам'ять, гідність і майбутнє. Кожен фестиваль, кожна виставка, кожна книга і відреставрована будівля - крок до єдності, гордості й розвитку.

Громада - визнаний культурно-мистецький центр Західної України, де поєднуються сучасне мистецтво, глибока історична пам'ять та інноваційні форми культурної взаємодії. Це територія, де кожен мешканець та гість відчуває себе частиною живої, творчої та відкритої спільноти. Простір культурної енергії, туристичної привабливості, де культура є невід'ємним елементом соціальної згуртованості, ментальної стійкості та формування локальної ідентичності.

Громада не лише зберігає минуле, а й активно творить майбутнє через культуру.

Зелена громада – екологічне майбутнє.

Майбутнє залежить від того, наскільки дбайливим є ставлення до навколишнього природного середовища. Прагнення громади, щоб діти росли серед зелених вулиць, чистих парків і безпечного середовища.

Пріоритетом є розвиток зеленої інфраструктури, який забезпечить комфортне, екологічно безпечне та привабливе середовище шляхом розширення та оновлення парків, скверів, зелених зон відпочинку, створення нових громадських просторів, де кожен мешканець зможе відчути гармонію з природою. Особлива увага приділяється стану водойм.

Громада є прикладом сучасного екологічного управління відходами в Україні. Сміттєпереробний комплекс стане основою нової системи управління відходами: замість захоронення - переробка, сортування, повторне використання ресурсів. Це не лише зменшить кількість сміття, а й створить нові робочі місця, залучить інвестиції та дозволить зберегти довкілля.

Впровадження європейських стандартів управління відходами, де головним принципом є відповідальність - влади, бізнесу, кожного мешканця.

Важливою складовою розвитку громади є підвищення енергоефективності житлового сектору та бюджетних установ шляхом масштабної термомодернізації шкіл, дитячих садочків, лікарень тощо. Ці зміни не лише зменшать споживання енергії, а й створять комфортні, теплі та безпечні умови для дітей, педагогів, медиків, кожного, хто працює і живе у громаді.

Енергоефективність - це не просто про економію ресурсів, підвищення енергоефективності бюджетних установ та житлового фонду, розвиток відновлюваної енергетики. Це про відповідальність, свідомість і турботу про майбутнє дітей.

Чисте довкілля та раціональне використання енергії - запорука здоров'я, комфорту та сталого розвитку громади.

Бізнес та інновації - драйвер розвитку громади.

Майбутнє громади - у підприємливих, креативних і ініціативних людях. Громада стає простором, де підприємці відчувають підтримку, а кожен, хто має ініціативу, може реалізувати себе; платформою для партнерства між бізнесом, освітою та владою, місцем генерування нових технологічних і соціальних рішень.

Створення сприятливого середовища для розвитку бізнесу, інновацій і нових ідей, розвиток інфраструктури підтримки підприємництва - бізнес-хаби, центри розвитку, навчальні програми та консультаційні сервіси.

Здійснюється підтримка стартапів, інноваційних проєктів та креативних ініціатив, особлива увага молодим підприємцям, жінкам, ветеранам та внутрішньо переміщеним особам, які прагнуть створити власну справу або розвивати вже існуючий бізнес.

Кожен мешканець має можливість втілити свою ідею саме тут, у громаді. Інновації, креативність і підприємливість - пріоритети на найближчі десять років.

Громада є центром економічної активності та інновацій, із сучасними робочими місцями, високим рівнем конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості, розвиненими міжнародними партнерствами та стабільним залученням фінансових, експертних і інституційних ресурсів для забезпечення сталого економічного і соціального розвитку.

5. Стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку Хмельницької міської територіальної громади

Бачення та сфери розвитку є основою для формування стратегічних цілей, завдань та інструментів розвитку громади на середньо- та довгострокову перспективу.

При формуванні Стратегії 2035 застосовано європейські підходи до якісного управління, що забезпечують збалансований розвиток громади, орієнтований на потреби мешканців і сучасні виклики. Сучасним дороговказом для сталого розвитку наразі є Нова Лейпцизька хартія 2020, у якій визначено принципи та пріоритети політики, серед яких: сталий економічний розвиток, інтегрований підхід до розвитку міст, соціальна справедливість та рівність, захист довкілля, участь громадян, партнерство різних стейкхолдерів.

Ключові принципи розробки стратегії розвитку громади:

- орієнтація на загальне благо – стратегічні цілі та проекти базуються на врахуванні інтересів усіх мешканців громади, підвищенні якості їх життя, соціальної справедливості, безпеки;

- інтегрований підхід – поєднання у єдину комплексну систему дій наступних сфер: економічний розвиток, соціальний захист, культура та освіта, охорона довкілля, модернізація інфраструктури;

- участь і співтворчість - активне залучення громадськості, співпраця з бізнесом та громадськими організаціями;

- багаторівневе співробітництво - партнерство з обласною, державною владою, ЄС та міжнародними інституціями, а також розвиток міжмуніципальної співпраці;

- підхід, орієнтований на місцевість - врахування унікальних особливостей громади (вигідне географічне розташування, транспортна доступність, економічний та людський потенціал, культурні традиції тощо).

Стратегія розвитку громади ґрунтується на 4 вимірах трансформації:

Продуктивна громада

- сучасна економіка, інновації, підприємництво,
- створення нових робочих місць та інвестиційна привабливість

Справедлива громада

- рівні можливості для всіх мешканців,
- доступ до освіти, медицини, соціальних послуг,
- боротьба з нерівністю та соціальною несправедливістю

Зелена громада

- стале використання ресурсів,
- чисте довкілля, розвиток «зеленої» енергетики,
- адаптація до кліматичних змін і захист природи

Відкрита і прозора громада

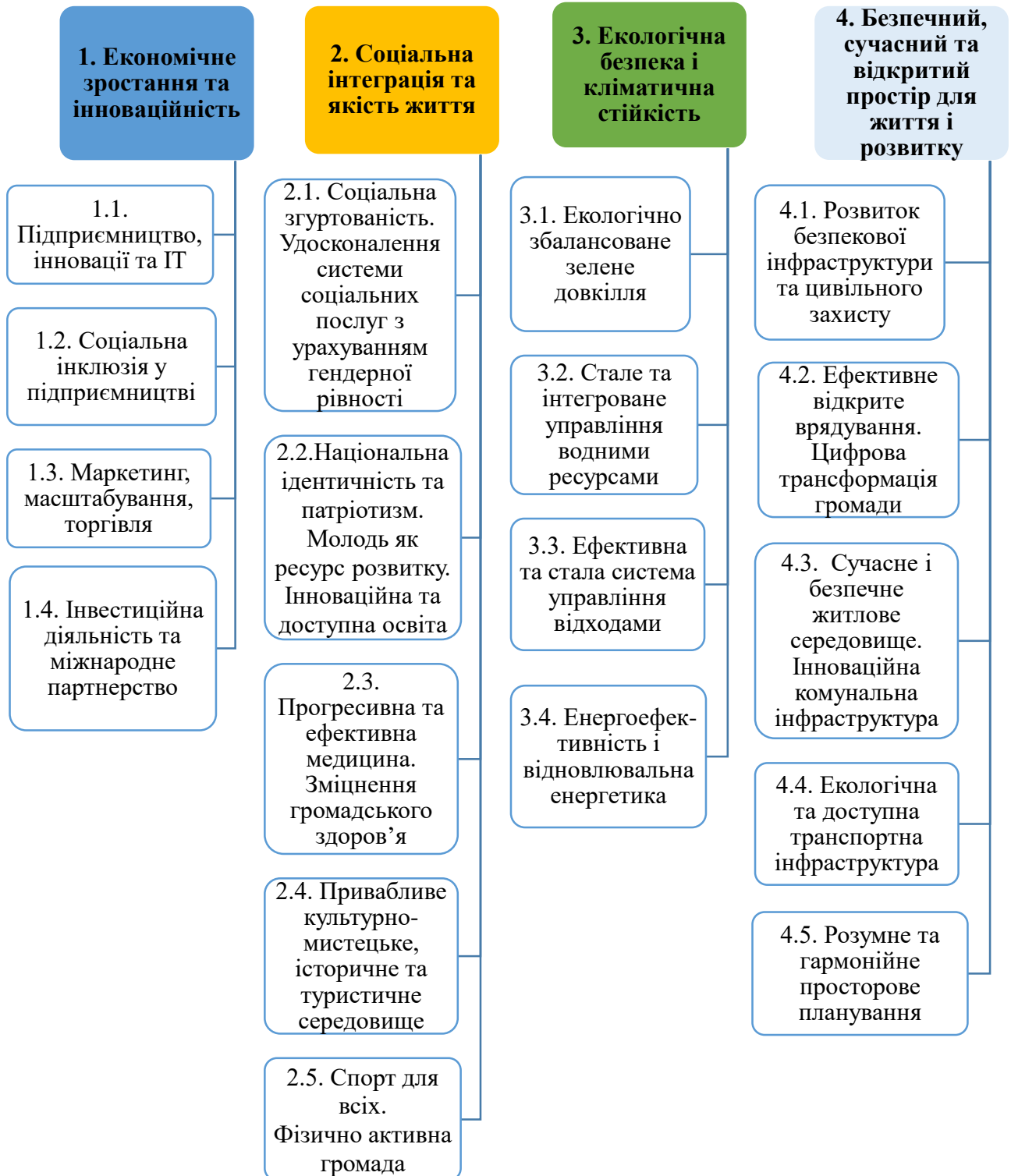
- прозоре управління та доступ до інформації,
- активна участь мешканців у прийнятті рішень,
- цифровізація послуг та «розумне місто» (Smart City),
- партнерство з бізнесом, громадою та міжнародними організаціями

Ці принципи та пріоритети є основою для формування стратегії розвитку громади, спрямованої на досягнення сталого розвитку та покращення якості життя мешканців.

З метою реалізації стратегічного бачення розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року визначено пріоритетні стратегічні цілі її розвитку, які узгоджуються з принципами сталого розвитку, що охоплюють чотири взаємопов'язані сфери: економічну, соціальну, екологічну та інституційну. Їх гармонійний розвиток є основою для побудови сталого майбутнього громади.

Структура стратегічних і оперативних цілей

Оперативні цілі - це конкретні, бажані результати, досягнення яких є необхідною умовою реалізації стратегічних цілей. Для кожної оперативної цілі визначено пріоритетні завдання для подальшого розвитку громади.

5.1. Стратегічна ціль 1. Економічне зростання та інноваційність

Ціль орієнтована на підвищення добробуту мешканців, зміцнення позицій громади на національному й міжнародному рівні, а також формування сучасної інноваційної екосистеми, що сприятиме залученню молоді та розвитку нових галузей. Підвищення іміджу громади як економічного та технологічного центру регіону, створення динамічної та конкурентоспроможної економіки, заснованої на підприємстві, інноваціях, цифрових технологіях та інвестиціях.

Пріоритети: підприємництво та інновації (підтримка бізнесу, створення умов для розвитку індустріальних парків, ІТ-хабів, підтримка розвитку агросектору); впровадження новітніх технологій, цифровізація, розвиток креативних індустрій та модернізації промислового потенціалу; соціальне підприємництво (допомога ветеранам, жінкам, релокованому бізнесу, крафтовим виробникам).

Стратегічна ціль 1. Економічне зростання та інноваційність	
Оперативна ціль	Пріоритетне завдання
1.1. Підприємництво, інновації та ІТ	1.1.1. Підтримка розвитку підприємництва шляхом ефективної взаємодії між владою та бізнесом
	1.1.2. Формування сприятливого середовища для реалізації підприємницьких ініціатив та залучення ресурсів
	1.1.3. Розбудова інноваційної екосистеми громади
	1.1.4. Забезпечення доступу до фінансових, консультаційних та інфраструктурних ресурсів для інноваційного розвитку
	1.1.5. Підтримка розвитку ІТ-сектору та залучення молоді до цифрової економіки
	1.1.6. Розвиток інновацій у сфері агробізнесу
1.2. Соціальна інклюзія у підприємстві	1.2.1. Сприяння розвитку ветеранського бізнесу
	1.2.2. Підтримка жіночого підприємництва та ініціатив
	1.2.3. Створення сприятливих умов для розвитку релокованого бізнесу
	1.2.4. Підтримка крафтового виробництва та підприємництва з доданою соціальною цінністю
1.3. Маркетинг, масштабування, торгівля	1.3.1. Сприяння масштабуванню місцевого бізнесу та виходу на нові ринки
	1.3.2. Розвиток кластерних ініціатив у ключових галузях економіки
	1.3.3. Просування продукції місцевих виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках
	1.3.4. Розвиток торговельної інфраструктури
1.4. Інвестиційна діяльність та міжнародне партнерство	1.4.1. Розвиток інвестиційного потенціалу громади
	1.4.2. Налагодження співпраці з європейськими інституціями, міжнародними фондами та асоціаціями
	1.4.3. Розвиток міжнародного партнерства та співробітництва

5.2. Стратегічна ціль 2. Соціальна інтеграція та якість життя

Ціль передбачає створення доступної та інклюзивної системи соціальної підтримки, забезпечення захисту й гідної допомоги ветеранам, внутрішньо переміщеним особам, усім соціально вразливим групам; формування патріотичної свідомості, активної молоді, якісної, безпечної, інноваційної освіти, що відповідає потребам сучасного ринку праці та сприяє розвитку молодіжного потенціалу; побудову ефективної системи профілактики та медичної допомоги, розвиток реабілітаційних та ментальних послуг, модернізацію медичних закладів і впровадження сучасних технологій для покращення здоров'я мешканців; підтримку творчих проєктів, розвиток культурної інфраструктури, збереження та популяризацію історичної спадщини, створення цікавого та конкурентного туристичного продукту громади; розвиток спортивної інфраструктури, популяризацію здорового способу життя, створення доступних умов для занять спортом і реабілітації.

Стратегічна ціль 2. Соціальна інтеграція та якість життя	
Оперативна ціль	Пріоритетне завдання
2.1. Соціальна згуртованість. Удосконалення системи соціальних послуг з урахуванням гендерної рівності	2.1.1. Розширення системи надання соціальних послуг, у т. ч. у співпраці з громадським і волонтерським сектором
	2.1.2. Адаптація, рекреація, комплексна соціальна підтримка Захисників/ Захисниць України, ветеранів/ветеранок, членів їх сімей, внутрішньо переміщених осіб
	2.1.3. Забезпечення доступного соціального житла
	2.1.4. Розвиток інклюзивної, доступної та безпечної соціальної інфраструктури відповідно до потреб населення
	2.1.5. Подолання домашнього та гендерно зумовленого насильства
2.2. Національна ідентичність та патріотизм. Молодь як ресурс розвитку. Інноваційна та доступна освіта	2.2.1. Формування патріотичної свідомості та готовності до захисту держави
	2.2.2. Розвиток молодіжного потенціалу та зміцнення громадянської активності
	2.2.3. Вдосконалення освітньої мережі
	2.2.4. Сприяння ефективній кар'єрній інтеграції здобувачів освіти, дуальна освіта
	2.2.5. Забезпечення інклюзії, безпеки освітнього середовища
	2.2.6. Розвиток цифрових та інформаційних технологій
2.3. Прогресивна та ефективна медицина. Зміцнення громадського здоров'я	2.3.1. Збереження і зміцнення здоров'я населення громади, своєчасне виявлення викликів для здоров'я та реагування на них
	2.3.2. Якісна, комплексна, доступна реабілітація, підтримка ментального здоров'я Захисників/ Захисниць України, ветеранів/ветеранок, мешканців громади
	2.3.3. Впровадження сучасних високоспеціалізованих методів діагностики та лікування
	2.3.4. Створення комфортного та безпечного середовища для надання медичних послуг
	2.4.1. Реалізація творчих проєктів з високим культурним потенціалом

2.4. Привабливе культурно-мистецьке, історичне та туристичне середовище	2.4.2. Позиціонування самобутнього культурного образу громади на національному та міжнародному рівнях
	2.4.3. Розвиток і осучаснення культурної інфраструктури
	2.4.4. Підвищення туристичної привабливості
2.5. Спорт для всіх. Фізично активна громада	2.5.1. Підтримка різнобічного спортивного розвитку та фізичного виховання
	2.5.2. Поширення цінностей активного і здорового життя
	2.5.3. Забезпечення інклюзивних умов для спортивної активності та реабілітації, сприяння адаптивному спорту
	2.5.4. Розвиток та модернізація спортивної, фізкультурно-оздоровчої інфраструктури

5.3. Стратегічна ціль 3. Екологічна безпека і кліматична стійкість

Ціль орієнтована на забезпечення чистого повітря, розвиток зелених зон і збереження природних територій, формування екологічно відповідної поведінки мешканців через моніторинг, озеленення та екопросвіту; відновлення й захист водних об'єктів, зменшення їх забруднення та впровадження сучасних технологій для раціонального використання й збереження водних екосистем; розбудову сучасної інфраструктури для збору, сортування та перероблення відходів, зменшення негативного впливу на довкілля та підвищення культури відповідального поводження з відходами; оптимізацію енергоспоживання, розвиток відновних джерел енергії та формування стійкої, енергоощадної системи, здатної забезпечити автономність громади й захист критичної інфраструктури.

Стратегічна ціль 3. Екологічна безпека і кліматична стійкість	
Оперативна ціль	Пріоритетне завдання
3.1. Екологічно збалансоване зелене довкілля	3.1.1. Забезпечення чистоти повітря і адаптація до кліматичних викликів
	3.1.2. Озеленення, збереження біорізноманіття, розвиток природоохоронних територій
	3.1.3. Поглиблення екологічної обізнаності і дбайливого ставлення до довкілля
3.2. Стале та інтегроване управління водними ресурсами	3.2.1. Збереження та відновлення екологічного стану водних об'єктів
	3.2.2. Впровадження сучасних технологій для зменшення антропогенного впливу на водні об'єкти
3.3. Ефективна та стала система управління відходами	3.3.1. Удосконалення системи управління побутовими відходами
	3.3.2. Розвиток ефективної та екологічно безпечної системи видалення відходів
	3.3.3. Підвищення громадської свідомості у сфері управління відходами. Посилення нагляду за дотриманням екологічних норм щодо відходів
3.4. Енергоефективність і відновлювальна енергетика	3.4.1. Формування сталої системи управління енергетичним функціонуванням громади
	3.4.2. Оптимізація енергоспоживання громади
	3.4.3. Стале розширення використання відновних джерел енергії
	3.4.4. Енергетична безпека. Реалізація концепції «енергетичних островів»

5.4. Стратегічна ціль 4. Безпечний, сучасний та відкритий простір для життя і розвитку

Ціль передбачає створення доступної та сучасної системи безпеки й цивільного захисту, здатної забезпечити захищене середовище та високу стійкість громади в умовах загроз; побудову прозорої та доступної системи управління, розвиток цифрових сервісів і Smart-рішень, підвищення цифрової грамотності та кібербезпеки для якісної взаємодії влади й громадян; модернізацію житлового фонду та комунальних систем, впровадження інклюзивних і енергоефективних стандартів та створення комфортних і безпечних умов проживання; розвиток безпечної, інклюзивної та екологічної транспортної системи, модернізацію громадського транспорту, покращення мобільності й підсилення логістичного потенціалу громади; сучасне управління територіями на основі якісної містобудівної документації, прозорий обіг земельних ресурсів і створення комфортних, безпечних та привабливих публічних просторів.

Стратегічна ціль 4. Безпечний, сучасний та відкритий простір для життя і розвитку	
Оперативна ціль	Пріоритетне завдання
4.1. Розвиток безпекової інфраструктури та цивільного захисту	4.1.1. Розвиток інфраструктури захисних споруд з урахуванням інклюзивності та сучасних засобів інформування населення
	4.1.2. Формування готовності громади до національного спротиву
4.2. Ефективне відкрите врядування. Цифрова трансформація громади	4.2.1. Забезпечення прозорості та доступності в процесі управління громадою
	4.2.2. Розвиток електронного врядування та цифровізація послуг
	4.2.3. Розвиток цифрової інфраструктури та розбудова «розумних» (Smart) рішень
	4.2.4. Цифрова грамотність та доступність, посилення кібербезпеки
4.3. Сучасне і безпечне житлове середовище. Інноваційна комунальна інфраструктура	4.3.1. Підвищення якості стану житлового фонду із забезпеченням впровадження інклюзивних стандартів
	4.3.2. Організація ефективного управління житловим фондом
	4.3.3. Зміцнення функціональної ефективності та безперебійності комунальної інфраструктури
4.4. Екологічна та доступна транспортна інфраструктура	4.4.1. Інклюзивна та безпечна дорожня інфраструктура
	4.4.2. Громадський транспорт, орієнтований на безпеку, комфорт і довкілля
	4.4.3. Інтеграція регульованих і комфортних паркувальних рішень у міський простір
	4.4.4. Сприяння розвитку сучасних транспортно-логістичних об'єктів
4.5. Розумне та гармонійне просторове планування	4.5.1. Сучасна містобудівна та архітектурна документація
	4.5.2. Систематизація та ефективне управління земельними ресурсами
	4.5.3. Створення урбаністично привабливих, інклюзивних та безпечних публічних локацій

6. Узгодженість Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року з державними та регіональними стратегічними документами

Стратегія розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року відповідає пріоритетам та цілям державної регіональної політики України.

При розробці Стратегії 2035 враховано ключові аспекти Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695:

Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.

Стратегічна ціль II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.

Стратегічна ціль III. Розбудова ефективного багаторівневого урядування.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року оновленій Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки наведено у таблиці 1.

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії 2035 року сприятимуть виконанню цілей оновленої Стратегії розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Хмельницької обласної ради від 18.06.2025 року №13-26/2025):

Стратегічна ціль I. Адаптація регіональної економіки до викликів війни, післявоєнного відновлення та стандартів ЄС.

Стратегічна ціль II. Підвищення якості життя та продовження його активного періоду.

Стратегічна ціль III. Підтримка сил оборони і посилення стійкості до безпекових викликів.

Стратегічна ціль IV. Підвищення якості урядування на місцевому та регіональному рівнях.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії 2035 оновленій Стратегії розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки наведено у таблиці 2.

Стратегія 2035 також поєднує локальні потреби мешканців з глобальними Цілями сталого розвитку ООН, перетворюючи громаду на економічно сильну, соціально згуртовану, екологічно стійку та інституційно прозору. У Стратегії 2035 відображені практично усі Цілі сталого розвитку ООН (16 з 17).

Стратегічні цілі

1. Економічне зростання та інноваційність

2. Соціальна інтеграція та якість життя

3. Екологічна безпека і кліматична стійкість

4. Безпечний, сучасний та відкритий простір для життя і розвитку

Цілі сталого розвитку ООН

**Аналіз відповідності положень Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року
оновленій Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки**

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року		Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки						
		Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах			Стратегічна ціль II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів		Стратегічна ціль III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	
		Оперативна ціль 1. Забезпечення інтегрованого розвитку території з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	Оперативна ціль 2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах	Оперативна ціль 3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення	Оперативна ціль 1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів	Оперативна ціль 2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка	Оперативна ціль 1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС	Оперативна ціль 2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями
1. Економічне зростання та інноваційність	Оперативна ціль 1.1. Підприємництво, інновації та ІТ	++	+			++	+	
	Оперативна ціль 1.2. Соціальна інклюзія у підприємстві	+	+	+		++	+	
	Оперативна ціль 1.3. Маркетинг, масштабування, торгівля	++	+			++	+	
	Оперативна ціль 1.4. Інвестиційна діяльність та міжнародне партнерство	++				++		++

2. Соціальна інтеграція та якість життя	Оперативна ціль 2.1. Соціальна згуртованість. Удосконалення системи соціальних послуг з урахуванням гендерної рівності	+	++	++	+		+	
	Оперативна ціль 2.2. Національна ідентичність та патріотизм. Молодь як ресурс розвитку. Інноваційна та доступна освіта	+	++	++	+		+	
	Оперативна ціль 2.3. Прогресивна та ефективна медицина. Зміцнення громадського здоров'я	+	++	++	+		+	
	Оперативна ціль 2.4. Привабливе культурно-мистецьке, історичне та туристичне середовище	+	++	++	+		+	
	Оперативна ціль 2.5. Спорт для всіх. Фізично активна громада	+	++	++	+		+	
3. Екологічна безпека і кліматична стійкість	Оперативна ціль 3.1. Екологічно збалансоване зелене довкілля	++	++		+	+	+	
	Оперативна ціль 3.2 Стале та інтегроване управління водними ресурсами	++	++		+	+	+	
	Оперативна ціль 3.3. Ефективна та стала система управління відходами	++	++		+	+	+	+
	Оперативна ціль 3.4. Енергоефективність і відновлювальна енергетика	++	++		+	+	+	+
4. Безпечний, сучасний та відкритий простір для життя і розвитку	Оперативна ціль 4.1. Розвиток безпекової інфраструктури та цивільного захисту	+	+	+	+		+	+
	Оперативна ціль 4.2. Ефективне відкрите врядування. Цифрова трансформація громади		++				++	
	Оперативна ціль 4.3. Сучасне і безпечне житлове середовище. Інноваційна комунальна інфраструктура	++	++	++	++			+
	Оперативна ціль 4.4. Екологічна та доступна транспортна інфраструктура	++	++	++	++			+
	Оперативна ціль 4.5. Розумне та гармонійне просторове планування	++	++	+		+	+	

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Продовження таблиці

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року		Стратегія розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки							
		Стратегічна ціль III. Підтримка сил оборони і посилення стійкості до безпекових викликів				Стратегічна ціль IV. Підвищення якості урядування на місцевому та регіональному рівнях			
		Оперативна ціль 3.1. Посилення спроможності реагування на надзвичайні ситуації, підтримки громадського правопорядку	Оперативна ціль 3.2. Підтримка Сил оборони та посилення обороноздатності на регіональному рівні	Оперативна ціль 3.3. Енергетична безпека	Оперативна ціль 3.4. Зменшення негативного впливу на довкілля, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття	Оперативна ціль 3.5. Утвердження української національної та громадянської ідентичності	Оперативна ціль 4.1. Активізація міжмуніципальних, міжрегіональних та міжнародних партнерств на рівні громад та регіону	Оперативна ціль 4.2. Підвищення спроможності та добросовісності працівників органів влади усіх рівнів, ефективності управління публічними інвестиціями	Оперативна ціль 4.3. Посилення інституційної спроможності неурядових організацій у сфері регіонального та місцевого розвитку
1. Економічне зростання та інноваційність	Оперативна ціль 1.1. Підприємництво, інновації та ІТ								
	Оперативна ціль 1.2. Соціальна інклюзія у підприємстві								
	Оперативна ціль 1.3. Маркетинг, масштабування, торгівля								
	Оперативна ціль 1.4. Інвестиційна діяльність та міжнародне партнерство						++	++	
2. Соціальна інтеграція та якість життя	Оперативна ціль 2.1. Соціальна згуртованість. Удосконалення системи соціальних послуг з урахуванням гендерної рівності						+	++	
	Оперативна ціль 2.2. Національна ідентичність та патріотизм. молодь як ресурс розвитку. Інноваційна та доступна освіта					++	+	++	
	Оперативна ціль 2.3. Прогресивна та ефективна медицина. Зміцнення громадського здоров'я						+		
	Оперативна ціль 2.4. Привабливе культурно-мистецьке, історичне та туристичне середовище					++	+		
	Оперативна ціль 2.5. Спорт для всіх. Фізично активна громада						+	++	+

3. Екологічна безпека і кліматична	Оперативна ціль 3.1. Екологічно збалансоване зелене довкілля				++					+
	Оперативна ціль 3.2 Стале та інтегроване управління водними ресурсами				++					+
	Оперативна ціль 3.3. Ефективна та стала система управління відходами				++		+			+
	Оперативна ціль 3.4. Енергоефективність і відновлювальна енергетика			++	++		+			+
4. Безпечний, сучасний та відкритий простір для життя і розвитку	Оперативна ціль 4.1. Розвиток безпечної інфраструктури та цивільного захисту	++	++							
	Оперативна ціль 4.2. Ефективне відкрите врядування. Цифрова трансформація громади							++	++	++
	Оперативна ціль 4.3. Сучасне і безпечне житлове середовище. Інноваційна комунальна інфраструктура			+	+		+			
	Оперативна ціль 4.4. Екологічна та доступна транспортна інфраструктура			+	+		+			
	Оперативна ціль 4.5. Розумне та гармонійне просторове планування									

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

7. Проведення моніторингу, оцінювання реалізації Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року

Моніторинг і оцінювання реалізації Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року є ключовими інструментами забезпечення її результативності, ефективності та адаптивності до викликів.

Метою проведення моніторингу та оцінювання реалізації Стратегії 2035 є системне відстеження прогресу виконання стратегічних цілей, своєчасне виявлення ризиків та бар'єрів, аналіз ефективності заходів, а також забезпечення прозорості, обґрунтованості управлінських рішень і можливості коригування Стратегії 2035 відповідно до актуальних потреб громади. Моніторинг спрямований на регулярне отримання даних про хід реалізації Стратегії 2035, а оцінювання - на глибший аналіз ефектів, результативності, соціально-економічного впливу та якості механізмів реалізації.

Реалізація Стратегії 2035 здійснюватиметься на основі партнерства, координації та узгодження діяльності всіх основних учасників цього процесу відповідно до Планів заходів з її реалізації (далі – Плани заходів), які розробляються на періоди: 2026-2030 роки; 2031-2035 роки.

Плани заходів містять комплекс проєктів розвитку, розроблених відповідно до стратегічних, оперативних цілей, завдань Стратегії 2035. Пріоритетні напрями та стратегічні цілі розвитку громади також конкретизуються у цільових програмах та щорічних програмах економічного та соціального розвитку громади.

Моніторинг і оцінювання реалізації Стратегії 2035 здійснюється системно, регулярно та на основі прозорих даних, із чітким розподілом відповідальності та визначеними індикаторами.

Досягнення стратегічних та оперативних цілей Стратегії 2035 визначатиметься за допомогою відстеження виконання пріоритетних завдань за визначеними кількісними й якісними індикаторами (таблиця 3 «Показники моніторингу реалізації Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року») шляхом порівняння фактичних результатів із плановими значеннями та попередніми періодами.

Збір і аналіз інформації здійснюється шляхом використання офіційної статистики, аналітики виконавчих органів міської ради, даних комунальних підприємств, даних громадських опитувань та консультацій.

Оцінювання ефективності реалізації Стратегії 2035 здійснюється на основі оцінки досягнення запланованих стратегічних та оперативних цілей, наявних незапланованих змін та впливів, ефективності механізмів реалізації, ресурсних витрат тощо.

Аналіз досягнутих результатів здійснюється за напрямками: вплив на громаду, економічна ефективність, соціальні наслідки, відповідність цілям, а також виявлення причин відхилень, бар'єрів, неефективних рішень.

Моніторинг та оцінювання реалізації Стратегії 2035 і виконання Планів заходів здійснює управління економіки Хмельницької міської ради на підставі офіційної державної статистичної інформації, інформації, наданої відповідальними за реалізацію заходів/проєктів виконавчими органами/комунальними підприємствами міської ради. До процесу моніторингу та оцінювання реалізації Стратегії 2035 можуть долучатися зовнішні експерти, представники неурядових організацій для забезпечення незалежності оцінки, розширення аналітичної спроможності, підвищення об'єктивності висновків та впровадження кращих практик стратегічного управління.

Звіти про результати проведення моніторингу в термін не пізніше трьох місяців після закінчення звітного періоду подаються на розгляд Хмельницької міської ради та оприлюднюються на офіційному сайті міської ради.

Важливе значення у процесі моніторингу, оцінювання реалізації відіграє громадська участь і відкритість: проведення консультацій, опитувань та публічних обговорень щодо прогресу реалізації, забезпечення доступності звітів для мешканців та зацікавлених сторін

Таблиця 3

Показники моніторингу реалізації Стратегії розвитку Хмельницької міської територіальної громади до 2035 року

Стратегічна ціль	Оперативна ціль	Показник	Од. виміру	Базове значення	Проміжне значення станом на 01.01.2028	Проміжне значення станом на 01.01.2031	Цільове значення станом на 01.01.2036	Джерело даних
1. Економічне зростання та інноваційність	1.1. Підприємство, інновації та ІТ	Обсяг реалізованої промислової продукції (за рік)	млрд. грн.	30,0	43,2	56,4	78,4	ГУ статистики
	<i>Пріоритетні завдання:</i> 1.1.1. Підтримка розвитку підприємництва шляхом ефективної взаємодії між владою та бізнесом	Кількість фізичних осіб-підприємців, зареєстрованих на території громади (за рік)	од.	23561	25800	28100	32600	ГУ статистики
	1.1.2. Формування сприятливого середовища для реалізації підприємницьких ініціатив та залучення ресурсів	Відсоток фізичних осіб - підприємців (жінок), зареєстрованих на території громади	%	55,4	60,2	65,0	68,5	ГУ статистики
	1.1.3. Розбудова інноваційної екосистеми громади	Кількість суб'єктів господарювання - юридичних осіб, зареєстрованих на території громади (за рік)	од.	14298	15826	17353	19718	ГУ статистики
	1.1.4. Забезпечення доступу до фінансових, консультаційних та інфраструктурних ресурсів для інноваційного розвитку	Кількість суб'єктів господарювання, які отримали відшкодування відсотків за кредитами на реалізацію інвестиційних проектів (за рік)	од.	7	9	12	16	Управління економіки
	1.1.5. Підтримка розвитку ІТ-сектору та залучення молоді до цифрової економіки	Кількість суб'єктів господарювання сфери сільського господарства, які отримали підтримку з бюджету громади (за рік)	од.	3	20	35	50	Управління економіки
	1.1.6. Розвиток інновацій у сфері агробізнесу							
	1.2. Соціальна інклюзія у підприємстві	Кількість військовослужбовців та членів їх сімей, які пройшли навчання з питань підприємництва/отримали підтримку міської ради (за рік)	осіб	80	120	120	120	Управління економіки
	<i>Пріоритетні завдання:</i> 1.2.1. Сприяння розвитку ветеранського бізнесу	Кількість жінок, які пройшли навчання з питань	осіб	100	150	225	325	Управління економіки

1.2.2. Підтримка жіночого підприємництва та ініціатив 1.2.3. Створення сприятливих умов для розвитку релокованого бізнесу 1.2.4. Підтримка крафтового виробництва та підприємництва з доданою соціальною цінністю	підприємництва/отримали підтримку міської ради (за рік)							
	Середньооблікова кількість штатних працівників (за рік)	тис. осіб	49,8	50,0	52,0	55,0	ГУ статистики	
1.3. Маркетинг, масштабування, торгівля <i>Пріоритетні завдання:</i> 1.3.1. Сприяння масштабуванню місцевого бізнесу та виходу на нові ринки 1.3.2. Розвиток кластерних ініціатив у ключових галузях економіки 1.3.3. Просування продукції місцевих виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках 1.3.4. Розвиток торговельної інфраструктури	Обсяг роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (за рік)	млрд. грн.	32,9	50,9	68,9	103,9	ГУ статистики	
	Кількість об'єктів фірмової торгівлі місцевих товаровиробників	од.	192	200	212	228	Управління торгівлі	
	Обсяг експорту товарів та послуг (за рік)	млн. дол. США	210,9	280,0	370,0	535,0	ГУ статистики	
	Кількість підприємств, які здійснюють експортну діяльність (за рік)	од.	37	40	42	45	ГУ статистики	
	Кількість діючих кластерів	од.	4	6	8	11	Управління економіки	
	Кількість діючих індустріальних парків	од.		1	2	3	Управління економіки	
	Обсяг капітальних інвестицій (за рік)	млрд. грн.	2,9	4,4	5,9	8,4	ГУ статистики	
1.4. Інвестиційна діяльність та міжнародне партнерство <i>Пріоритетні завдання:</i> 1.4.1. Розвиток інвестиційного потенціалу громади 1.4.2. Налагодження співпраці з європейськими інституціями, міжнародними фондами та асоціаціями 1.4.3. Розвиток міжнародного партнерства та співробітництва	Обсяг іноземних грантових інвестицій, залучених на реалізацію проектів розвитку громади (з 2026 року і далі)	млн. грн.	14,4	35,1	85,3	191,7	КУ «Агенція розвитку Хмельницького», відділ інвестиційної політики та міжнародного співробітництва	
	Кількість угод з іноземними містами	од.	19	21	24	30	Відділ інвестиційної політики та міжнародного співробітництва	

2. Соціальна інтеграція та якість життя	2.1. Соціальна згуртованість. Удосконалення системи соціальних послуг з урахуванням гендерної рівності. Пріоритетні завдання: 2.1.1. Розширення системи надання соціальних послуг, у т. ч. у співпраці з громадським і волонтерським сектором 2.1.2. Цифровізація системи надання соціальних послуг 2.1.3. Адаптація, рекреація, комплексна соціальна підтримка Захисників/ Захисниць України, ветеранів/ветеранок, членів їх сімей, внутрішньо переміщених осіб 2.1.4. Забезпечення доступного соціального житла 2.1.5. Розвиток інклюзивної, доступної та безпечної соціальної інфраструктури відповідно до потреб населення 2.1.6. Подолання домашнього та гендерно зумовленого насильства	Кількість надавачів соціальних послуг	од.	26	28	32	36	Управління праці та соціального захисту населення
		Питома вага вразливих верств населення, яким надається соціальна допомога	%	35	40	45	55	Управління праці та соціального захисту населення
		Кількість Захисників/Захисниць України, ветеранів/ветеранок, членів їх сімей, яким надано реабілітаційні послуги (за рік)	осіб	120	160	200	230	Управління праці та соціального захисту населення
		Кількість забезпечених тимчасовим житлом ВПО	осіб	200	500	600	900	Управління житлової політики і майна
	2.2. Національна ідентичність та патріотизм. Молодь як ресурс розвитку. Інноваційна та доступна освіта. Пріоритетні завдання: 2.2.1. Формування патріотичної свідомості та готовності до захисту держави 2.2.2. Розвиток молодіжного потенціалу та зміцнення громадянської активності	Відсоток випускників, які досягли найвищих результатів ЗНО/НМТ	%	1,7	3,0	15,0	20,0	Департамент освіти та науки
		Відсоток переможців всеукраїнських етапів учнівських олімпіад з навчальних предметів, конкурсів, турнірів (за рік)	%	7	12	40	50	Департамент освіти та науки
		Рівень працевлаштування за фахом випускників закладів професійної освіти	%	86	88	90	90	Департамент освіти та науки
		Рівень охоплення учнів профільною освітою наукового спрямування	%		2	5	7,5	Департамент освіти та науки

2.2.3. Трансформація освітнього процесу 2.2.4. Вдосконалення освітньої мережі 2.2.5. Сприяння ефективній кар'єрній інтеграції здобувачів освіти, дуальна освіта 2.2.6. Забезпечення інклюзії, безпеки освітнього середовища 2.2.7. Розвиток цифрових та інформаційних технологій	Рівень охоплення учнів профорієнтаційною роботою від закладів вищої/фахової передвищої освіти	%	60	75	85	95	Департамент освіти та науки
	Рівень охоплення дітей навчанням у закладах дошкільної освіти	%	90	95	95	97	Департамент освіти та науки
	Рівень охоплення інклюзивною освітою дітей з особливими освітніми потребами	%	100	100	100	100	Департамент освіти та науки
	Частка закладів освіти, охоплена системами відеоспостереження, охорони	%	x	14	36	36	Департамент освіти та науки
2.3. Прогресивна та ефективна медицина. Зміцнення громадського здоров'я. Пріоритетні завдання: 2.3.1. Збереження і зміцнення здоров'я населення громади, своєчасне виявлення викликів для здоров'я та реагування на них 2.3.2. Якісна, комплексна, доступна реабілітація, підтримка ментального здоров'я Захисників/Захисниць України, ветеранів/ветеранок, мешканців громади 2.3.3. Впровадження сучасних високоспеціалізованих методів діагностики та лікування 2.3.4. Створення комфортного та безпечного середовища для надання медичних послуг	Чисельність наявного населення громади	тис. осіб	292,9 станом на 01.01.2022 року	зростає	зростає	зростає	ГУ статистики
	Укомплектованість лікарями	%	85	87	91	93	Управління охорони здоров'я
	Доступність та повнота охоплення пацієнтів реабілітаційною допомогою	%	80	80	100	100	Управління охорони здоров'я
	Рівень малюкової смертності	на 1000 живона-роджених дітей, проміле	10,2	8,4	6,3	5,8	Управління охорони здоров'я
	Коефіцієнт смертності осіб працездатного віку від цереброваскулярних хвороб	на 100 тис. населення працездатного віку	11,2	10	<10	<8	Управління охорони здоров'я
	Частка виявлених злоякісних новоутворень на ранніх стадіях від загальної кількості	%	55,2	57,3	58	>60	Управління охорони здоров'я
	2.4. Привабливе культурно-мистецьке, історичне та туристичне середовище.	Кількість культурних проєктів та ініціатив, у т.ч. міжнародних та всеукраїнських фестивалів та конкурсів (за рік)	од.	26	29	35	50
Кількість мистецьких просторів та концертних майданчиків		од.	48	52	57	65	Управління культури і туризму

<p>Пріоритетні завдання: 2.4.1. Реалізація творчих проєктів з високим культурним потенціалом 2.4.2. Позичування самобутнього культурного образу громади на національному та міжнародному рівнях 2.4.3. Розвиток і осучаснення культурної інфраструктури 2.4.4. Підвищення туристичної привабливості</p>	Кількість пам'яток архітектури, на яких проведено ремонтно-реставраційні роботи	од.	x	3	6	11	Управління культури і туризму
	Кількість оцифрованих об'єктів культурної спадщини	од.	x	1	7	22	Управління культури і туризму
	Кількість оцифрованих музейних предметів	од.	x	1000	3000	6000	Управління культури і туризму
	Кількість туристичних об'єктів	од.	299	301	309	320	Управління культури і туризму
	Кількість відвідувачів Туристично-інформаційного центру (за рік)	тис. осіб	5,1	5,3	5,8	10,0	Управління культури і туризму
	Обсяг надходжень туристичного збору до бюджету громади (за рік)	млн. грн.	2,1	2,3	2,6	4,0	Управління культури і туризму
<p>2.5. Спорт для всіх. Фізично активна громада</p> <p>Пріоритетні завдання: 2.5.1. Підтримка різнобічного спортивного розвитку та фізичного виховання 2.5.2. Поширення цінностей активного і здорового життя 2.5.3. Забезпечення інклюзивних умов для спортивної активності та реабілітації, сприяння адаптивному спорту 2.5.4. Розвиток та модернізація спортивної, фізкультурно-оздоровчої інфраструктури</p>	Кількість споруд для занять спортом	од.	14	16	17	18	Управління молоді та спорту
	Кількість спортивних майданчиків	од.	68	70	76	168	Управління молоді та спорту, управління житлової політики та майна
	Кількість адаптивних майданчиків/залів	од.	1	3	4	5	Управління молоді та спорту
	Кількість спортивних секцій та гуртків	од.	52	60	64	70	Управління молоді та спорту
	Кількість проведених спортивних заходів всеукраїнського та міжнародного рівня (за рік)	од.	35	50	60	80	Управління молоді та спорту
<p>3.1. Екологічно збалансоване зелене довкілля.</p> <p>Пріоритетні завдання: 3.1.1. Забезпечення чистоти повітря і адаптація до кліматичних викликів</p>	Загальна площа територій, охоплених екомережею	га	1234,8	зросте	зросте	зросте	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм
	Частка територій, охоплених екомережею, у загальній площі	%	13,2	зросте	зросте	зросте	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм

3. Екологічна безпека і кліматична стійкість	3.1.2. Озеленення, збереження біорізноманіття, розвиток природоохоронних територій 3.1.3. Поглиблення екологічної обізнаності і дбайливого ставлення до довкілля	Кількість станцій моніторингу стану атмосферного повітря	од.	3	4	4	5	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм
		Обсяг викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря	тис. т/рік	1,022	1,022	1,022	1,022	Хмельницький обласний центр з гідрометеорології
		Індекс забруднення атмосфери (ІЗА)	умовних од.	2,85	2,80	2,75	2,75	ГУ статистики
		Загальна площа/кількість зелених дахів	м ² /од.	x	50/1	200/4	250/5	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, управління комунальної інфраструктури
		Загальна площа/кількість дощових садів	м ² /од.	x	20/3	45/7	60/10	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, управління комунальної інфраструктури
		Площа зелених насаджень загального користування міста	га	318,5	318,52	318,53	318,85	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм
		Площа зелених насаджень загального користування на одного жителя міста	м ²	11,89	12,25	12,49	12,74	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм
		Площа земель природно-заповідного фонду громади	га	1456,2669	1456,2699	1456,2729	1456,2779	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм
		Частка природно-заповідного фонду у загальній площі громади	%	2,07	2,09	2,10	2,13	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм

	Площа земель природно-заповідного фонду міста	га	191,7658	191,7688	191,7718	191,7768	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм
	Кількість новостворених міні-скверів	од.	х	6	35	100	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, управління комунальної інфраструктури
	Протяжність відновлених (ревіталізованих) річкових ділянок	км	х	1	20	30	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, управління комунальної інфраструктури
3.2. Стале та інтегроване управління водними ресурсами <i>Пріоритетні завдання:</i> 3.2.1. Збереження та відновлення екологічного стану водних об'єктів 3.2.2. Впровадження сучасних технологій для зменшення антропогенного впливу на водні об'єкти	Обсяг скидів шкідливих речовин у водні об'єкти	тис. т/рік	3,2	3,2	3,2	3,2	Регіональний офіс водних ресурсів у Хмельницькій області
	Протяжність мереж водовідведення міста	км	411,0	415,0	417,0	419,0	Управління комунальної інфраструктури
	Протяжність нових/відремонтованих каналізаційних колекторів у сільських населених пунктах	км	х	2	5	7	Управління комунальної інфраструктури
3.3. Ефективна та стала система управління відходами <i>Пріоритетні завдання:</i> 3.3.1. Удосконалення системи управління побутовими відходами 3.3.2. Розвиток ефективної та екологічно безпечної системи видалення відходів	Рівень сортування відходів	%	0,14	10,0	20,0	30,0	Управління комунальної інфраструктури
	Частка оброблених побутових відходів (від загального обсягу утворених відходів)	%	0,004	5,0	10,0	20,0	Управління комунальної інфраструктури
	Частка роздільно зібраних відходів (від загального обсягу утворених відходів)	%	0,1	5,0	20,0	40,0	Управління комунальної інфраструктури

	3.3.3. Підвищення громадської свідомості у сфері управління відходами. Посилення нагляду за дотриманням екологічних норм щодо відходів	Кількість пунктів роздільного збирання побутових відходів	од.	2	3	5	8	Управління комунальної інфраструктури
		Кількість підземних контейнерів	од.	12	16	26	112	Управління комунальної інфраструктури
	3.4. Енергоефективність і відновлювальна енергетика <i>Пріоритетні завдання:</i> 3.4.1. Формування сталої системи управління енергетичним функціонуванням громади 3.4.2. Оптимізація енергоспоживання громади. Комплексна термомодернізація будівель 3.4.3. Стале розширення використання відновних джерел енергії 3.4.4. Енергетична безпека. Реалізація концепції «енергетичних островів»	Обсяг викидів діоксиду вуглецю у атмосферне повітря	тис. т	181,3	181,3	181,3	181,3	ГУ статистики
		Кількість термомодернізованих будівель	од.	50	76	115	150	Відділ енергоменеджменту
		Кількість світлоточок зовнішнього освітлення	тис. од.	19,0	19,5	20,3	22,0	Управління комунальної інфраструктури
		Частка LED світильників у загальній кількості світлоточок зовнішнього освітлення	%	63	78	83	91	Управління комунальної інфраструктури
		Протяжність модернізованих ліній зовнішнього освітлення	км	371	394	427	489	Управління комунальної інфраструктури
		Встановлена потужність СЕС	кВт	1100	1700	2600	4100	Відділ енергоменеджменту
		Кількість «енергетичних островів»	од.	0	2	5	6	Відділ енергоменеджменту
4. Безпечний, сучасний та відкритий простір для життя і розвитку	4.1. Розвиток безпекової інфраструктури та цивільного захисту <i>Пріоритетні завдання:</i> 4.1.1. Розвиток інфраструктури захисних споруд з урахуванням інклюзивності та сучасних засобів інформування населення для підвищення безпеки громадян 4.1.2. Формування готовності громади до національного спротиву	Кількість укриттів	од.	760	762	765	767	Управління з питань цивільного захисту населення і охорони праці
		Кількість осіб, залучених до освітніх заходів цивільного захисту населення (за рік)	тис. осіб	5,0	6,0	7,0	10,0	КП «Навчально-тренувальний центр»

<p>4.2. Ефективне відкрите врядування. Цифрова трансформація громади</p> <p><i>Пріоритетні завдання:</i></p> <p>4.2.1. Забезпечення прозорості та доступності в процесі управління громадою</p> <p>4.2.2. Розвиток електронного врядування та цифровізація послуг</p> <p>4.2.3. Розвиток цифрової інфраструктури та розбудова «розумних» (Smart) рішень</p> <p>4.2.4. Цифрова грамотність та доступність, посилення кібербезпеки</p>	Індекс прозорості міст	індекс	x	високий рівень	високий рівень	високий рівень	Transparency International Ukraine, ХМКП «Хмельницькініфоцентр»	
	Кількість послуг, які надаються ЦНАП	од.	378	378	378	378	Управління адміністративних послуг	
	Кількість електронних послуг, які надаються ЦНАП	од.	90	95	100	105	Управління адміністративних послуг	
	Частка електронних адміністративних послуг	%	23,8	25,0	26,5	27,8	Управління адміністративних послуг	
	Частка осіб, задоволених послугами ЦНАП	%	99,97	99,99	99,99	99,99	Управління адміністративних послуг	
	Кількість опублікованих наборів відкритих даних	од.	69	80	85	90	ХМКП «Хмельницькініфоцентр»	
	Кількість мешканців, які голосують за проекти громадського бюджету (за рік)	тис. осіб	8,7	13,0	15,0	17,0	Управління економіки	
	Кількість центрів цифрової освіти у публічних бібліотеках	од.	21	29	29	29	ХМКП «Хмельницькініфоцентр»	
	<p>4.3. Сучасне і безпечне житлове середовище. Інноваційна комунальна інфраструктура.</p> <p><i>Пріоритетні завдання:</i></p> <p>4.3.1. Підвищення якості стану житлового фонду із забезпеченням впровадження інклюзивних стандартів</p> <p>4.3.2. Організація ефективного управління житловим фондом</p> <p>4.3.3. Зміцнення функціональної ефективності та безперебійності комунальної інфраструктури</p>	Кількість ОСББ	од.	545	595	670	795	Управління житлової політики та майна
		Частка ОСББ у загальній кількості багатоквартирних житлових будинків	%	29	31	35	42	Управління житлової політики та майна
		Протяжність мереж водопостачання міста	км	703,4	706,3	708,0	710,0	Управління комунальної інфраструктури
		Протяжність побудованих мереж водопостачання у сільських населених пунктах	км	6,6	9,0	12,0	15,0	Управління комунальної інфраструктури
		Протяжність попередньо ізольованих теплових мереж (у двотрубному вимірі)	км	88	96	108	128	Управління комунальної інфраструктури

		Протяжність побудованого водогону від с.Чернелівка до міста	км	20	34	34	34	Управління комунальної інфраструктури
		Кількість колумбаріїв	од.	2	2	4	5	Управління комунальної інфраструктури
	4.4. Екологічна та доступна транспортна інфраструктура <i>Пріоритетні завдання:</i> 4.4.1. Інклюзивна та безпечна дорожня інфраструктура 4.4.2. Громадський транспорт, орієнтований на безпеку, комфорт і довкілля 4.4.3. Інтеграція регульованих і комфортних паркувальних рішень у міський простір 4.4.4. Сприяння розвитку сучасних транспортно-логістичних об'єктів	Кількість побудованих доріг	од.	x	5	7	10	Управління капітального будівництва, управління комунальної інфраструктури
		Протяжність відремонтованих комунальних доріг (капітальний ремонт)	км	x	4,1	15,0	16,1	Управління комунальної інфраструктури
		Протяжність велошляху велосипедної інфраструктури	км	22,9	32,3	45,0	89,0	Управління комунальної інфраструктури
		Довжина ліній громадського транспорту (маршрутів)	км	2236	зросте	зросте	зросте	Управління транспорту та зв'язку
		Кількість нових тролейбусних маршрутів	од.	x	1	2	5	Управління транспорту та зв'язку
		Кількість придбаних тролейбусів	од.	x	21	36	40	Управління транспорту та зв'язку
		Частка електротранспорту у загальній кількості муніципального громадського транспорту	%	23	27	42,5	50	Управління транспорту та зв'язку
		Частка пасажироперевезень електротранспортом	%	49,0	51,5	53,0	55,0	Управління транспорту та зв'язку
		Кількість встановлених зупинок для очікування громадського транспорту (з 2026 року і далі)	од.	x	8	16	28	Управління транспорту та зв'язку, управління комунальної інфраструктури

		Кількість «розумних» зупинок	од.	10	38	80	150	Управління транспорту та зв'язку, управління комунальної інфраструктури
		Частка зупинок громадського транспорту, обладнаних заїзними кишенями	%	26	27	29	35	Управління комунальної інфраструктури
		Кількість місць для паркування автомобілів	од.	720	850	1200	1500	Управління транспорту та зв'язку
		Кількість побудованих багаторівневих паркінгів	од.		1	3	6	Управління транспорту та зв'язку
		Кількість створених перехоплюючих парковок	од.		1	2	3	Управління транспорту та зв'язку
		Частка регульованих пішохідних переходів	%	43	44	45	45	Управління комунальної інфраструктури
		Кількість камер зовнішнього спостереження на вулицях	од.	250	350	500	800	ХМКП «Хмельницький інфоцентр»
	4.5. Розумне та гармонійне просторове планування	Введено у експлуатацію житла (за рік)	тис. м ²	205	210	220	250	ГУ статистики
	Пріоритетні завдання:	Кількість впроваджених дизайн-кодів вулиць	од.	3	6	8	10	Управління архітектури та містобудування
	4.5.1. Сучасна містобудівна та архітектурна документація	Кількість розроблених та затверджених детальних планів інвестиційно та соціально привабливих територій	од.	3	8	11	13	Управління архітектури та містобудування
4.5.2. Систематизація та ефективне управління земельними ресурсами								
4.5.3. Створення урбаністично привабливих, інклюзивних та безпечних публічних локацій								